Bundel - Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen van 15 december 2022

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van15 december 2022

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.

Agenderingen Commissie EDW PROCEDUREEL 15 december 2022.docx

Behandelvoorraad PROCEDUREEL Commissie EDVW 1.docx

3.1 RIB Raadsbrief Transportschaarste op het elektriciteitsnet

3.2 Raadsbrief Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn

3.3 RIB Tijdelijke woningen bij de Wetering-Zuid

3.4 Raadsvoorstel zienswijze Ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU (nog te ontvangen)

Collegebrief AVU - Wijziging Wgr.pdf

Ontwerp-wijzigingsbesluit GR-AVU.pdf

Toelichting College en Raad - Wijziging Wgr.pdf

3.5 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

20221019 Rekenkamerbrief Uitvoering Coalitieakkoord_.pdf

Raadsbrieven EDW.docx

4 Verslagen

Ter vaststelling:
Conceptverslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen 17 november 2022

2022.11.17 Gemeente Utrecht - Commissie Energie(transitie) duurzaamheid en wonen 13111.docx

5 Toezeggingen/Moties

Ter vaststelling.

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie).pdf

6 Ingekomen stukken

Geen.

7 Raadsvoorstel Actualisatie Warmteplan Beursgebied en collegevoorstel Concessieovereenkomst

wethouder: Van Hooijdonk, Beleidsterrein: Energie en Klimaat
Indicatieve behandeltijd: 15 minuten
In juni 2021 heeft de gemeenteraad het Warmteplan Beursgebied vastgesteld en het college gemandateerd de energieprestatie van het warmtesysteem van de winnende partij op te nemen en het Warmteplan in werking te laten treden. Helaas is toen in het raadsbesluit niet opgenomen dat aan het college mandaat wordt verleend om het Warmteplan te wijzigen en/of tussentijds te actualiseren. Een actualisatie van het Warmteplan is wel noodzakelijk zodat het aansluit bij de huidige geplande aantallen aansluitingen. De raad wordt derhalve verzocht het college mandaat te verlenen voor deze administratieve handeling.

Dossier 2952 voorblad

Raadsvoorstel actualisatie Warmteplan Beursgebied.docx

Concept WKO-warmteplan Beursgebied - actualisatie.docx

7.1 Raadsbrief Aanbesteding Warmtesysteem Beursgebied

Raadsbrief Aanbesteding Warmtesysteem Beursgebied.docx.pdf

8 Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Kadernota RUD Utrecht 2024

Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Milieu en Emissieloos Vervoer
Indicatieve behandeltijd: 45 minuten
De raad heeft de ontwerp Kadernota 2024 van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) ontvangen. De RUD stelt de raad in de gelegenheid voor 13 januari 2023 hierop te reageren. Het college heeft een concept zienswijze opgesteld.

Dossier 3054 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Kadernota 2024.docx

Zienswijzebrief ontwerp Kadernota RUD Utrecht 2024.docx

Begeleidende brief zienswijze deelnemers ontwerp Kadernota 2024 RUD Utrecht aangepast v2 getekend GS en HJ.pdf

Ontwerp Kadernota 2024 RUD Utrecht def 20221103.pdf

Agenderingen Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen
Vast te stellen op 15 december 2022

Stukken afkomstig van commissieleden

Datum: 8 december 2022 Soort stuk: Raadsbrief Transportschaarste op het elektriciteitsnet Wethouder: Van Hooijdonk Beleidsterrein: Energie en Klimaat Commissiegriffier: Mariska de Vos	Geagendeerd door: D66, Ralph Peters, VOLT, Veerle Smit, PvdA, Ilse Raaijmakers, S&S, Annemarijn Oudejans, VVD, Gert-Jan te Hoonte, Rachel Heijne, GroenLinks De agenderende fracties laten zich graag nader informeren door experts en professionals over de laatste ontwikkelingen rondom de congestie van het Utrechtse elektriciteitsnet. Graag gaan de fracties in gesprek over de kansen en bedreigingen die er zijn voor het leveren en terugleveren van elektriciteit op het net en welke mogelijke gevolgen dit heeft voor de bouw- en duurzaamheidsambities van onze stad. Doel van de RIB is om een vollediger beeld te krijgen hoe er wordt omgegaan met de transportschaarste. Daarnaast willen de fracties naar aanleiding van deze RIB onderzoeken of het noodzakelijk is om dit te agenderen voor een commissiebehandeling om zo met de verschillende fracties onderling in gesprek te gaan over dit onderwerp. - Hoe anticipeert het college op de ontwikkelingen rondom de transportschaarste van het net?	Voorstel: 1. Agenderen voor een RIB 2. Tijd: 90 minuten Verlenging van duur met 30 minuten van de bijeenkomst, motivatie: Omdat het een (technische) kwestie is waarvan het goed is om er uitgebreid bij stil te staan en insprekers ruim de tijd te geven om hun visie uiteen te zetten.

	- Wordt er nagedacht door netbeheerders over eventuele prioritering van het aansluiten van bepaalde sectoren en/of organisaties op het net? - Op welke manier wordt er ingezet op batterijen om energiepieken op te vangen en terug te leveren op het moment dat er weinig wordt opgewekt? - Zijn er eventuele toekomstige belemmeringen waarbij nieuwe woonwijken gebruik kunnen maken van het net zowel als het gaat over levering als teruglevering? - Welke rol kan de gemeente spelen om zoveel mogelijk belemmeringen rondom transportschaarste tegen te gaan?	
Datum: 12 december 2022 Soort stuk: Raadsbrief Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn Wethouder: de Vries Beleidsterrein: Wijk en Buurtaanpak Commissiegriffier: Mariska de Vos	Geagendeerd door: D66, Berdien van der Wilt, VVD, Tess Meerding, GroenLinks, Fred Dekkers, Volt, Charlotte Passier, PvdA, Mohamed Talhaoui, S&S, Annemarijn Oudejans. Bovenstaande fracties bespreken graag de raadsbrief over de buurtagenda's voordat het college overgaat tot de uitvoering en start daarvan. Daarbij willen zij o.a. stil staan bij de 'selectie' van de wijken, de reikwijdte van de agenda's en raakvlak met omgevingsvisies en andere wijkdocumenten, en de mogelijke doorwerking van de buurtagenda's op de lange termijn (bijv. op de publieksdienstverlening, andere beleidsagenda's en lange termijn financiën).	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie EDVW 2. Tijd: 60 minuten

Datum: 12 december 2022 Soort stuk: Tijdelijke woningen bij de Wetering-Zuid Wethouder: De Vries Beleidsterrein: Wonen	Geagendeerd door: VVD, Tess Meerding, D66, Has Bakker, PVV, David Bosch De agenderende fracties willen graag in gesprek met de omwonenden van de Wetering-Zuid over de 450 tijdelijke woningen die daar zijn ingepland. De fracties willen graag luisteren naar de mening van bewoners over dit plan en hopen suggesties te horen hoe het plan gerealiseerd kan worden in samenspraak met bewoners. Doel van de RIB is om een vollediger beeld te krijgen van hoe bewoners aankijken tegen de plannen voor tijdelijke woningen bij de Wetering-Zuid. Daarnaast hopen de fracties concrete suggesties op te halen hoe het plan meer vormgegeven kan worden in samenspraak met de buurt. Tot slot willen de fracties naar aanleiding van deze RIB onderzoeken of het noodzakelijk is om dit te agenderen voor een commissiebehandeling om zo met de verschillende fracties onderling in gesprek te gaan over dit onderwerp. Vragen: - Hoe denken bewoners over de voorgenomen komst van 450 tijdelijke woningen bij de Wetering-Zuid? - Wat kan de gemeente doen om aan mogelijke zorgen tegemoet te komen (denk aan zorgen over bereikbaarheid, het aantal woningen, mogelijke overlast, kwaliteit openbare ruimte, samenloop met andere projecten in de omgeving etc.)?	Voorstel: 1. Agenderen voor een RIB met meepraters 2. Tijd: 60 minuten

Behandelvoorraad Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid Vastgoed en Wonen

PROCEDUREEL te bespreken bij de commissie van 15 december 2022

Energie en Klimaat, Circulaire Economie, Milieu en Emissieloos vervoer, Wonen en Volkshuisvesting, Vastgoed, Wijk- en Buurtaanpak, Samen voor Overvecht

Wethouder De Vries		
	Raadsbrief beantwoording diverse toezeggingen wonen, met beantwoording SV 2002 nr. 89	Cie behandeling 1 sept 30 minuten (besluit cie 21 april) In overleg met voorzitter en raadslid Dijkstra niet ingepland op agenda van 2 juni, mede in afwachting van beantwoording van de SV 2022 nr. 89 (ingediend 17 mei) Agendering nog niet ontvangen
	RIB Tijdelijke woningen bij de Wetering-Zuid	RIB 60 minuten
	Raadsbrief Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn	Cie 60 minuten

Wethouder Schilderman		
	Raadsvoorstel zienswijze Ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU (nog te ontvangen) *(procedureel cie 15 dec, inhoudelijk cie 19 jan en raad 2 feb, i.v.m. fatale termijn zienswijze)*	Cie 15 minuten

Wethouder Van Hooijdonk	
Energie en Klimaat Raadsbrief Transportschaarste op het elektriciteitsnet	RIB 90 minuten

Commissie EDVW 2023

- 19 januari (wethouder De Vries niet aanwezig)
- 16 februari
- 23 maart
- 20 april
- 1 juni
- 7 september
- 5 oktober
- 23 november
- 14 december 'veegdag'

RIB EDVW 2023

- 10 januari
- 7 februari
- 14 maart
- 11 april
- 23 mei
- 4 juli (reserveavond)
- 29 augustus
- 26 september
- 14 november
- 12 december

Afval Verwijdering Utrecht
Postbus 3250
3764 AB Soest
035-6032303

Soest, 6 oktober 2022

Aan de colleges van de AVU-gemeenten

Bijlagen:
- Toelichting op het ontwerp-wijzigingsbesluit GR-AVU
- Ontwerp-wijzigingsbesluit GR-AVU
- Model-raadsbrief

Geacht college,

Per 1 juli 2022 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wet regelt alle soorten samenwerkingsverbanden binnen het publieke domein, hoe overheden in welke vormen met elkaar kunnen samenwerken. Uit onderzoeken was gebleken dat bestuurlijk invloed door gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen te wensen overliet. De nieuwe wet geeft daarmee invulling aan de afspraak uit het regeerakkoord dat de Wgr wordt aangepast om de politieke verantwoording over samenwerking tussen overheden te verbeteren en de democratische legitimiteit te versterken.

De wetswijzigingen van de Wgr zijn deels direct werkend en leiden deels tot een verplichting tot aanpassing van de bestaande gemeenschappelijke regelingen. Door de wijziging van de Wgr is wijziging van een aantal artikelen van de huidige GR-AVU aldus noodzakelijk. Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2024, dan dienen de regelingen te zijn aangepast. De reden dat wij het ontwerp-wijzigingsbesluit reeds nu aan de colleges en raden voorleggen is ingegeven door efficiëntieoverwegingen, vanwege het complexe en langdurige wijzigingsproces van gemeenschappelijke regelingen.

Tegelijkertijd met het implementeren van de wijzigingen, kan de GR-AVU 2018 worden aangepast op de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2021, op de invoering van het arbeidscontract voor ambtenaren per 1 januari 2021 én op de Wet Open Overheid (Woo) die op 1 mei 2022 van kracht is geworden.

Wij stellen u voor om de GR-AVU te wijzigen. Daartoe treft u bijgaand aan een ontwerp-wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke regeling AVU (verder: GR-AVU). In de bijgevoegde toelichting gaan wij nader in op de voorgestelde wijzigingen. Wij verzoeken u in te stemmen met het voorgestelde ontwerp-wijzigingsbesluit en het aan uw raad voor te leggen ten behoeve van het kenbaar maken van zienswijzen. Op grond van het gewijzigde artikel 1 van de Wgr dient u uw raad hiervoor een termijn van 8 weken te geven. U kunt hiervoor desgewenst de bijgevoegde model-raadsbrief en ook de toelichting gebruiken. Eventuele wensen uwerzijds, alsmede uw oordeel ten aanzien van eventuele zienswijzen van de raad, kunt u aan het Dagelijks Bestuur van de AVU kenbaar maken.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wgr en de Gemeentewet met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de invloedsmogelijkheden van de raden. Gemeenteraden krijgen hiermee meer mogelijkheden om hun kaderstellende en controlerende rol binnen deze samenwerkingsverbanden te versterken.

De huidige GR-AVU (vastgesteld 12 december 2018) en de door de AVU georganiseerde betrokkenheid van de raden zijn getoetst aan de gewijzigde Wgr. Daaruit kan worden geconcludeerd dat de AVU al voldoet aan de doelstelling van de wetswijzing, namelijk grotere invloed van de raden bij de taakuitvoering van de AVU. De betrokkenheid en invloed van de raden is bij de AVU reeds ruimer geborgd dan op grond van de bestaande Wgr is vereist. Zo betrekt de AVU ambtelijk en bestuurlijk de raden naast de formele instrumenten in de Wgr en de huidige GR-AVU bij besluiten met betrekking tot het 'wat' en het resultaat van de AVU. Met het voorliggende ontwerp-wijzigingsbesluit wordt vanuit die gedachte een voorstel gedaan voor de aanpassing van de huidige GR-AVU aan de gewijzigde Wgr.

Vervolgtraject
Wij verzoeken u wanneer u hebt ingestemd met het voorgestelde ontwerp-wijzigingsbesluit dit zo spoedig mogelijk aan uw raad aan te bieden voor het kenbaar maken van zienswijzen.
Ten behoeve van de tijdige verwerking in een definitief voorstel en besluit, vragen wij u tevens om de raad hiervoor een zodanige termijn te geven dat u uiterlijk 1 februari 2023 de zienswijzen van uw raad, alsmede uw eventuele reactie daarop, of wensen van uw college aan het Dagelijks Bestuur van de AVU door kunt geven. Vervolgens worden door de AVU definitieve voorstellen voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 28 juni 2023 voorbereid. Daarna wordt het concept-wijzigingsbesluit aan de colleges voorgelegd en kan de definitieve procedure voor instemming van de colleges met de concept-wijzigingsbesluiten, en toestemming van de raden, starten. Naar verwachting kan het Algemeen Bestuur op 13 december 2023 de gewijzigde GR-AVU vaststellen.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van de AVU,
namens hen,

was getekend,

F.A. van Dijk,
directeur-secretaris.

Ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten:

Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Wijk bij Duurstede, Woudenberg en Zeist;

ieder voor zover voor de eigen gemeente bevoegd;

overwegende:

- dat de Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht laatstelijk per 1 januari 2019 is aangepast in verband met het in werking treden van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 ;
- dat een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen op 1 juli 2022 in werking is getreden, welke het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling AVU noodzakelijk maakt;
- dat de Wet Open Overheid die op 1 mei 2022 van kracht is geworden het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling AVU noodzakelijk maakt;
- dat de gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2021 de gemeenschappelijke regeling heeft verlaten;

gelet op:

- de Wet gemeenschappelijke regelingen,
- de Gemeentewet;
- de toestemming van de gemeenteraden van Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Wijk bij Duurstede, Woudenberg en Zeist, overeenkomstig artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluiten:

de Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

De Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht wordt als volgt gewijzigd:

Actieve informatieplicht en zienswijzen

Artikel 15 lid 7 wordt gewijzigd in:

7 Het algemeen bestuur verstrekt aan de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen, die door een of meer leden van de colleges worden verlangd en wel op de wijze, te bepalen in het reglement van orde op de vergaderingen van het algemeen bestuur.

Na artikel 15 lid 7 worden twee leden ingevoegd die luiden:

8 Het Algemeen Bestuur verstrekt de raden alle inlichtingen die de raden voor de uitoefening van hun taak nodig hebben.

9 Er zijn geen besluiten van het Algemeen Bestuur, waarvoor aan de raden vooraf een zienswijze dient te worden gevraagd, zoals bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen.

Na artikel 23 lid 3 worden twee leden ingevoegd die luiden:

4 Het Dagelijks Bestuur verstrekt de raden alle inlichtingen die de raden voor de uitoefening van hun taak nodig hebben.

5 Er zijn geen besluiten van het Dagelijks Bestuur, waarvoor aan de raden vooraf een zienswijze dient te worden gevraagd, zoals bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen.

Burgerparticipatie en Evaluatie

Na artikel 15 worden ingevoegd (waaruit volgt vernummering van de artikelen 16 e.v.) een artikel dat luidt:

Artikel 16 Burgerparticipatie
Ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van besluiten op grond van deze regeling slechts betrokken, voor zover dat bij of krachtens wet is vereist, of voor zover door het Algemeen Bestuur bepaald.

En een artikel dat luidt:

Artikel 17 Evaluatie
Het initiatief tot evaluatie van de gemeenschappelijke regeling is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

Termijnen

Artikel 33, vernummerd 35, wordt als volgt gewijzigd:
In het derde lid wordt 'acht' vervangen door: 'twaalf'.

Na het derde lid wordt, onder vernummering van het vierde tot vijfde lid en het vijfde tot zesde lid, een lid ingevoegd dat luidt:

4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel 34, vernummerd 36, wordt als volgt gewijzigd:
In het tweede lid wordt '1 augustus' vervangen door: 15 september.

Artikel 35, vernummerd 37, wordt als volgt gewijzigd:
In het tweede lid wordt '33 lid 3 en 34 lid 3' vervangen door '36 lid 3 en 37 lid 3'.

Artikel 36, vernummerd 38, wordt als volgt gewijzigd:
In het vijfde lid wordt '15' vervangen door '30';

Toe- en uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 39, vernummerd 41, wordt als volgt gewijzigd:
Na het eerste lid wordt, onder vernummering van het tweede tot derde lid en het derde tot vierde lid, een lid ingevoegd dat luidt:
2 Een ontwerptoetredingsbesluit wordt ten minste acht weken voordat het algemeen bestuur dit vaststelt aan de gemeenteraden van de deelnemers toegezonden. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen op het ontwerptoetredingsbesluit ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

Artikel 40, vernummerd 42, wordt als volgt gewijzigd:
Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde tot en met zesde lid tot vierde tot en met zevende lid, een lid ingevoegd dat luidt:
3 Een ontwerpuittredingsbesluit wordt ten minste acht weken voordat het algemeen bestuur dit vaststelt aan de gemeenteraden van de deelnemers toegezonden. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen op het ontwerpuittredingsbesluit ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

Een lid wordt toegevoegd, dat luidt:
8 De Uittredingsregeling AVU 2020 is van toepassing.

Artikel 41, vernummerd 43, wordt als volgt gewijzigd:
Na het eerste lid wordt, onder vernummering van het tweede tot derde lid, een lid ingevoegd dat luidt:

2 Een ontwerpwijzigingsbesluit wordt ten minste acht weken voordat het algemeen bestuur dit vaststelt aan de gemeenteraden van de deelnemers toegezonden. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen op het ontwerpwijzigingsbesluit ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

Overige wijzigingen

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:
In het tweede lid sub. d wordt '30' vervangen door '32';
In het tweede lid sub. e wordt '39' vervangen door '41' en '42' vervangen door '44';

Artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:
Twee leden worden toegevoegd:
8 De directeur is contactpersoon conform het bepaalde in art. 4.7 Woo.
9 De directeur kan in zijn plaats een medewerker benoemen als contactpersoon conform het bepaalde in art. 4.7 Woo.

Artikel 26, vernummerd 28, leden 1 en 2 worden gewijzigd in:
1 De medewerkers hebben een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
2 De CAO-sgo is van toepassing op de arbeidsovereenkomst.

Een lid wordt toegevoegd:
3 Organisatie-specifieke regelingen worden vastgelegd in een personeelshandboek.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking daarvan, onverminderd het bepaalde in artikel 26, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Aldus vastgesteld te Soest d.d. 13 december 2023.

Toelichting

Bij het ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU

Ter informatie van de colleges en de raden van de AVU-gemeenten

Inleiding

Deze toelichting is een aanvulling op de collegebrief d.d. 6 oktober 2022 met het ontwerp-wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke regeling AVU (verder: GR-AVU). Het ontwerp-wijzigingsbesluit heeft betrekking op:

a. Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
b. Uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden uit de GR-AVU per 1 januari 2021;
c. Invoering van het arbeidscontract voor ambtenaren per 1 januari 2021;
d. Van kracht worden van de Wet Open Overheid per 1 mei 2022.

a. Wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen

Inleiding

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (verder: Wgr) en de Gemeentewet met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging treedt op 1 juli 2022 in werking. Door de wijziging van de Wgr is een wijziging van een aantal onderdelen van de GR-AVU noodzakelijk. Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2024, dan dienen zij hun regeling te hebben aangepast.

De wijziging van de Wgr beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de invloedsmogelijkheden van de raden. Gemeenteraden krijgen hiermee meer mogelijkheden om hun kaderstellende en controlerende rol binnen deze samenwerkingsverbanden te versterken. De wijziging van de Wgr bevat twee soorten bepalingen:

1 Direct werkend;
2 Verplicht in de GR-AVU op te nemen, maar vrij uit te werken.

De direct werkende bepalingen

Deze bepalingen gaan direct in werking op 1 juli 2022. Voor de AVU betekent dit dat termijnen, procedures en verplichtingen van rechtswege veranderen:

a. Bij het treffen, wijzigen en het toe- en uittreden van de gemeenschappelijke regeling moet vóór de vaststelling met toestemming van de raden ook een ontwerp van de regeling, of de wijziging daarvan, voor zienswijzen aan de raden worden toegezonden, met een reactietermijn van 8 weken. Dit moet worden overgenomen in de GR-AVU. De toestemming blijft ongewijzigd vereist na de zienswijzenronde.
b. In de wet worden de termijnen/data op het gebied van zienswijzeprocedure en begrotings- en jaarrekeningcycli gewijzigd. De deadline voor indienen van de begroting verschuift van 1 augustus naar 15 september; van de kaders en de jaarrekening van 15 april naar 30 april; en van de ontwerpbegroting van 8 weken naar 12 weken voordat die aan het bestuur wordt aangeboden/vastgesteld. Deze termijnen moeten worden overgenomen in de GR-AVU.
c. Op zienswijzen met betrekking tot de ontwerp-begroting moet het Dagelijks Bestuur schriftelijk en gemotiveerd reageren naar de raden voor behandeling in het Algemeen Bestuur.

d. De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht en de GR moet regelen hoe die informatie wordt verstrekt. Er gaat een actieve inlichtingenplicht vanuit bestuur naar alle gemeenteraden gelden. De huidige GR-AVU voorziet hier al in.
e. Op initiatief van de raden van de deelnemende gemeenten kan een gemeenschappelijke adviescommissie van raadsleden worden ingesteld die het Algemeen Bestuur van advies voorziet, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten kan voorbereiden of deze raden van advies kan voorzien. Omdat het initiatief bij de raden ligt, wordt de GR-AVU hierop niet aangepast.

Verplichte onderdelen in GR
Voor de uit te werken bepalingen moet worden bepaald op welke wijze deze worden opgenomen in de GR-AVU. Van belang hierbij is op te merken dat de AVU geen verplichte gemeenschappelijke regeling is, waarbij bij of krachtens andere wetten, geen taken en bevoegdheden zijn bepaald en inrichtingseisen zijn gesteld. Het gaat om onderstaande verplichte bepalingen:

a. Of de raden van de deelnemende gemeenten zienswijzen kunnen geven op bepaalde ontwerp-bestuursbesluiten.
b. Of er burgerparticipatie casu quo inspraakmogelijkheid is voor ingezetenen en andere belanghebbenden op bepaalde ontwerp-bestuursbesluiten.
c. De uitwerking van hoe de informatie wordt verstrekt in het kader van de actieve informatieplicht.
d. Of evaluatieverplichting noodzakelijk is en hoe.
e. In de uittredingsbepalingen moeten de gevolgen voor het vermogen van het openbaar lichaam en de deelnemers worden geregeld.

Algemene lijn
De direct werkende en de verplicht op te nemen bepalingen zijn getoetst aan de huidige GR-AVU en de door de AVU georganiseerde betrokkenheid van de raden. Daaruit kan worden geconcludeerd dat de AVU al voldoet aan de doelstelling van deze wetswijzing, namelijk voldoende invloed van de raden bij het reilen en zeilen van de AVU. In voorliggende ontwerp-wijzigingsbesluit wordt daarom een voorstel gedaan voor de invulling van de verplicht uit te werken bepalingen.

Implementatie wijzigingen Wgr
Met betrekking tot de implementatie van de Wgr wordt door de AVU voorgesteld om de GR-AVU 2018 conform het bijgevoegde ontwerp-wijzigingsbesluit te wijzigen. Hieronder wordt per onderwerp aangegeven wat de argumenten zijn waarmee tot de voorgestelde wijzigingen is gekomen.

<u>Termijnen, P&C-cyclus en zienswijzeprocedures</u>
De termijnen die worden genoemd in de GR-AVU 2018 met betrekking tot de P&C-cyclus worden aangepast aan de termijnen in de Wgr. De GR-AVU 2018 kent m.b.t. de P&C-cyclus 2 momenten waarop zienswijzen kunnen worden ingediend, namelijk op de ontwerpbegroting (GR AVU 2018 art. 33 lid 3) en op de vastgestelde begroting. Deze laatste zienswijzen dienen dan te worden ingediend bij Gedeputeerde Staten (GR AVU 2018 art. 34 lid 3).
Omdat de AVU met ministeriële goedkeuring geen kadernota uitbrengt, maar de financiële kaders in de ontwerpbegroting opneemt, kunnen met de zienswijzen op de ontwerpbegroting mede zienswijzen op de financiële kaders worden ingediend. Het Dagelijks Bestuur reageert op de zienswijzen (zie direct werkende bepalingen sub. c) en verwerkt deze in de door het Algemeen Bestuur vast te stellen begroting. Op deze wijze is de controle op de P&C-cyclus door de gemeenteraden gewaarborgd.

<u>Zienswijzen gemeenteraden bij bestuursbesluiten</u>
In de GR-AVU 2018 is, afgezien van de besluiten met betrekking tot de begrotingscyclus geen mogelijkheid voor zienswijzen opgenomen. Wel wordt voor belangrijke besluiten reeds

betrokkenheid van de gemeenteraden georganiseerd, bijvoorbeeld bij de aanbestedingen van de hoofdstromen. Dit zijn belangrijke besluiten van de AVU voor wat betreft haar taakuitvoering, oftewel het 'wat' en het resultaat. Het grootste deel van de overige besluiten betreft de bedrijfsvoering en interne organisatie van de AVU, oftewel het 'hoe'. Daarnaast worden de gemeenten ook ambtelijk betrokken bij belangrijke besluitvorming. Daarbovenop zienswijzen verplicht stellen voor bepaalde besluiten, leidt in ieder geval tot meer institutionele vertraging. Daarom is ervoor gekozen om de huidige praktijk, waarbij het bestuur zelf bepaalt voor welke besluiten aanvullend zienswijzen worden gevraagd in stand te laten.

Het voorstel is om geen besluiten aan te wijzen, waarvoor zienswijzen verplicht zijn en dit als zodanig in de GR-AVU op te nemen.

Burgerparticipatie c.q. inspraakmogelijkheid voor ingezetenen en andere belanghebbenden
In de GR-AVU 2018 is geen mogelijkheid voor burgerparticipatie opgenomen. De AVU heeft geen taken van de gemeenten overgedragen gekregen, die een directe relatie hebben met de inwoners en de bedrijven in de provincie Utrecht. Daarbij is het afvalbeleid van de gemeenten een autonome taak. Strikt genomen werkt de AVU niet voor inwoners en bedrijven maar voor de gemeenten. Daarbij past niet dat bepaalde (groepen van) inwoners of bedrijven zich in de processen van besluitvorming van de AVU mengen. Daarnaast gelden grofweg dezelfde overwegingen die voor zienswijzen gelden.

Het voorstel is om geen besluiten aan te wijzen, waarvoor burgerparticipatie verplicht is en dit als zodanig in de GR-AVU op te nemen.

Actieve informatieplicht
In de GR-AVU 2018 wordt voorzien in het verstrekken van gevraagde informatie door het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur, respectievelijk in de artikelen 15 en 23.

Het voorstel is om deze artikelen ongewijzigd te laten en artikel 15 uit te breiden met een lid als volgt: "Het Algemeen Bestuur geeft de raden alle inlichtingen die de raden voor de uitoefening van hun taak nodig hebben".

Evaluatie
De GR-AVU 2018 kent op dit moment geen evaluatiebepaling. Gezien de vast omschreven en beleidsarme taak van de AVU, wordt geadviseerd deze ook niet op te nemen in de regeling anders dat een evaluatie van de AVU-taken op initiatief van het Algemeen Bestuur wordt georganiseerd.

Uittredingsbepalingen
De huidige uittredingsbepalingen in de GR-AVU 2018 komen overeen met wat gebruikelijk is in vrijwillige gemeenschappelijke regelingen. Hierin is vastgelegd dat er een uittredingsplan moet worden opgesteld, waarin ondermeer de financiële gevolgen voor alle betrokken deelnemers, inclusief de uittredende deelnemer(s) worden vastgelegd. Ook heeft de AVU in 2020 een uittredingsregeling opgesteld naar aanleiding van de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden.

De uittredingsbepalingen voldoen aan de gewijzigde Wgr.

b, c en d. Overige te implementeren wijzigingen

Naar aanleiding van de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2021 dient de GR-AVU 2018 voornamelijk wat betreft de tekst betreffende de deelnemende gemeenten te worden aangepast. Wel wordt aan de regeling toegevoegd dat de Uittredingsregeling AVU 2020 van toepassing is. De overgang per 1 januari 2021 naar een arbeidscontract op basis van burgerlijk recht in plaats van een aanstelling voor ambtenaren dient ook nog te worden geïmplementeerd in de regeling.

Tenslotte dient te worden opgenomen dat de directeur contactpersoon is conform art. 4.7 Woo c.q. hiervoor een medewerker kan aanwijzen.

Vervolgprocedure

Met de volgende procedure worden de wijzigingen in de GR-AVU 2018 doorgevoerd:

- De gemeenteraden kunnen eventuele zienswijzen kenbaar te maken aan de colleges ten aanzien van het bijgevoegde ontwerp-wijzigingsbesluit GR-AVU.
- De colleges zullen vervolgens de zienswijzen van de gemeenteraden en hun standpunten uiterlijk 1 februari 2023 aan het Dagelijks Bestuur van de AVU kenbaar maken.
- Vervolgens worden door de AVU een concept-wijzigingsvoorstel en -besluit voor het Algemeen Bestuur van 28 juni 2023 voorbereid.
- Daarna kan het Dagelijks Bestuur dit concept-wijzigingsvoorstel en -besluit aan de colleges voorleggen en kan de definitieve procedure voor instemming van de colleges met en toestemming van de gemeenteraden voor het concept-wijzigingsbesluit starten.
- Naar verwachting kan het Algemeen Bestuur op 13 december 2023 de gewijzigde GR-AVU vaststellen.
- De ondertekening geschiedt door de secretaris en de voorzitter van de AVU. Aangehecht aan de vastgestelde GR-AVU zullen worden de raadsbesluiten inzake de toestemming tot en de bijbehorende collegebesluiten inzake de instemming met de wijziging van de regeling.

REKEN KAMER UTRECHT

Aan de gemeenteraad en het college van
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht

Behandeld door	Gerth Molenaar	**Datum**	19 oktober 2022
Doorkiesnummer	030 – 286 1391	**Ons kenmerk**	10367762
E-mail	g.molenaar@utrecht.nl	**Onderwerp**	Rekenkamerbrief Verantwoording uitvoering coalitieakkoord
Bijlagen			

Geachte leden van de raad en het college,

Op 1 juni 2022 hebben GroenLinks, D66, PvdA, Student & Starter en ChristenUnie het *Coalitieakkoord Utrecht 2022-2026 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat'* (verder: het coalitieakkoord) gepresenteerd. Het coalitieakkoord is de leidraad voor beleidsmatige en financiële keuzes van het college in de voorliggende bestuursperiode. Op 9 juni en 7 juli heeft de raad over het coalitieakkoord gedebatteerd. Bij het debat van 7 juli heeft het college in reactie op de motie *Van coalitieakkoord naar uitvoering* (M167) aangegeven een uitvoeringsagenda te zullen opstellen. De *Uitvoeringsbrief coalitieakkoord* met een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen is 7 oktober naar de raad gestuurd. Deze uitvoeringsagenda kan betrokken worden bij de commissiebehandeling van de *Programmabegroting 2023*. De rekenkamer hoopt met deze brief u ook te ondersteunen in de begrotingsbehandeling.

DOEL EN VRAAGSTELLING

In deze rekenkamerbrief geven wij onze visie op het coalitieakkoord en wat voor het vervolg nodig is. De rekenkamer hoopt daarmee te bevorderen dat tussentijds en aan het eind van deze raadsperiode de uitvoering en realisatie van de ambities in het coalitieakkoord ten behoeve van de raad inzichtelijk gemaakt kunnen worden.

Voor ons staat de vraag centraal in hoeverre de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026 in opzet navolgbaar zijn voor de uitvoering ervan in de komende jaren. Daarvoor hebben we gekeken naar:

1. De concreetheid van ambities en doelen;

2. De aansluiting tussen ambities, doelen en maatregelen;
3. De context voor de uitvoering;
4. De navolgbaarheid van het coalitieakkoord tijdens de uitvoering.

Deze punten werken wij hieronder uit.

1. CONCREETHEID VAN AMBITIES EN DOELEN KAN BETER

Concreetheid en SMART-criteria
Voor de navolgbaarheid van het coalitieakkoord is noodzakelijk dat ambities en maatregelen concreet zijn. De ambities in het coalitieakkoord zijn soms vrij algemeen geformuleerd en weinig afgebakend. Ze geven wel richting, maar bieden weinig houvast voor de verdere uitvoering. Er blijft veel ruimte over voor interpretatie en nadere invulling. Dit kan ertoe leiden dat de gemeenteraad niet bereikt wat ze voor ogen had en dat het lastiger is om tussentijds en achteraf te beoordelen of ambities behaald zijn. De rekenkamer heeft daarom het coalitieakkoord aan de zogenoemde SMART-criteria getoetst. We lichten het resultaat hiervan toe met enkele voorbeelden.

Specifiek?
Ambities en maatregelen zijn specifiek, wanneer er helder omschreven wordt wat er precies bereikt dient te worden. Wanneer er te twisten valt over de invulling van de gehanteerde begrippen en verwoordingen, is de voortgang moeilijk bij te houden.

Een voorbeeld waarin er onduidelijkheid kan ontstaan door de gekozen verwoording, is te vinden in hoofdstuk 3.3 (p.47): "*Als gemeente streven we ernaar zoveel mogelijk circulair in te kopen en aan te besteden. […] We houden aandacht voor onder andere social return*". Er wordt in deze ambitie niet uitgelegd wat *social return* precies inhoudt, en op welke manier hier invulling aan gegeven moet worden in relatie tot circulariteit. Daarbij zijn er verschillende invullingen denkbaar van 'aandacht houden voor'.

Meetbaar?
Voor de navolgbaarheid is van belang dat ambities en maatregelen meetbaar zijn waar dat mogelijk is. Het koppelen van ambities aan indicatoren (aantallen, percentages e.d.) is vaak behulpzaam om de gemeenteraad in staat te stellen haar controlerende taak uit te oefenen. Ook is het nuttig om een nulmeting te hanteren. Deze nulmeting dient als meetlat om beleidsprestaties tegen af te kunnen zetten. Een goed voorbeeld van een ambitie met nulmeting en cijfermatig doel is te vinden in hoofdstuk 3.3 (p.46): *"In Utrecht zorgden we in 2021 per persoon voor zo'n 413 kilo gescheiden en ongescheiden afval. Minder afval bespaart grondstoffen, energie en klimaat. […] Het streefgetal in ons afvalbeleid is 180 kilo per persoon per jaar*". Door de formulering wordt duidelijk wat de huidige stand van zaken is en waar de gemeenteraad naartoe wil.

Realistisch?
Ambities en maatregelen moeten realistisch zijn. Dat houdt ook in dat er rekening wordt gehouden met beschikbare hulpbronnen, zoals tijd, geld en personeel. In hoofdstuk 5.3 (p.64) zijn de verwachte uitgaven per beleidsprioriteit voor de komende jaren in kaart gebracht.

Uit het overzicht met beleidsprioriteiten wordt echter niet altijd duidelijk welke ambities geschaard zijn onder welke kosten. In hoofdstuk 2.3 Bereikbaarheid (p.37) staat bijvoorbeeld: "*We zien bovendien kansen voor een voetgangersbrug over de Singel bij Wolvenplein en een verbinding over het spoor parallel aan de Waterlinieweg. We zetten in op de realisatie van bruggen bij de Mytylschool, Den Hommel en tunnels onder het spoor bij de Locomotiefstraat en het Westplein*". Als wordt gekeken naar de verwachte kosten voor het onderdeel "Bereikbaarheid" (p.72), valt op dat er maar twee soorten uitgaven omschreven worden: "*Anders reizen/smart mobility (incl. Goylaan)*" en "*Toegankelijke openbare ruimte voor mensen met een beperking*". Zowel uit de lopende tekst als uit het financiële overzicht valt niet af te leiden hoe de bruggen en tunnels bekostigd zullen worden.

Tijdgebonden?
Het is van belang dat maatregelen en ambities tijdgebonden zijn, zodat duidelijk is binnen welke periode de ambitie behaald moet worden of de maatregelen van kracht zijn. In hoofdstuk 1.5 (p.18) wordt de volgende ambitie verwoord: "*We zetten de ambitie voort dat alle Utrechtse kinderen in 2035 rookvrij moeten kunnen opgroeien en spelen: geen kind in de stad rookt, begint met roken of wordt geconfronteerd met sigarettenrook. […] We sluiten een pact met de horeca over rookvrije terrassen*". De ambitie op langere termijn is dat kinderen rookvrij op moeten kunnen groeien. Als er een streefjaartal was gegeven voor het pact met de horeca over rookvrije terrassen, zou dit een goed voorbeeld zijn van een doel dat op kortere termijn behaald kan worden.

2. AANSLUITING TUSSEN AMBITIES EN MAATREGELEN NIET VOLLEDIG

Maatregelen zijn doorgaans passend, maar vaak niet dekkend
Maatregelen moeten aansluiten bij de ambities. Op die manier weten de uitvoerende partijen wat er van hen verwacht wordt en kan de raad de voortgang volgen en controleren.

Wat de rekenkamer opvalt, is dat de maatregelen in het coalitieakkoord doorgaans wel passend zijn, maar vaak niet dekkend. Er zijn meerdere ambities die niet gedekt worden door concrete maatregelen. Dit is bijvoorbeeld het geval in hoofdstuk 2.1 (pagina 33): "*Bij toekomstige plannen voor nieuwbouwwoningen wordt het makkelijker om woningen te realiseren waar vrienden kunnen samenwonen (friendswoningen)*". Er wordt niet benoemd welke acties er ondernomen moeten worden om het bouwen van *friendswoningen* makkelijker te maken. Dit maakt het onmogelijk het proces en de uitvoering goed te kunnen volgen.

Een voorbeeld waarin juist wel sprake is van brede dekking, is afkomstig uit hoofdstuk 1.9 (p.28): "*We willen seksuele intimidatie in onderwijsinstellingen aanpakken. We spreken ons*

hier tegen uit en spreken onderwijsinstellingen aan op hun verantwoordelijkheid. Een goede klachtenprocedure, laagdrempelig melden van ervaringen en toereikende nazorg zijn daarbij van belang. Studie- en studentenverenigingen bieden we handvatten om seksuele intimidatie te bestrijden. Samen met onderwijsinstellingen zorgen we ervoor dat bestuurders of vertrouwenspersonen van verenigingen gepaste training kunnen krijgen". Seksuele intimidatie wordt hier op meerdere niveaus benaderd: zowel het individu, onderwijsinstellingen als geheel en verenigingen worden betrokken. Daarbij worden niet alleen maatregelen genoemd die gericht zijn op preventie, maar ook op nazorg.

3. COALITIEAKKOORD INGEBED IN RELEVANTE CONTEXT

Betrokkenheid van maatschappelijke partijen is benoemd
Voor de navolgbaarheid is van belang dat de verschillende ambities ingebed worden in de relevante context. Een onderdeel hiervan is dat in kaart gebracht wordt welke andere partijen betrokken, of noodzakelijk, zijn voor het realiseren van de ambitie. Over het algemeen voldoet het coalitieakkoord hieraan.

Obstakels en onzekerheden zijn vaak nog in algemene termen aangegeven
Onderdeel van de context is het benoemen van obstakels en onzekerheden. Hierdoor wordt duidelijk onder welke voorwaarde(n) de ambitie gerealiseerd kan worden en welke aandachtspunten er zijn. Dat vergemakkelijkt het om tussentijds de balans op te maken. In het coalitieakkoord worden op verschillende plaatsen onzekerheden benoemd. Obstakels worden wel benoemd, maar vaak in algemene termen, zoals de krappe arbeidsmarkt. Op andere plaatsen zijn belemmeringen zo algemeen geformuleerd dat dat weinig zicht geeft op risico's. Als voorbeeld hoofdstuk 1.5 (p.18): "*De wijken Tuindorp en Overvecht worden gescheiden door een tunnel onder het spoor. Met iedere meter die je aflegt richting Overvecht, neemt het aantal gezonde levensjaren af. […] In de wetenschap dat dit een taai en complex probleem is, willen we de komende jaren alles op alles zetten om de gezondheid van onze inwoners te verbeteren*". De term 'complex' betekent wel dat er bepaalde knelpunten of ingewikkeldheden zijn, maar deze moeten nog verder worden uitgewerkt.

Overdrachtsdossier gemeente Utrecht ook relevant
Tenslotte wil de rekenkamer in dit kader wijzen op het *'Overdrachtsdossier gemeente Utrecht 2022'* (17 maart 2022). In dit uitgebreide document van de ambtelijke organisatie wordt veel aandacht geschonken aan het belang van de uitvoering en de knelpunten die zich daarbij (kunnen) voordoen om ambities te realiseren en verwachtingen waar te maken. Dit document wordt in het coalitieakkoord niet expliciet genoemd. In het overdrachtsdossier wordt geconstateerd (p. 10) dat *'de organisatie op veel plekken onvoldoende meegegroeid met de stad, waardoor er nu meer werk ligt dan dat er mensen voor zijn. Dit vertraagt de uitvoeringskracht. Ten tweede zijn er in de afgelopen jaren veel ambities geformuleerd en beleid gemaakt zonder dat daar de (structurele) mensen en middelen voor zijn geregeld. We willen dus te veel en dat leidt niet tot resultaten. Hier ligt een uitdaging voor de ambtelijke organisatie, maar zeker ook voor het college en de raad.'* Deze constateringen gelden nog

steeds en vragen om afspraken tussen raad en college voor een goede uitvoering van het coalitieakkoord. Op die manier kunt u bevorderen dat voor de ambities ook realistische randvoorwaarden (budget, bemensing, mate van beïnvloedbaarheid e.d.) voor de uitvoering en realisatie worden gecreëerd.

4. PROCES EN RAPPORTAGESYSTEMATIEK: AANDACHT VOOR NAVOLGBAARHEID COALITIEAKKOORD NODIG

Volledig overzicht met gekoppelde ambities, uitvoering, financiën en planning ontbreekt nog

Om de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol waar te kunnen maken dient raad de uitvoering van het coalitieakkoord te kunnen volgen en te beoordelen. Hiervoor zijn afspraken over het verdere proces van belang. Zo zullen onderdelen die in het coalitieakkoord zijn genoemd nog uitgewerkt moeten worden, omdat daar nog geen tijd voor is geweest.
In de *Uitvoeringsbrief* worden nog niet alle ambities aan de planning gekoppeld, ook zijn niet alle ambities terug te vinden in deze planning. Dit geeft het college weliswaar duidelijk aan, maar dat neemt niet weg dat nu een integraal overzicht ontbreekt. Dit werkt belemmerend voor de navolgbaarheid.
Het college geeft aan dat bij de voorjaarsnota 2023 inzicht in de uitvoering voor de periode 2024 – 2026 zal worden gegeven. Vanaf dat moment zal de uitvoering van het coalitieakkoord telkens zichtbaar worden gemaakt en gemonitord in de reguliere P&C cyclus.

Afspraken over wijze rapportage van coalitieakkoord nodig

Integratie van de uitvoering van het coalitieakkoord in de reguliere P&C-cyclus kan helpen om de navolgbaarheid van de uitvoering te vergroten, zolang deze zelfstandig leesbaar is. Dit vraagt om een helder schematische weergave van alle ambities en bijbehorende maatregelen. Dit biedt overzicht en vergemakkelijkt het bijhouden van de voortgang. De reguliere P&C-cyclus maakt het logisch om de koppeling met de benodigde financiën te maken. In hoofdstuk 5 van het coalitieakkoord dat gaat over de uitvoering en financiën staat een oproep om betere afspraken te maken over de verantwoording, opdat de sturing effectiever kan plaatsvinden en de resultaten van de inzet beter toetsbaar zijn. Daarbij past de inzet van het college om de begroting en jaarstukken beter toegankelijk en leesbaar te maken.

TOT SLOT

Wij hebben u met deze brief onze kanttekeningen bij het coalitieakkoord en de uitvoeringsbrief gegeven. Daarbij was onze invalshoek de navolgbaarheid en de verantwoording, opdat de raad goed in positie wordt gebracht om haar kaderstellende en controlerende taak te kunnen uitoefenen. Wij geven de raad in overweging om onze kanttekeningen bij het coalitieakkoord en de uitvoeringsbrief te betrekken bij de besprekingen met elkaar en met het college. De behandeling van de begroting 2023 is hiervoor een geschikt moment. De rekenkamer zal de uitwerking van het coalitieakkoord en de periodieke verantwoording over de uitvoering ervan hoe dan ook met belangstelling blijven volgen.

Met vriendelijke groet,

drs. P.W.D. Venhoeven
Voorzitter Rekenkamer Utrecht

Stadhuisbrug 1 Utrecht
Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
030 - 286 13 91 | utrecht.nl/rekenkamer

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 10 november 2022 tot 6 december 2022- COMMISSIE EDVW 17 november 2022

Nr.	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp	Behandeladvies
1	25-11-2022	Energie en Klimaat	Raadsbrief Aanbesteding Warmtesysteem Beursgebied	
2	22-11-2022	Energie en Klimaat	Raadsbrief Rapportage monitoring BioWarmte Installatie	
3	17-11-2022	Energie en Klimaat	Raadsbrief Nieuwe transportschaarste op het electriciteitsnetwerk	
4	16-11-2022	Energie en Klimaat	Raadsbrief Opheffen sancties gascontracten SEFE (voormalig Gazprom)	
5	22-11-2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	Raadsbrief EU-geluidkartering 201	
6	14-11-2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	Raadsbrief Subsidieregeling Goederenvervoer en logistieke labs	
7	23-11-2022	Vastgoed	Raadsbrief Vervolg toekomstig gebruik forten “De Vier Lunetten	
8	22-11-2022	Vastgoed	Raadsbrief CPI-indexatie van de huurprijzen voor huurders van de gemeente eenmalig terugbrengen tot kerninflatie	
9	10-11-2022	Vastgoed	Raadsbrief Voortgang restauratie Domtoren	
10	24-10-2022	Wijk- en Buurtaanpak	Raadsbrief Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn	
11	06-12-2022	Vastgoed	Raadsbrief Stand van zaken amateurkunsteducatie op Domplein 4-5	

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 10 november 2022 tot 6 december 2022- COMMISSIE EDVW 17 november 2022

Gemeente Utrecht

Verslag openbare ochtend-vergadering Energie(transitie), duurzaamheid en Wonen

Datum 17 november 2022
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Judith Dubero (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, de heer Bos, de griffier, M. de Vos, de wethouder, mevrouw L. van Hooijdonk, de leden, mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), de heer M. de Pagter (VVD), mevrouw R. Heijne (GroenLinks), de heer R. Peters (D66), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (PvdD), mevrouw V. Smit (Volt), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), de heer H. Stellinga (CDA), mevrouw T. Meerding (VVD), Lid Minnaert (Bij1), de heer M. Usta (DENK), de heer N. Temming (Stadsbelang Utrecht)

Verslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

1. Opening 1
2. Vaststellen van de agenda van 17 november 2022 2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen 2
4. Verslagen 3
5. Toezeggingen/moties 3
6. Ingekomen stukken 3
7. Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht 3
8 Raadsbrief doorlopend Klimaatpanel 8
Lijst van toezeggingen 22

1. Opening

De voorzitter, de heer Bos opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen welkom.

Hij deelt mee dat vastgoed vanaf 1 december 2022 onder de commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen (EDW) valt. De naam van de commissie luidt dan: Energie(transitie),

Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen (EDVW). De commissievergadering van 15 december 2022 kent enkel een ochtend- en middaggedeelte. Het presidium heeft besloten het avonddeel te gebruiken voor de commissies VBF en MGOR. Op 15 december 2022 is er een gedeelte gereserveerd voor een werkbezoek aan Overvecht, conform een toezegging van wethouder Streefland.

Wethouder De Vries stelt voor in Q1 2023 een gesprek te organiseren met de corporaties en de gemeenteraad over de vragen die gesteld zijn over het kaal opleveren en het onderhoud van woningen. De commissie stemt hiermee in.

Op 2 juni 2022 is er in de commissie EDW een vraag gesteld over de verhuiskosten voor ouderen met een lager inkomen. Het antwoord is dat de gemeente geen algemene verhuiskostenvergoeding voor deze groep mensen kent. Inwoners die door een noodsituatie moeten verhuizen en hiervoor geen geld hebben, kunnen wel in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Dit geldt alleen voor noodzakelijke, plotselinge verhuizing die niet voorzien is waarbij mensen niet in staat zijn voor de verhuizing te sparen. In geval van verhuizing van ouderen wordt in de praktijk vaak gezien dat het in de meeste gevallen om een voorziene situatie gaat waarvoor men geld had kunnen reserveren. Uiteraard kan het voorkomen dat er sprake is van een situatie dat dit niet zo is. In dat geval wordt er gekeken of er maatwerk mogelijk is.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat TenneT een nieuwe congestie heeft aangekondigd. Vandaag volgt er een brief hierover.

De voorzitter constateert dat dit penibel is. Hij neemt aan dat er hierover een brief van het college komt en vraagt wanneer deze brief geagendeerd kan worden. **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat dit aan de commissie is.

2. Vaststellen van de agenda van 17 november 2022

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

3.1 Raadsvoorstel Actualisatie Warmteplan Beursgebied en collegevoorstel concessieovereenkomst

In juni 2021 heeft de gemeenteraad het Warmteplan Beursgebied vastgesteld en het college gemandateerd de energieprestatie van het warmtesysteem van de winnende partij op te nemen en het warmteplan in werking te laten treden. Helaas is toen verzuimd aan het college mandaat te verlenen het warmteplan te wijzigen en/of tussentijds te actualiseren. De raad wordt derhalve verzocht het college mandaat te verlenen voor deze handeling. Dit raadsvoorstel wordt geagendeerd voor de commissie EDVW van 15 december 2022. Het voorstel is dit punt te behandelen in 15 minuten.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) verwacht dat dit een A-punt wordt en stelt voor via de app af te stemmen of de andere fracties dit onderschrijven.

De voorzitter stelt voor het onderwerp als B-punt te agenderen, aangezien er veel nieuwe fracties in de raad zijn.

De commissie gaat akkoord met het voorstel dit agendapunt in 15 minuten te behandelen.

3.2 Raadsvoorstel zienswijze Ontwerp Kadernota 2024 RUD
Dit raadsvoorstel is nog niet ontvangen. De RUD stelt de raad in de gelegenheid in januari 2023 te reageren op de Kadernota. Het voorstel is dit onderwerp te agenderen voor de commissie EDVW van 15 december 2022 met een bespreektijd van 45 minuten. Er moet uiterlijk 13 januari 2023 een reactie naar de RUD zijn gegeven. De commissie gaat hiermee akkoord.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
Er zijn geen agenderingen ter plaatse.

4. Verslagen

De verslagen van de vergaderingen van 29 september en 6 oktober 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de toezeggingen/moties. De lijst wordt vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

Er zijn twee ingekomen stukken op de lijst. Deze stukken staan voor leden conform AVG in iBabs achter een slotje. In beide gevallen wordt voorgesteld het stuk in handen te stellen van het college ter verdere afdoening. De raadscommissie ontvangt een afschrift van het antwoord dat het college aan de afzender stuurt. De commissie kan zich hierin vinden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de ingekomen mail van een bewoner over woonoverlast door het college afgehandeld wordt, of door Mitros. **De wethouder** geeft aan af te stemmen met Mitros, maar de mail wordt door het college afgehandeld.

7. Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht

De vaststelling van de Crisis- en herstelwet kookgasvrij Overvecht maakt het juridisch mogelijk om in Overvecht Noord woningen kookgasvrij te maken en de gewenste overgang naar elektrisch koken mogelijk te maken. Dit plan faciliteert het volledig kookgasvrij maken van circa 320 woningen in het plangebied. Het project en dit ontwerpbestemmingsplan dragen daarnaast bij aan het behalen van de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, in het bijzonder de warmtetransitie van de gebouwde omgeving.

Eerste termijn

Mevrouw Heijne (GroenLinks) meldt dat GroenLinks instemt met het voorstel. Het is een stap in de richting naar aardgasvrij. De overstap is niet ingrijpend, maar wel aantrekkelijk. Mitros draagt de kosten, de bewoners worden volledig ontzorgd en gaan er financieel op vooruit.

De heer Peters (D66) steunt het plan van harte. Niemand gaat erop achteruit, iedereen gaat er flink op vooruit. Hij benadrukt dat bewoners goed meegenomen moeten worden in het proces en dat er passend gecommuniceerd moet worden. Hij vraagt hoe dit gebeurt. Er zijn veel meer woningen die van het gas af moeten. Er moet nu worden doorgepakt; hier moet een plan voor komen en er moet snel geëvalueerd worden.

De heer Van Heuven (PvdD) sluit zich aan bij voorgaande sprekers. In het bestemmingsplan staat dat niet het hele gebied van fase III vanwege gespikkeld eigendom meegenomen kan worden. Hij vraagt wat dit voor deze woningen betekent en voor alle woningen in Overvecht Noord die van het aardgas af moeten.

Mevrouw Smit (Volt) stemt in met het plan. Bewoners kunnen flink besparen. Zij vraagt wat er gebeurt als minder dan 70% van de bewoners instemt en hoe de bewoners worden meegenomen in de transitie. Het is niet alleen het plaatsen van een nieuwe kookplaat, mensen moeten ook wennen aan een nieuwe manier van koken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) heeft de ambities onderschreven, maar was wel kritisch op de keuze te beginnen in Overvecht. Het is goed dat de bewoners er financieel niet op achteruitgaan en dat zij nieuwe pannensets krijgen.

De heer Peters (D66) ziet dat anders. De huishoudens die het het hardst nodig hebben, moeten als eerste aan de beurt komen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat de keuze te beginnen in Overvecht technisch beredeneerd is. De ervaring bij projecten van deze omvang is dat er kinderziektes zijn. De wijk kent veel problemen en bewoners weten niet wat ze te wachten staat, het is niet verstandig in Overvecht te beginnen. Zij vraagt de wethouder of zij kan bevestigen dat bewoners er niet financieel op achteruit gaan. De PvdA heeft zorgen over de communicatie. Er worden ouderwetse instrumenten ingezet. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd, brieven gestuurd, de bewoners konden zelf vragen om een individueel gesprek. Mevrouw Raaijmakers vraagt waarom er niet langs de huizen is gegaan, waarom er geen gebruik is gemaakt van ambassadeurs en of dit alsnog gedaan kan worden bij huishoudens die niet zijn bereikt. Er moet worden geleerd van dit project, zodat de communicatie bij volgende projecten beter gaat. Ten slotte geeft zij aan dat Stedin in januari 2024 moet vervangen. De voorbereidingen moeten in 2023 starten. Zij vraagt hoe reëel deze planning is.

De heer Stellinga (CDA) onderschrijft de aanpak, maar verbaast zich over de gekozen rechtsvorm van het bestemmingplan. Het is een bestemmingsplan zonder overgangsrecht. Hij vraagt of dit op deze manier kan en of er andere manieren zijn om dit te regelen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) ondersteunt het plan van harte en is blij met de voorwaarden. Ontzorgen is belangrijk om mensen mee te krijgen in de transitie en de mensen gaan er financieel

op vooruit. Zij vraagt of er plannen liggen dit project verder uit te breiden. In het plan is het uiteindelijk een kleiner gebied geworden dan geambieerd werd door een langere behandeltijd van de aanvraag Crisis- en herstelwet bij het ministerie, de noodzaak voor Stedin om tijdig te starten en de gestelde voorwaarden waar het gebied aan moet voldoen. Zij vraagt de wethouder hoe dit bij een volgend project voorkomen kan worden en of het haalbaar is om eerder te signaleren vanuit Stedin zodat de aanvraag bij het ministerie eerder gedaan kan worden en er meer tijd is voor de voorwaarden en het mogelijk is het project grootschaliger aan te pakken.

De heer De Pagter (VVD) meldt dat de VVD in het verleden kritisch is geweest. De VVD hecht belang aan draagvlak, minimaal 70% van de inwoners moet instemmen en er moet een noodzaak zijn. De gasleidingen moeten vanwege de veiligheid binnenkort worden vervangen. Aan deze voorwaarden wordt voldaan, daarom kan de VVD instemmen met dit voorstel. De heer De Pagter vraagt of er concrete cijfers zijn over hoeveel mensen er hebben ingestemd. Verder vraagt hij of ook andere panden die van het gas af moeten in het plan kunnen worden ingetekend.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt wat de heer De Pagter voor cijfers wil zien in het raadsvoorstel. Bijna 90% van de bewoners heeft ingestemd.

De heer De Pagter (VVD) verwacht bij een volgend voorstel concrete cijfers. Hij verwacht niet dat het voorliggend voorstel aangepast wordt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat dit bij andere voorstellen ook niet gedaan wordt. De drempel van 70% is gehaald.

De heer De Pagter (VVD) meldt dat in het landelijk besluit van de Crisis- en herstelwet staat dat er een ruime meerderheid moet instemmen. Hij vindt het belangrijk te weten hoe groot die meerderheid is.

Lid Minnaert (Bij1) is ook voorstander van het voorstel. Het is goed om snel te starten in Overvecht Noord. Er zijn wel enkele kanttekeningen. Een elektrische kookplaat is bijvoorbeeld niet altijd geschikt voor een tajine. Mensen die een elektrische kookplaat hebben, gebruiken daarvoor soms een apart gasstel met een gasfles. Dit zorgt voor een onveilige situatie. Bij1 ziet graag dat er bij de opties voor kookplaten rekening wordt gehouden met verschillende kookstijlen door bijvoorbeeld een kookplaat met een wokkuil aan te bieden en dat er een tajine geschikt voor inductie wordt aangeboden met een wokring. Bij1 vraagt of de wethouder hierover met Mitros in gesprek kan treden. De inwoners moeten goed worden geïnformeerd over de overgang naar elektrisch koken. Hierover moet op toegankelijke wijze en in verschillende talen worden gecommuniceerd. Ook kan er een aanspreekpunt worden ingericht waar mensen terecht kunnen met vragen.

De heer Usta (DENK) sluit zich aan bij de zorgen van de PvdA over het draagvlak en de communicatie en bij Bij1 over de tajine. DENK wil meer duidelijkheid over de vraag of de inwoners er daadwerkelijk financieel op vooruit gaan. Er zijn zorgen over de kosten. Een van de voorwaarden is dat de mensen er financieel niet op achteruit mogen gaan. De heer Usta vraagt of er helemaal geen kosten worden doorberekend naar de bewoners en of zij er op langere termijn niet financieel op achteruit gaan. In het stuk staat een berekening van hoeveel de bewoners er

financieel op vooruitgaan. De heer Usta vraagt of deze berekeningen gebaseerd zijn op de hoge gasprijzen of dat er een ruime berekening is gemaakt. Tot slot vraagt hij hoe het kan dat er gesproken wordt over financiële besparingen terwijl elders in het stuk staat dat bewoners er niet op achteruit gaan.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) ondersteunt het voorstel. De voorlichtingsbijeenkomsten waar bewoners kennis hebben kunnen nemen van de nieuwe pannenset is goed ontvangen. Student&Starter sluit zich aan over de vragen over de communicatie die zijn gesteld.

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

In het licht van de hele opgave, is dit een bescheiden stap. Het is de eerste keer in Nederland dat een gemeente de bevoegdheid krijgt het gas bij huizen af te sluiten. Hier is nog geen wetgeving voor, deze komt er wel. Voor dit project is er een experimenteerartikel ontworpen. De bewoners maken geen kosten, Mitros neemt alle kosten voor zijn rekening en de bewoners betalen geen vastrecht meer. Ten aanzien van de communicatie meldt zij dat Mitros dit heel goed gedaan heeft. Zij hebben de bewoners actief benaderd. Er is een inloopbijeenkomst geweest waar mensen goed geïnformeerd zijn en ook bijvoorbeeld vragen over de tajines en wokringen hebben gesteld. Er zijn brieven gestuurd en de bewoners die niet hebben gereageerd zijn meerdere keren een-op-een benaderd.

De heer Usta (DENK) constateert dat de kosten voor Mitros zijn. Hij vraagt of deze kosten niet worden doorberekend naar de klant en of de klanten er per definitie op vooruit gaan.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat de bewoners besparen op vastrecht. Dit is een besparing van € 200,- per jaar. Er moet natuurlijk betaald worden voor elektriciteit, maar dit is niet duurder dan gas.

De heer Usta (DENK) vraagt of de inwoners geen kosten maken voor het plaatsen van de kookplaten.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat alle kosten door Mitros worden betaald.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of het niet mogelijk was om 230 deuren langs te gaan. In Overvecht is het belangrijk veel aan communicatie te doen. Er moet niet te snel de conclusie getrokken worden dat de communicatie goed is gegaan. Er blijft een groep die niet bereikt is.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat Mitros nog steeds bezig is om iedereen te bereiken. Er zijn ongeveer 50 huishoudens bezocht. Dit is een goede methode en er is veel energie in gestopt. Er zijn aanspreekpunten vanuit de gemeente en vanuit Mitros. Dit zijn mensen met verschillende culturele achtergronden. Bij de pannenset zit geen tajine, wel een wokring. Bijna 90% van de bewoners is akkoord, dus het project gaat zeker door. Bewoners uit andere wijken en huurders van andere corporaties melden dat zij ook graag mee willen doen. De installateurs moeten tijdig beschikbaar zijn, hier wordt door Mitros goed naar gekeken. De planning van Stedin is goed afgestemd met de procedure van de raad en met de corporaties. Hierdoor is het project wat kleiner geworden dan beoogd. Er zijn wat risico’s, maar de wethouder is positief gestemd.

De heer Usta (DENK) vraagt of de kosten voor elektriciteit lager zijn dan die van gas.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt bevestigend. Er is ook een berekening gemaakt met het prijsplafond. Het kan zijn dat mensen eerder aan het prijsplafond voor elektriciteit zitten. Uit de berekening blijkt dat mensen onder de streep er nog altijd op vooruit gaan. Op de vraag of er niet meer huizen meegenomen konden worden, antwoordt de wethouder dat dit niet gedaan kon worden vanwege de afstemming met het ministerie en het experimenteerartikel. Dit biedt weinig ruimte. De heer Stellinga vroeg of er andere manieren zijn om dit project te regelen dan via een bestemmingsplan. Dit is niet mogelijk omdat dit onderdeel is van het experimenteerartikel. Verschillende fracties vragen hoe dit project verder uitgebreid kan worden. Er wordt in gesprek getreden met corporaties en VvE's. De wens van het college is meters te maken.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt of hiervoor een planning gemaakt kan worden.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat het college de raad in elk geval informeert over de laatste stand van zaken. Overvecht Noord is nu aan de orde. De eerste helft van 2023 kan er wat gemeld worden over de rest van de stad.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er nu een gebiedsgerichte aanpak. Er zijn plekken waar het makkelijk is om van het gas af te gaan. Voor deze plekken is een gebiedsgerichte aanpak niet per se nodig. Deze plekken kunnen versneld van het gas af.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat bezien wordt of een gebiedsgerichte aanpak de beste methode is. Er wordt serieus naar andere opties gekeken. Ook de corporaties moeten worden betrokken, zij doen de investering. De ChristenUnie gaf aan dat het traject lang heeft geduurd. Het was echter voor de Tweede Kamer en het ministerie van BZK spannend. Het is de eerste keer dat een gemeente mag zeggen dat woningen van het gas af moeten. Een volgende keer zal er een wet zijn die uitgevoerd kan worden.

Tweede termijn
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) had een vraag gesteld wat er van dit project geleerd kan worden ten aanzien van de communicatie. Zij hoort nu alleen dat er goed gecommuniceerd is en dat dit in de toekomst niet meer, maar minder zal zijn.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat er nog niet is geëvalueerd. De inloopbijeenkomst was succesvol en de mensen voelden zich goed gehoord. Zij waren tevreden over de kwaliteit van wat er geleverd wordt. Het is duidelijk geworden wat mensen belangrijk vinden. Dit wordt als leerpunt meegenomen. De eerste helft van 2023 kan er meer gezegd worden over wat er geleerd is en wat dit voor de toekomst betekent.

Dit agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de raadsvergadering.

Toezegging: Wethouder Van Hooijdonk neemt de planning van het kookgasvrij maken van Overvecht Noord op in de raadsbrief, evenals de toezegging dat zij de eerste helft van 2023 de raad informeert over wat er geleerd is in dit traject en wat dit voor de toekomst betekent.

De voorzitter *schorst de vergadering voor vijf minuten*

De heer Usta (DENK) meldt dat DENK een motie overweegt ten aanzien van het vorige agendapunt. De motie gaat over de zekerheid voor bewoners dat zij op langere termijn er niet financieel op achteruit gaan.

De voorzitter concludeert dat het punt als B-punt voor de raad geagendeerd wordt. De besprektijd is 5 minuten. Hij wijst erop dat dit agendapunt al was afgesloten. Dit is niet de juiste gang van zaken. Hij verzoekt voortaan de juiste gang van zaken te hanteren.

De voorzitter verwacht dat er geen gebruik gemaakt hoeft te worden van het avonddeel van deze vergadering.

8 Raadsbrief doorlopend Klimaatpanel

Dit punt is geagendeerd door de fracties van D66, GroenLinks, Volt, PvdA, Student&Starter en PvdD. De agenderende fracties willen spreken over het aangekondigde Klimaatpanel en de uitvoering van motie 2022/100. Omdat de startbijeenkomst van het Klimaatpanel al plaatsvindt op 12 december 2022 wensen de agenderende fracties dit al voor aanvang van het panel te bespreken. Om die reden is dit onderwerp met spoed op de agenda van de commissie EDW geplaatst. De bespreking vindt plaats in één termijn.

Eerste termijn

De heer Peters (D66) schetst de definities. Een Klimaatpanel is een doorlopend participatieproces rondom alle klimaatgerelateerde onderwerpen. Dit is niet omvangrijk en nog vrijblijvend. Een Burgerberaad is een omvangrijk participatietraject waar inwoners via loting worden gekozen en mandaat hebben. Een Klimaatberaad is een burgerberaad over klimaat. Vandaag wordt gesproken over het Klimaatpanel. Dit is een sympathiek voorstel dat ook in het coalitieakkoord staat. Het panel heeft 50 deelnemers die via loting gekozen zijn. In motie 100 wordt gezegd dat duidelijk moet zijn wat het mandaat van de deelnemers is. Dit wordt nu nog gemist. Er wordt gereflecteerd op en er wordt input opgehaald, maar er wordt niets gezegd over wat er met de stem van de deelnemers gedaan wordt. Dit is een tekortkoming. D66 vindt dat de deelnemers mandaat moeten hebben en dat wordt aangegeven wat er met de input van de deelnemers wordt gedaan. De onderwerpen moeten nog bepaald worden, dit is ook een mandaat van het Klimaatpanel. Wanneer er zaken niet worden opgepakt moet dit goed onderbouwd worden teruggegeven aan het panel. Dit moet aan de voorkant beter worden ingericht. Hij vraagt of de wethouder hiertoe bereid is.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) constateert dat de heer Peters het Klimaatpanel vrij klein maakt en neerzet als een aardig idee. Het Klimaatpanel komt er naar aanleiding van een motie van D66, zij had meer enthousiasme verwacht. Het goede aan het Klimaatpanel is bovendien dat er doorlopend geraadpleegd wordt.

De heer Peters (D66) vindt het Klimaatpanel een geweldig idee, maar het kleine eraan is, is dat het Klimaatpanel naast een Burgerberaad wordt gelegd. D66 vindt dat het Klimaatpanel het

Burgerberaad niet moet vervangen. Een Klimaatpanel is een mooi participatie-instrument, maar een Burgerberaad is het summum.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt of de heer Peters het ermee eens is dat het Burgerberaad niet hetzelfde moet gaan doen als het Klimaatpanel.

De heer Peters (D66) vindt dat heel verstandig, maar er moet nog besloten worden wat het Klimaatpanel gaat doen. Het Burgerberaad moet wel over klimaat gaan. Dit is een van de mogelijke onderwerpen. Het is zonde als de stem van het Burgerberaad wordt weggecijferd.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is blij dat de heer Peters ook ziet dat er geen zaken overgedaan moeten worden. Dit komt de inbreng van de deelnemers niet ten goede.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of de heer Peters andere vormen van participatie minder belangrijk vindt.

De heer Peters (D66) antwoordt dat er problemen zijn met participatie. Er moet gezocht worden naar nieuwe vormen. Een Burgerberaad is een mooi nieuw idee met veel potentie. Hij ziet dit als het summum. Mocht dit niet goed werken, dan moet er een nadere vorm worden gezocht.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) constateert dat D66 steeds opzoek is naar een nieuw instrument. Participatie kan zeker beter, de heer Peters vindt een Burgerberaad het summum, maar het Klimaatpanel moet nog beginnen.

De heer Peters (D66) vindt dat mevrouw Raaijmakers dit heel politiek maakt, terwijl D66 en de PvdA op één lijn zitten. Hij heeft aangegeven dat een Burgerberaad potentie heeft. Hij ziet het Klimaatpanel als een mooi instrument om ook over klimaat mee te denken. Met de deelnemers kan ook gesproken worden over hoe zij een Burgerberaad zien op klimaatgerelateerde onderwerpen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) constateert dat de heer Peters vooruitloopt op de invulling van het Burgerberaad, zij wil dit nog niet invullen.

De heer Peters (D66) heeft gezegd dat een Burgerberaad als mogelijk onderwerp klimaat kan hebben, maar gaat ook over andere onderwerpen. Hij wil het onderwerp klimaat niet uitsluiten.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat het mogelijk is meerdere Burgerberaden naast elkaar te zetten. Er hoeft nu nog niet gekozen te worden over welk thema een beraad gaat.

De heer Peters (D66) denkt dat dit kan. Maar het goed organiseren van een Burgerberaad vergt organisatie en geld. Het voorstel van D66 is één Burgerberaad in te stellen en dat succesvol te maken.

De heer Van Heuven (PvdD) denkt dat er geen dingen overgedaan worden als er eerst een Klimaatpanel gedaan wordt en daarna in een Burgerberaad inwoners mandaat geven. Hij vraagt

de heer Peters of hij het met hem eens is dat als er een Burgerberaad gedaan wordt over klimaat dit niet dubbelt met een Klimaatpanel.

De heer Peters (D66) antwoordt dat dit afhangt van het onderwerp. Er zijn op klimaat veel onderwerpen die in de Stadsgesprekken aan de orde zijn gekomen en die in de Klimaatvisie terugkomen. Er zou dan geen dubbeling zijn, los van het mandaat.

De heer Van Heuven (PvdD) is het daarmee eens als er een ander inhoudelijk onderwerp aan de orde is, maar in het Klimaatpanel mogen inwoners meepraten. Als de zeggenschap van inwoners geüpgraded wordt, is er geen dubbeling.

De heer Peters (D66) geeft aan dat dat de reden is dat hij de wethouder vraagt of het Klimaatpanel mee te zeggen kan hebben. Verder geeft hij aan dat hij ervoor wil waken dat dit Klimaatpanel niet gezien gaat worden als vervanging voor een eventueel Burgerberaad over klimaat. Als de uitwerking van het Burgerberaad komt, beslist de raad over de thema's die daar aan de orde komen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de heer Peters het er wel of niet mee eens is dat het Klimaatpanel gebruikt kan worden om een mogelijke vraag voor het Klimaatberaad te formuleren.

De heer Peters (D66) antwoordt dat als er voor gekozen wordt in de uitwerking van een Burgerberaad, dat het daar over klimaat gaat is het mooi om een Klimaatberaad en een Klimaatpanel op elkaar aan te laten sluiten. Als er een Burgerberaad over asiel gedaan wordt, is het vreemd als een Klimaatpanel daarover mee gaat praten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) onderschrijft dat, maar hij vraagt of D66 het een goed idee vindt een vijfde vraag aan het Klimaatpanel toe te voegen, namelijk dat de deelnemers gevraagd wordt wat de urgentie is om mogelijk de vraagstukken op klimaat en energietransitie ook in een zwaardere vorm als in het Burgerberaad te bespreken. En zo ja, wat dan de afbakening van die vraag kan zijn. Zodat deze groep inwoners echt benut wordt.

De heer Peters (D66) antwoordt dat dat goed is, maar onder de voorwaarde dat goed wordt uitgelegd welke processen er voorafgaand door inwoners zijn besloten en hoe dat is besloten. Dit moet heel zorgvuldig gedaan worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 er voor is de wethouder nu te vragen een vijfde doel aan het Klimaatpanel toe te voegen, namelijk te onderzoeken wat de urgentie is om het onderwerp ook in het Klimaatberaad te behandelen en wat dan de vraagstelling kan zijn en dit in de raad vast te stellen.

De heer Peters (D66) vindt dit lastig omdat er nog niet is afgesproken dat er een Klimaatberaad gaat plaatsvinden. Als de raad in Q1 2023 vaststelt dat er een Burgerberaad over klimaat komt. Dan kan er met het Klimaatpanel bekeken worden hoe een Klimaatberaad ingericht kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt het goed als er een doorlopend Klimaatpanel komt. Inwoners worden vijfmaal per jaar bevraagd op de praktische uitwerking van de energietransitie.

Bewoners worden structureel betrokken bij de ontwikkelingen die hen gaan raken. GroenLinks heeft twee aandachtspunten. Het panel wordt samengesteld via loting en de uitkomsten worden online bij een grotere groep getoetst. Het kan zijn dat na een paar bijeenkomsten blijkt dat sommige groepen niet goed vertegenwoordigd zijn. Mevrouw Heijne vraagt hoe ervoor gezorgd wordt dat deze mensen ook gehoord worden. Zij ziet graag dat mensen actief benaderd worden, bijvoorbeeld via moskeeën, christelijke instellingen of buurthuizen.

De heer Peters (D66) begrijpt de oproep, maar geeft aan dat een volledige afspiegeling nooit gehaald wordt. Hij vraagt welke groepen mensen er allemaal vertegenwoordigd moeten zijn.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat er van te voren bepaalde groepen geïdentificeerd kunnen worden. Hier kan het panel op gecheckt worden. Verder geeft zij aan dat de uitkomsten van de sessies worden gepubliceerd op een gemeentelijk platform. GroenLinks vindt het belangrijk dat duidelijk wordt wat er met de uitkomsten wordt gedaan en als er iets niets overgenomen wordt, dat wordt beargumenteerd.

De heer Peters (D66) stelt voor het Klimaatpanel een plek te geven tijdens de Groene Verantwoordingsdag en hen daar naar hun ideeën te vragen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dit een goed idee. Zij gaat dit de wethouder vragen.

De heer Van Heuven (PvdD) meldt dat er gesproken wordt over Klimaatpanels en Klimaatberaden. GroenLinks is blij met het Klimaatpanel, maar vraagt of vooraf duidelijk gemaakt kan worden wat er gebeurt met de input die inwoners geven. Hij vraagt wat voor GroenLinks het verschil is tussen een Klimaatberaad en een Klimaatpanel.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat zij ook op zoek is naar dat verschil.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat de deelnemers aan het Klimaatpanel verwachten dat er daadwerkelijk iets gedaan wordt met wat zij inbrengen, dus dat er actie op wordt ondernomen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat duidelijk gemaakt wordt wat er met de inbreng van de deelnemers gedaan wordt.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat het verschil wezenlijk is als de deelnemers aan het Klimaatpanel iets willen, dat de raad daarin meegaat. Hij vraagt of mevrouw Heijne bereid is die stap te zetten.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat lastig. Het Klimaatpanel krijgt dan beslissingsbevoegdheid. De gemeenteraad moet een afweging maken. Zij gaat niet helemaal mee met de heer Van Heuven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) proeft dat GroenLinks ook richting een Burgerberaad gaat want mevrouw Heijne vraagt om twee zaken die juist het verschil zijn tussen een panel en een beraad. Hij vraagt of GroenLinks er voor is om bij dit panel een gewogen loting als een randvoorwaarde mee te nemen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat dit niet handig is, de loting is al uitgevoerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) doelde erop dat de groep van 50 mensen een goede afspiegeling moet zijn.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) heeft hier voldoende over gezegd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks er voor is dat de uitkomsten van het Klimaatpanel in de gemeenteraad komen en dat niet tegen het Klimaatpanel gezegd wordt dat wat zij suggereren niet past in het beleid.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) meldt dat dit aansluit bij wat zij aangaf, namelijk beargumenteerd aangeven wat er gedaan wordt met de uitkomsten. Onderwerpen kunnen altijd in de gemeenteraad worden geagendeerd.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt mevrouw Heijne of zij vindt dat klimaat deel kan zijn voor een Burgerberaad.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt bevestigend. Het is niet verstandig om dingen over te doen, maar klimaat is veel breder dan het onderwerp energie.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of GroenLinks vindt dat het onderwerp klimaat een Klimaatberaad behoeft.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat het onderwerp van het Klimaatberaad nog bepaald gaat worden, zij loopt daar niet op vooruit.

De heer Peters (D66) vraagt mevrouw Heijne of zij geen beslissingsbevoegdheid wil voor een Klimaatberaad.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wil niet vooruitlopen op het gesprek over een Klimaatberaad. Het gaat nu over een Klimaatpanel.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat echte systeemverandering vanuit de maatschappij komt. Veel inwoners en fracties willen graag een Klimaatberaad. De VVD was heel teleurgesteld dat er een fout in het coalitieakkoord stond. Het ging niet over een Klimaatberaad, maar over een Klimaatpanel. Daarbij werd gewezen naar motie 100. Die motie gaat over een panel voor de uitwerking van een energievisie. Voor de coalitie maakt dat niet uit, want de energievisie wordt een klimaatvisie en daarbij is de vrijheid genomen motie 100 toe te passen op de klimaatvisie en het aangekondigde Klimaatpanel. Klimaat is veel breder dan alleen de energietransitie en vraagt meer dan een panel. Veel partijen en inwoners zijn gefrustreerd over de gang van zaken. De VVD vindt dat de wethouder teveel vrijheid heeft genomen door in te zetten op een Klimaatpanel en voorbij te gaan aan een Klimaatberaad.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt mevrouw Smit wat zij het verschil vindt tussen een Klimaatpanel en een Klimaatberaad.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er verschil is in mandaat en heldere afspraken over wat er met de uitkomsten gaat gebeuren. Dit is bij het Klimaatpanel tot nu toe niet gedaan. De onafhankelijke procesbegeleiding is een verschil. Het Klimaatpanel wordt georganiseerd door de gemeente en voor het Klimaatberaad is een onafhankelijke procesbegeleiding gewenst. Ook is er een verschil in tijd en budget. Er is € 50.000,- gereserveerd voor het Klimaatpanel, de Stadsgesprekken hebben € 400.000,- gekost. Het Klimaatpanel gaat over uitvoering, het beraad over beleid. Beleid vraagt een ander gesprek. Uit onderzoek blijkt dat dit zorgt voor een gevoel van eigenaarschap.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) constateert dat mevrouw Smit refereert aan de € 400.000,- die zijn uitgegeven aan de Stadsgesprekken, er is echter ondertussen al heel veel gedaan. Zij vraagt of Volt klimaat in een Klimaatberaad wil behandelen, of andere onderwerpen.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er een verschil is tussen de energievisie en de klimaatvisie. Klimaat is meer dan alleen energie. De onderwerpen die al besproken zijn, moeten als basis voor het gesprek gebruikt worden. Het Klimaatpanel moet daar als basis voor fungeren. De wereld is veranderd sinds de Stadsgesprekken. Er is energiearmoede, politieke frictie en inflatie. Om deze reden is het goed een Klimaatberaad te organiseren.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat klimaat een onderwerp van het beraad kan zijn, maar dat gesprek wordt elders gevoerd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt mevrouw Smit of zij beweert dat het kwade opzet is van het college dat er een Klimaatpanel georganiseerd wordt in plaats van een Klimaatberaad.

Mevrouw Smit (Volt) heeft willen zeggen dat het jammer was te lezen dat het om een Klimaatpanel ging.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat gezegd is dat de wethouder teveel vrijheid heeft genomen, terwijl de wethouder heeft toegegeven dat er een fout is gemaakt.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat motie 100 ging over een panel voor de energievisie. Het is nogal een slip of the tong om het dan vervolgens over een Klimaatpanel gaat. Dit is kwalijk.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) snapt de teleurstelling, maar hier is geen kwade opzet in het spel. Mensen moeten niet in een kwaad daglicht geplaatst worden. Het college volgt de opdracht die de raad gegeven heeft.

Mevrouw Smit (Volt) herhaalt dat een panel voor een energievisie iets anders is dan een panel voor een klimaatvisie. Er moet aanvullend wat geburen op klimaat.

De heer Peters (D66) wijst erop dat met een Klimaatpanel geen Klimaatberaad wordt uitgesloten.

Mevrouw Smit (Volt) deelt dat. Zij hoopt dat dat inderdaad het geval is.

De heer Peters (D66) vindt dat Volt dan extra blij zou moeten zijn. Er komt een Klimaatpanel en misschien een Burgerberaad over klimaat.

Mevrouw Smit (Volt) weet niet of zij daar blij mee moet zijn. Het is nog maar de vraag of er een Klimaatberaad komt. Er moet zeker nog wat aanvullend gebeuren. Zij vraagt de wethouder of zij vindt dat het Klimaatberaad nog nodig is, aanvullend op het Klimaatpanel. Panelleden krijgen € 50,- per bijeenkomst. Volt vraagt waarom dit is.

De heer Peters (D66) vraagt wat mevrouw Smit zou willen voorstellen.

Mevrouw Smit (Volt) zou het panel waardevol vinden als dit ingezet wordt als voorbereidend werk voor het beraad.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) vraagt of mevrouw Smit vindt dat er in het Klimaatpanel over de inhoud gepraat moet worden.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar bijdrage. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 75% van de volwassenen zich zorgen maakt over de klimaatverandering. Met het Klimaatberaad krijgen mensen een stem. Als er geen politieke wil is om bestaand beleid aan te passen, heeft het geen zin een Burgerberaad te organiseren. Dit is niet bedoeld om draagvlak te scheppen over beslist beleid.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks over de representativiteit van het panel en bij de opmerking van D66 over het mandaat van het panel. In de brief die de deelnemers hebben ontvangen staat niet duidelijk waar het panel voor gebruikt gaat worden. Er moet op zijn minst duidelijk gemaakt worden wat er met de input van de deelnemers gedaan wordt en als de input niet wordt meegenomen, moet dit beargumenteerd worden.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat van te voren duidelijk moet zijn wat er met de input van de deelnemers gebeurt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) bedoelde dat bij de eerste bijeenkomst duidelijk gemaakt wordt wat het panel gaat doen en wat de deelnemers kunnen verwachten.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat mensen nu denken op basis van de brief dat zij alleen kunnen meedenken, daardoor kan er minder motivatie zijn zich aan te melden. Mensen moeten voor aanmelding weten wat er met hun input gebeurt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dat dat duidelijker in de brief had moeten staan. Dit is een les voor de toekomst. Het heeft niet haar voorkeur een nieuwe brief te sturen. Zij vervolgt haar bijdrage. Zij wil niet vooruitlopen op de invulling van het Burgerberaad. Dat kan klimaat zijn, maar ook andere onderwerpen. Het is belangrijk dat in het Burgerberaad geen zaken overgedaan worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt mevrouw Raaijmakers of zij vindt dat de concrete uitwerking van de opdrachtformulering naar de raad komt zodat de gemeenteraad daar op 1 december 2022 nog iets over kan zeggen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil de beantwoording van de wethouder afwachten.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) sluit zich aan bij de vragen over de goede vertegenwoordiging in het panel. Zij vraagt hoe dit gewaarborgd wordt en wat er gebeurt als blijkt dat er geen goede vertegenwoordiging is. Student&Starter is ook enthousiast over een eventueel Burgerberaad over het klimaat.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is blij dat het Klimaatpanel gaat starten. De ChristenUnie is zich ervan bewust van de noodzaak dat er maatregelen getroffen moeten worden. Het is daarbij goed gebruik te maken van de kennis en ervaring van de inwoners. Zij vraagt in hoeverre de loting volledig aselect is geweest, in hoeverre het panel daadwerkelijk representatief voor de stad is en hoe ondervertegenwoordigde partijen alsnog vertegenwoordigd worden. Verder vraagt zij of er een tolk bij de bijeenkomsten aanwezig kan zijn als iemand daarom vraagt. Ook kan de bijeenkomst in twee talen aangeboden kan worden of kan er gewerkt worden met fluistervertaling. Taal mag geen barrière zijn. Het mandaat moet helder zijn. Dit staat in de uitnodigingsbrief niet duidelijk omschreven. Bij elke bijeenkomst moet duidelijk zijn welk mandaat er ligt en wat dit betekent voor de deelnemers. Zo worden teleurstellingen achteraf voorkomen. In de raadsbrief staat dat gezien wordt dat inwoners moeite hebben te ontdekken wat de klimaattransitie voor hen betekent en hoe ze zelf stappen kunnen zetten zich hierop voor te bereiden. De ChristenUnie vraagt of dit onderwerpen zijn waar het Klimaatpanel zich mee bezig gaat houden. Het is belangrijk dat er een stadsbrede terugkoppeling komt van wat er in het panel is besproken en wat daarmee gaat gebeuren. In de raadsbrief staat dat dit in ieder geval op het gemeentelijke platform DenkMee en in de Nieuwsbrief Utrecht gepubliceerd wordt. Inwoners moeten hier actief naar opzoek, een deel van de inwoners wordt daarmee niet bereikt.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of een het een goed idee is een presentatie te geven op de Groene Verantwoordingsdag en of er aanvullend nog wat nodig is.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar inbreng. Mensen die niet bereikt worden, weten nog steeds niet wat de klimaattransitie voor hen betekent. De ChristenUnie pleit ervoor dat er een stadsbrede terugkoppeling komt, bij voorkeur in meerdere talen in de vorm van folders in de bibliotheek, animaties in abri’s, op bijeenkomsten in buurthuizen. Zij vraagt de wethouder of zij kan toezeggen dat terugkoppeling stadsbreed en op diverse manieren gaat gebeuren en hoe de raad daar vooraf over wordt geïnformeerd.

De heer Van Heuven (PvdD) vindt het goed te werken met een Klimaatpanel, de deelnemers moeten wel vooraf weten wat er met hun inbreng gebeurt. Ook moet er een gewogen loting plaatsvinden, dit is nog mogelijk. Deelnemers moet gevraagd worden of er een Klimaatberaad gewenst is en hoe zij het mandaat willen invullen. De PvdD hoopt dat het Klimaatpanel breder gaat kijken dan energie alleen. De PvdD denkt aan onderwerpen als consumptie en

eiwitconsumptie en hoopt dat de gemeente openstaat voor een breed scala aan onderwerpen. De PvdD is voorstander van een Klimaatberaad. Dit heeft een sterker mandaat.

De heer Stellinga (CDA) onderschrijft het Klimaatpanel van harte. Hij vraagt waar de vergoeding voor de deelnemers van € 50,- op gebaseerd is en of dit ook meer kan zijn.

Mevrouw Meerding (VVD) geeft aan dat de brief over het Klimaatpanel is door het college pas op 3 november 2022 verstuurd. Het lijkt erop dat het college niet zich te wachten op de mening van de raad. Het college had ook eerst een raadsvoorstel aan de raad kunnen voorleggen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan het een uitvoering van een motie van D66 betreft. Zij vraagt of de VVD over iedere uitvoering van een motie een raadsvoorstel wil ontvangen.

Mevrouw Meerding (VVD) wil dat niet, maar als er vooraf geen mandaat van de raad gevraagd wordt, heeft dat gevolgen voor wat er met de uitkomsten van het panel gedaan kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) meldt dat er gesproken is over de uitkomsten. Hiervoor is geen oordeel van de raad nodig. Volgens de motie gaat er een Klimaatpanel aan de slag en de raad vraagt wat er gebeurt met de uitkomsten. Zij ziet niet wat de raad vooraf nog meer moet doen.

Mevrouw Meerding (VVD) ziet dat wel. De raad heeft niet meebesloten over de vele vragen die vandaag gesteld worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat de raad goed heeft opgelet. Er komt een brief, de raad agendeert die. Zo gebeurt dat heel vaak.

Mevrouw Meerding (VVD) geeft aan dat er stappen zijn gezet die niet meer teruggedraaid kunnen worden en waar de raad niet over heeft meegesproken. Zij vervolgt haar inbreng. De VVD is geen groot voorstander van een Klimaatpanel als participatievorm. Het is goed bewoners te betrekken bij beleid en bij de praktische uitwerking van de ambities van de energievisie, maar de VVD heeft vraagtekens bij de representativiteit van een Klimaatpanel. Er moet voor gezorgd worden dat daar niet alleen mensen zitten die heel mondig zijn en al een sterke mening hebben over dit onderwerp.

De heer Peters (D66) meldt dat de deelnemers geloot worden. Hij vraagt voor welke vorm van participatie de VVD wel voorstander is.

Mevrouw Meerding (VVD) is groot voorstander van participatie. Vaak is er een concrete aanleiding, iets dat in de omgeving van de inwoners gebeurt. Het gaat nu over een breed thema waar 50 mensen voor geloot zijn. Dit zijn mensen die klimaat heel belangrijk vinden. Het risico is dat mensen die wel belang hebben bij het onderwerp, niet meeparticiperen.

De heer Peters (D66) hoort mevrouw Meerding zeggen dat alleen de omwonenden moeten participeren. Als inwoner van een stad mag je een mening hebben over duurzame energieopwekking. Hij vraagt voor wie de VVD opkomt.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft willen zeggen dat participatie logisch is bij projecten die bij inwoners in de buurt plaatsvinden. Dat betekent niet dat er nog een bredere groep uitgenodigd kan worden.

De heer Peters (D66) vraagt of de VVD het niet met hem eens is dat in zo'n panel, naast de inwoners van de stad, ook de omwonenden worden gehoord.

Mevrouw Meerding (VVD) is het daar niet mee eens. Als zij de uitnodiging had gekregen weet zij niet of zij daarop in was gegaan. Het onderwerp is heel breed en de groepen die niet altijd vooraan staan reageren er niet op.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) gaat mee met de VVD met de zorgen over de brede vertegenwoordiging, maar de oplossing van de VVD is dat er dan geen Klimaatpanel moet komen. Zij vraagt mevrouw Meerding of zij niet mee kan gaan in de vraag die zij hierover heeft gesteld.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat zij de inbreng van GroenLinks goed vond, maar dat zij verwacht dat, ook als er een gewogen loting gedaan wordt, de juiste mensen niet bereikt worden. Als dit wel lukt kan dat de mening van de VVD veranderen.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat de brief ambtelijk is ingestoken. Zij vraagt mevrouw Meerding of het zou helpen als de brief in makkelijker taal opgesteld was en er instond dat zelfs als iemand niet goed ingevoerd is in het onderwerp, zij zich toch kunnen aanmelden.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat een goede suggestie. Dit geldt ook voor de bijeenkomst zelf. Zij vervolgt haar inbreng. Het moet duidelijk zijn wat er gebeurt met de uitkomsten van het panel en of deze al dan niet bindend zijn. Dit moet vooraf aan de deelnemers zijn gecommuniceerd. Dit is niet gebeurd en dit is een beginnersfout.

Het **Lid Minnaert (Bij1)** maakt zich ook zorgen over de representativiteit van het Klimaatpanel. Als op 12 december 2022 blijkt dat het panel geen goede afspiegeling is van de Utrechtse samenleving: een representatie van verschillende genders, etniciteiten, seksualiteiten, opleidingsniveaus, klassen, lichamelijke en mentale gesteldheden en leeftijden, moet dit eerst verbeterd worden. Zij vraagt de wethouder dit toe te zeggen. Een aantal randvoorwaarden moet goed geregeld zijn, zoals bijvoorbeeld een tolk en een verhoging van de vergoeding.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het lid Minnaert de groep van 50 mensen bedoelt, of de totale groep die ook online meedoet.

Het lid Minnaert (Bij1) bedoelt beide groepen. Verder heeft Bij1 een aantal vragen aan de wethouder: kan de wethouder garanderen dat de locatie goed bereikbaar is met het OV voor bijvoorbeeld mensen die slecht ter been zijn, kan ervoor worden gezorgd dat de sessies zowel online als fysiek toegankelijk zijn en kan ervoor gezorgd worden dat de voorzitter van de sessies getraind is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt het onbestaanbaar dat het college een panel in gang zet zonder de raad daarin mee te nemen. Het is goed dat het panel gestart wordt, maar hij

waarschuwt voor een teleurstelling. Veel deelnemers zullen willen meepraten over beleidskeuzes en haken later af. Hij vraagt de wethouder hoe dit voorkomen gaat worden. Verder vraagt hij of de volledige vraagstelling en de uitnodigingsbrief met de raad kan worden gedeeld, of er een concretere vraagstelling beschikbaar is, hoe de wethouder ervoor zorgt dat de groep van 50 mensen een behoorlijke afspiegeling is en of de wethouder bereid is een vijfde vraag toe te voegen, namelijk of panelleden vinden dat Utrechters genoeg invloed hebben gehad op cruciale beleidskeuzes ten aanzien van klimaat en energietransitie. Als zij dat niet vinden, kan het panel gevraagd worden of zij vindt dat het Burgerberaad daar een goede oplossing voor is. En als het antwoord daarop ja is, om welke vraagstelling het dan zou gaan.

De heer Peters (D66) constateert dat de heer Dijkstra een scherpe vraagstelling formuleert. Hij vraagt hoe dit zich verhoudt tot de vierjaarlijkse gemeenteraadverkiezingen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat dit zich prima tot elkaar verhoudt. Eens in de vier jaar stemmen voldoet niet om mensen het gevoel te geven dat ze mee kunnen denken en invloed hebben.

De heer Peters (D66) schrok van de vraagstelling. Er moet een meer specifieke vraag gesteld worden waar mensen een mening over kunnen hebben.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) meldt dat er Stadsgesprekken zijn geweest over energietransitie. Daar werden beleidskeuzes aangestipt. De meningen in de raad zijn verdeeld of dit een soort Burgerberaad is of niet en of de inwoners het gevoel kunnen hebben dat zij voldoende invloed hebben gehad op de gemaakte keuzes. Hij wil weten van het Klimaatpanel of dit voortraject voldoende is geweest en of de deelnemers vinden dat het instrument van Burgerberaad geschikt is.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er een belangrijke vraag aan vooraf gaat. Het is ook belangrijk te vragen hoeveel invloed mensen willen hebben op een beleid van de gemeente. Er is waarschijnlijk een grote groep die dat niet wil. Niet iedereen heeft evenveel behoefte om bij alle beleid betrokken te worden.

De voorzitter constateert dat er veel woorden gewijd aan vragen die meerdere keren zijn gesteld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de wethouder of zij bereid is de opdracht aan het panel ruim voor de vergadering van 1 december 2022 met de raad te delen.

De heer Temming (Stadsbelang Utrecht) ziet geen meerwaarde van een Klimaatpanel. Echte participatie moet van de inwoners zelf komen en moet niet worden georganiseerd door de gemeente. Bovendien moeten inwoners niet betaald worden om te participeren. Ook zijn er zorgen over de afspiegeling van de inwoners in het panel. Niet iedereen heeft de tijd en de kennis om mee te doen aan een panel, maar ook deze mensen moeten gehoord worden. Hij vraagt hoe de wethouder de positie van inwoners ziet die weigeren mee te doen of niet kunnen meedoen aan dit panel. Stadsbelang Utrecht blijft voorstander van participatie, maar liever door middel van een referendum.

De voorzitter *schorst de vergadering voor vijf minuten*

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

Het college voert motie 100 uit. De opdracht is het Klimaatpanel uit te voeren dat doorlopend helpt bij de uitvoering van klimaatbeleid. Eerder is tweemaal iets georganiseerd dat richting een beraad gaat, de Stadsgesprekken. Hier werd over beleid gesproken. De uitkomsten daarvan komen terug in de klimaatvisie. Het Klimaatpanel assisteert bij het uitvoeren van beleid. Er vindt een dialoog plaats over de vraag of de gemeente aansluit bij de behoefte van de inwoners en of zij met de regelingen uit de voeten kunnen. Tot nu toe is hier positief op gereageerd. Het college voert de opdracht van de raad uit en heeft geen indicatie gehad dat er een raadsbesluit zou moeten komen. Er is haast gemaakt omdat dit een goede gelegenheid is om met een groep mensen over de hoge energielasten te spreken. De wethouder zegt toe de uitnodigingsbrief met de raad te delen. Zij dacht dat het mandaat helder in de uitnodigingsbrief staat. Het gaat eigenlijk over raadplegen. De gemeente wil met mensen in gesprek, mensen dragen zelf thema's aan en sluit aan bij wat mensen willen. De input wordt niet ter kennisgeving aangenomen. Goede adviezen worden ter harte genomen. Hierover wordt verantwoording afgelegd naar het panel.

De heer Peters (D66) vindt dat de deelnemers van te voren moeten weten dat er serieus met hun input wordt omgegaan.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat hier bij de introductiebijeenkomst van december 2022 bij wordt stilgestaan. Het panel gaat niet over kaderstelling en beleid, het betreft een andere formule. Het Klimaatpanel kan een podium krijgen op de Groene Verantwoordingsdag. Het is aan de raad dit te beslissen. Het college neemt de uitkomsten van het Klimaatpanel mee in de voortgangsrapportage, ook worden deze in de reguliere nieuwsbrieven opgenomen. Er moet gezocht worden naar een manier waarop alle inwoners worden meegenomen in het handelingsperspectief. De inwoners zitten niet te wachten op de adviezen zelf, maar op de wijze waarop de inwoners geholpen worden.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is het hier deels mee eens, maar denkt dat het belangrijk is de inwoners terug te geven wat er gebeurt in het Klimaatpanel zodat meer mensen er enthousiast over worden. Zij wil beide zaken stadsbreed teruggekoppeld zien.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat er een nieuwsbrief aan alle inwoners verspreid kan worden, maar het is de vraag wat daarin staat. Wat er in het Klimaatpanel besproken is, of juist de uitkomsten daarvan. Zij denkt dat laatste.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) onderschrijft dat, maar het moet duidelijk zijn dat een uitkomst tot stand is gekomen doordat inwoners hierover hebben kunnen meedenken.

Wethouder Van Hooijdonk vindt het een uitdaging om alle inwoners te bereiken. Bovendien moet er niet teveel worden uitgeweid in berichten over de totstandkoming van processen. Daarmee worden niet meer inwoners bereikt.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) onderschrijft dat. Dat kan de boodschap vertroebelen. Zij bedoelt dat er vermeld kan worden dat een Klimaatpanel een advies heeft gegeven.

Wethouder Van Hooijdonk vindt dat het moet gaan om de uitkomst. Dat het Klimaatpanel betrokken is, is voor iedereen op te zoeken, daarbij wordt dit op logische momenten gecommuniceerd.

De opdracht is dat er structureel een aselecte groep inwoners geraadpleegd wordt over de uitvoering van het klimaatbeleid. Dit wordt aan de deelnemers van het panel gecommuniceerd. Er wordt geloot om een representatieve groep inwoners bij elkaar te krijgen en er wordt een vergoeding gegeven omdat dit de representatie ten goede komt.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt wat er anders is aan het Klimaatberaad dan een normale participatie en waarom er een vergoeding verstrekt wordt.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat alles erop gericht is een representatieve groep bijeen te krijgen. Niet alle inwoners hebben een uitnodigingsbrief gekregen, anders dan bij een normale participatiebijeenkomst. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners die een brief hebben ontvangen, wordt er een vergoeding verstrekt.

Mevrouw Smit (Volt) ziet nog steeds niet goed wat het verschil is.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat inwoners specifiek worden uitgenodigd. Dit is echt anders dan bij normale participatie. Het is doorlopend en de motie heeft aangedrongen op een dakpanmodel zodat er vernieuwing is, naast inwoners die al wat langer in het panel zitten. De combinatie van loting en een vergoeding is bedoeld om zoveel mogelijk inwoners te verleiden zich aan te melden voor het panel. Het bedrag van € 50,- is vastgesteld op basis van het vrijwilligerstarief. Er zijn nu ongeveer 1000 aanmeldingen, er kan dus goed gekeken worden of de groep voldoende divers is. De gemeente heeft echter een beperkt aantal gegevens van mensen. Zaken als inkomen, genderidentiteit, opleiding en culturele achtergrond zijn niet geregistreerd. Hier kan aan de voorkant niet op gestuurd worden. Als de groep is samengesteld kan er een enquête worden uitgezet om meer zicht op de diversiteit te krijgen, maar mensen zijn niet verplicht daarop te reageren. Er is voor het versturen van de uitnodigingsbrief een selectie gemaakt van iedereen boven de 18 jaar. Inwoners hebben een kans van 1 op de 60 dat zij de brief krijgen. Er moet inderdaad voor gezorgd worden dat er niet alleen mondige mensen in het panel zitten, dit wordt doorbroken. Mensen betrekken die weigeren aan het panel mee te doen is onmogelijk. Een tolk inschakelen is niet haalbaar. Er moet in het panel een dialoog plaatsvinden. Buiten het panel is dit wel een mogelijkheid. Het voorstel is om het in het panel snel over de energieprijzen te hebben, maar de deelnemers aan het panel wordt gevraagd over welke onderwerpen zij het zelf willen hebben.

Lid Minnaert (Bij1) geeft aan dat veel mensen worden buitengesloten als er geen tolk geleverd wordt. Bij1 vraagt hoe deze mensen toch hun inbreng kunnen leveren.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat hiervoor een aparte formule voor gezocht wordt. Voor deze mensen kan er parallel iets worden georganiseerd. Wat haar betreft wordt het panel niet gevraagd de bodem te leggen voor een beraad. Dit is geforceerd.

De heer Peters (D66) vraagt of, als zo'n geluid uit het panel komt, dit terugkomt in de verslaglegging richting de gemeenteraad.

Wethouder Van Hooijdonk bevestigt dat, maar het panel inzetten om de bodem te leggen voor een beraad is te geforceerd. Dit is niet het doel van het panel.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt hoe de wethouder het verschil tussen het panel en het beraad ziet.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat een beraad gaat over beleidskeuzes en dus ook over kaderstelling. Die kaderstelling ligt nu in de gemeenteraad en de beleidskeuzes zitten in de klimaatvisie. Het Klimaatpanel is een raadpleging over hoe de gemeente het beleid uitvoert en of dit aansluit bij de wensen en de behoeften van de inwoners.

Mevrouw Smit (Volt) heeft eerder aangegeven welke punten er in een Burgerberaad aan de orde zijn, zoals mandaat, onafhankelijke procesbegeleiding, scope tijd en budget. Zij vraagt hoe deze punten geborgd zijn in een Klimaatberaad.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat deze punten in het eerdere Burgerberaad inderdaad waren geborgd. Uiteraard moet de plaats waar het Klimaatpanel plaatsvindt voor iedereen toegankelijk zijn. De mensen die digitaal deelnemen moeten dit zo laagdrempelig kunnen doen. Training voor gespreksleiders is een goed aandachtspunt. De wethouder ziet geen groot risico dat deelnemers afhaken. Gebeurt dit wel, dan wordt er bijgestuurd. Gevraagd is of er een Burgerberaad rond klimaat georganiseerd wordt. Er zijn al kaderstellende uitspraken gedaan over energietransitie. Deze worden meegenomen. Klimaat is echter breder dan energietransitie. Het college komt de eerste helft van 2023 met een aanpak. Of een Burgerberaad hier een goed middel voor is, moet worden afgewogen.

Mevrouw Smit (Volt) wijst erop dat motie 100 een energievisie betrof, nu gaat het over panel voor klimaatvisie. Zij vraagt de wethouder hoe zij het verschil ziet.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat de opdracht verbreed is. Het is goed om het in het panel ook over andere onderwerpen te hebben. Energie is het eerste onderwerp waarmee aan de slag wordt gegaan.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of het fiscaal mogelijk en wenselijk is om de vergoeding van € 50,- te verhogen.

Wethouder Van Hooijdonk vindt dit ingewikkeld. Er wordt uitgegaan van een vrijwilligersvergoeding. Zij is terughoudend dit nu nog te veranderen. De bijeenkomsten worden daarnaast aantrekkelijk gemaakt door iets te eten of te drinken aan te bieden.

Toezegging: Wethouder Van Hooijdonk deelt de uitnodigingsbrief voor het Kwaliteitspanel zo spoedig mogelijk met de raad.

De voorzitter vraagt de agenderende fracties of zij nog actie willen ondernemen vooruitlopend op het panel.

De fracties van de PvdD, D66, de PvdA, Student&Starter en GroenLinks doen dit niet.

De fractie van Volt beraadt zich nog hierop.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wil dit agendapunt agenderen voor de gemeenteraad van 1 december 2022. EenUtrecht dient een motie in met het doel het Klimaatpanel te vragen of een Burgerberaad wenselijk is.

De heer Peters (D66) wijst erop dat er een motie wordt ingediend, terwijl er nog een debat gevoerd moet worden over de vraag of er een Burgerberaad moet komen.

De voorzitter wijst de heer Dijkstra erop dat EenUtrecht geen agenderende partij is. EenUtrecht kan het punt niet agenderen voor de gemeenteraad en moet een motie indienen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) overlegt hierover met de griffier.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.15 uur tot 14.00 uur.

Lijst van toezeggingen

Wethouder Van Hooijdonk zegt toe:

- De planning van het kookgasvrij maken van Overvecht Noord op te nemen in de raadsbrief en dat zij de eerste helft van 2023 de raad informeert over wat er geleerd is in dit traject en wat dit voor de toekomst betekent.
- De uitnodigingsbrief voor het Kwaliteitspanel zo spoedig mogelijk te delen met de raad.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare middag-vergadering Energie(transitie), duurzaamheid en Wonen

Datum 17 november 2022
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Judith Dubero (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, de heer Van Steeg, de griffier, M. de Vos, de wethouder, mevrouw L. van Hooijdonk, de leden, mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), de heer G. te Hoonte (VVD), mevrouw R. Heijne (GroenLinks), de heer R. Peters (D66), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (PvdD), mevrouw V. Smit (Volt), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), de heer R. Daniëls (PVV), de heer N. Temming (Stadsbelang Utrecht), de heer H. Stellinga (CDA), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer M. Usta (DENK)

Verslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Aanwezigen.....23
9. Raadsbrief Voorontwerp en vergunningaanvraag windmolens Rijnenburg en Reijerscop 23
10. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.....40

De voorzitter, de heer Van Steeg, opent de vergadering om 14.00 uur en heet iedereen welkom.

9. Raadsbrief Voorontwerp en vergunningaanvraag windmolens Rijnenburg en Reijerscop

Dit punt is geagendeerd door de fractie van de VVD, Stadsbelang Utrecht en Volt. De raad is middels een Raadsbrief geïnformeerd over het voorontwerp en de vergunningsaanvraag voor windmolens op Rijnenburg en Reijerscop. De agenderende fracties willen met elkaar en de wethouder in gesprek over de inhoud van de brief. Dit agendapunt wordt in één termijn besproken. De bespreektijd is 90 minuten.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat het college de raad in april 2022 heeft geïnformeerd over het proces dat zij wil doorlopen. De wethouder beschrijft dat er voor een … is gekozen en dat daar diverse besluiten voor nodig zijn, waaronder een collegebesluit over het voorontwerp, een raadsbesluit om de procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan te mogen coördineren met de procedure voor de omgevingsvergunning, een collegebesluit over de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan en een raadsbesluit over het bestemmingsplan. Omdat dit er zo instond, was dit voor de VVD een reden om de brief niet te agenderen, maar daarmee te wachten. Het college komt hier nu in de voorliggende brief op terug, vooral op het coördinatiebesluit omdat dat besluit al op 6 juni 2017 is genomen bij het toenmalige besluit over het tijdelijke energielandschap in Rijnenburg. Het lijkt alsof er wordt afgeweken van de procedure die aan de raad is voorgelegd. De heer Te Hoonte concludeert dat er geen coördinatiebesluit komt. Verder vraagt hij de wethouder wat er veranderd is sinds april 2022. Zijn er andere inzichten en hoe zijn die inzichten ontstaan? Volgens de VVD voldoet het coördinatiebesluit van 6 juni 2017 niet voor het nu voorliggende voorstel. Dat ging over een tijdelijk energielandschap, over een andere maat windmolens, over zonne-energie en over een groter gebied. Er wordt op meerdere punten afgeweken van dat plan. In de raadsbrief die nu voorligt staat dat in het coalitieakkoord het voornemen is het energielandschap permanent te maken. Hij vraagt de wethouder toe te zeggen dat er een onafhankelijke juridische toets komt. Er is veel discussie geweest over de inhoud van de Milieu Effect Rapportage (MER). Er is voor gekozen dat deze opgesteld wordt door Rijne Energie. De raad krijgt de MER niet terug, terwijl in de voorliggende brief naar gerefereerd wordt. De raad kan de uitspraken die de wethouder in de brief doet daarom niet beoordelen. De VVD wil de concept-MER ontvangen.

De heer Peters (D66) vraagt of de heer Te Hoonte de samenvatting van de concept-MER heeft gezien.

De heer Te Hoonte (VVD) heeft deze gezien, maar hij wil de concept-MER ontvangen, niet de samenvatting.

De heer Peters (D66) vindt het niet goed om steeds concepten te delen.

De heer Te Hoonte (VVD) wijst erop dat het voorontwerp van Rijne Energie ook is gedeeld, dit was ook niet definitief. Als de coördinatieregeling strikt genomen wordt, moet alles in één keer gedeeld worden en niet in fases. Het college deelt wat haar goed uitkomt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het niet gebruikelijk is een MER in dit stadium te delen en vraagt waarom de VVD een andere procedure wil.

De heer Te Hoonte (VVD) wil niet afwijken van de procedure. De raad heeft een brief ontvangen waarin het voorontwerp zit en waarin aan de MER wordt gerefereerd en waarin het college uitspraken doet over dat de nu gekozen windmolens lagere decibelbelasting op gevels zouden hebben. Er is geen bewijsvoering. Hij wil een ordentelijk en voor de raad te volgen proces. In de brief van april 2022 stond een volgorde van de besluiten, dit wordt nu niet meer gevolgd. Hij wil kunnen controleren of het klopt wat er in de brief staat. Bij het bespreken van het initiatiefvoorstel van de VVD om woningbouw te plegen op Rijnenburg in combinatie met zonnepanelen en het collegevoorstel daar windmolens te plaatsen, heeft de VVD aangegeven dat er een keuze

gemaakt kan worden. Er kan een zonnepark worden aangelegd en niet gekozen worden voor windmolens. Uit de planning blijkt dat de windmolens pas in 2026 komen. Het hele zonnepark is nu uit het plan geschrapt omdat dat andere ontwikkelingen niet in de weg mag staan. Hij vraagt de wethouder of het geen betere weg was geweest in contact te treden met grondeigenaren voor het plaatsen van zonnepanelen. Een ander punt dat afwijkt is de hoogte van de windmolens. Eerder werd gesproken over een maximale hoogte van 235 meter, nu staat er maximaal 270 meter.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat er in eerdere raadsvoorstellen geen maximale hoogte van windmolens stond. Het enige dat daarin stond was de hoogten waarmee gerekend is.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat de suggestie naar de inwoners wel is gewekt. De inwoners vonden 235 meter al hoog.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat zij andere geluiden hoort. De inwoners hebben ook gehoord dat er gezocht gaat worden naar een optimum: een maximale opbrengst met zo min mogelijk hinder.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat er in Nederland geen windmolen van dit formaat is. Op de Maasvlakte staat er een van 260 meter. Dit is een test. Deze windmolen wordt uiteindelijk op zee geplaatst. De molen is niet geschikt om op land geplaatst te worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de heer Te Hoonte refereert naar de mening van de omwonenden, het is ook belangrijk te luisteren naar overige inwoners die actie willen om klimaatverandering tegen te gaan.

De heer Te Hoonte (VVD) ziet die noodzaak ook. Dat neemt niet weg dat er een zorgvuldig proces moet zijn en dat er gekeken moet worden naar wat er waar gedaan wordt. Windmolens plaatsen op deze locatie is ingewikkeld als er in Rijnenburg ook nog 25.000 woningen gebouwd moeten worden. Een zonneveld past beter.

De heer Peters (D66) vindt dat er een schijnbare tegenstelling wordt gewekt. Als er windmolens worden geplaatst, betekent dat niet dat er geen zonnepark geplaatst kan worden.

De heer Te Hoonte (VVD) wekt deze tegenstelling niet. Het college loopt tegen deze tegenstelling aan. Er is geen medewerking van de grondeigenaren om, buiten deze windmolens, daar zonnepanelen neer te leggen. Daarom is het bod van Rijne Energie slecht. Er wordt energie opgewekt voor 20.000 huishoudens. De energie had ook met zonnepanelen kunnen worden opgewekt op de grond van eigenaren die bereid waren daar woningen naast te zetten.

De heer Peters (D66) wijst erop dat het 27.000 huishoudens betreft, niet 20.000. Er moet nu vaart gemaakt worden met duurzame energie en het plaatsen van windmolens is op korte termijn mogelijk. Dit sluit niet uit dat er daarna ook nog zonneparken geplaatst worden.

De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat dat niet werkt. De samenwerking met mensen die positie hebben moet worden opgezocht. Dit wordt niet gedaan. Het resultaat is dat er vier solitaire

windmolens geplaatst worden waarvan de rotorbladen over de grond van de buren gaan en de zonnepanelen komen er op deze manier niet. Het loopt vast.

De heer Peters (D66) constateert dat de heer Te Hoonte wil dat het vastloopt, maar dat hoeft niet. Hij probeert het proces nog langer en moeilijker te maken.

De heer Te Hoonte (VVD) wijst erop dat hij in zijn initiatiefvoorstel aantoonde dat er op deze locatie zonne-energie opgewekt kan worden. De VVD is niet tegen duurzame energieopwekking, maar de windmolens zetten kwaad bloed in de omgeving. Er is een tijdelijk energielandschap voor 15 jaar goedgekeurd in 2017. De windmolens worden in 2016 geplaatst. Dit is 9 jaar later. Rijne Energie geeft aan dat zij geen dwang wil toepassen, maar kiest wel rotorbladen die over de grond van buren heengaat. Hiervoor is waarschijnlijk de toestemming van de kaveleigenaren nodig.

De heer Daniëls (PVV) vindt het het slechtste idee allertijden om kolossale, ziekmakende windmolens te plaatsen midden tussen huidige en toekomstige woonwijken. Hij hoopt dat het niet zover komt. Hij vraagt of het plaatsen van windmolens in Klein Rijnenburg te combineren is. Veel partijen willen dat er snel gebouwd wordt op deze locatie. Hij vraagt hoeveel tijd er bespaard wordt als er besloten wordt geen windmolens te plaatsen. Energie kan prima op andere manieren en op andere plekken worden opgewekt. Wat de PVV betreft kan dit door middel van kerncentrales en gascentrales gebeuren. Slagschaduwen kunnen leiden tot epileptische aandoeningen en ander gezondheidsklachten. Bewoners in de omgeving zullen een lagere levenskwaliteit ervaren. Hij vraagt de wethouder of zij bereid is dit mee te nemen in de plannen. De norm van 45 decibel voor bromtonen en trillingen is onvoldoende om geluidsoverlast te voorkomen.

De heer Peters (D66) wijst op de norm van 45 decibel die door de Wereld Gezondheidsorganisatie is bepaald. Hij vraagt de heer Daniëls of hij niet van mening is dat deze norm als uitgangpunt genomen moet worden.

De heer Daniëls (PVV) antwoordt ontkennend. Er zijn diverse onderzoeken die uitwijzen dat de laagfrequente bromtonen en trillingen niet onder deze norm vallen.

De heer Peters (D66) vindt dat de PVV aan cherry picking doet en zoekt naar de norm die hen het beste uitkomt.

De heer Daniëls (PVV) vindt dat D66 dit zelf ook doet.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat het geluid van windmolens ongeveer vergelijkbaar is met het geluid autosnelwegen, industrieterreinen en spoorwegen produceren.

De heer Daniëls (PVV) geeft aan dat dit van een andere orde is. De windmolens produceren geluid op grote hoogte, het geluid is laagfrequent en reikt verder. Verder geeft hij aan dat er voor nachtelijk geluid een lagere norm van 41 decibel geldt. Hij vraagt of dit betekent dat de molens ’s nachts uitgezet moeten worden en of het verantwoord is de planning erdoorheen te jassen om de Omgevingswet voor te zijn. Is het niet zorgvuldiger om de zaak met volledige participatie van belanghebbenden te beoordelen? Het risico bestaat dat er eindeloze procedures en rechtszaken volgen. Het net is overbelast, het is de vraag of het stroomnet de windmolens aankan.

De heer Peters (D66) wijst erop dat TenneT aangeeft dat Utrecht wel aangesloten kan worden op duurzame energiebronnen.

De heer Daniëls (PVV) antwoordt dat dit voor een deel van het net geldt. Het is de vraag of TenneT rekening heeft gehouden met toekomstige aansluitingen van zonnepanelen. De capaciteit

werkt met pieken en zal heel sterk stijgen. Hij twijfelt eraan of dit gaat lukken met het huidige tekort aan technici.

De heer Peters (D66) meldt dat het gaat om een extra capaciteit van 1500 MVA. Utrecht is hier koploper in.

De heer Daniëls (PVV) vindt dit mooie plannen, maar twijfelt eraan of dit te realiseren is. Het valt op dat de windmolens nog wat zuidelijker geplaatst worden. Hij denkt dat dit een stiekeme manier is om toekomstige woningbouw te saboteren. Ook de PVV wil de hele MER ontvangen zodat vastgesteld kan worden dat de plannen aan alle voorwaarden voldoen. Ten slotte wil hij kwijt dat dit inwonerterroriserende, geitenwollensokkenplan naar het rijk der fabelen verwezen moet worden en opgeborgen moet worden in het rariteitenkabinet van de allerslechtste, maar gelukkig nooit uitgevoerde gemeentelijke dwalingen ooit.

De heer Temming (Stadsbelang Utrecht) is en blijft tegen het plaatsen van windmolens in de gemeente Utrecht. Stadsbelang Utrecht maakt zich zorgen over het plaatsen van windmolens die meer dan tweemaal de hoogte van de Domtoren overstijgen. In deze raadsbrief wordt vastgehouden aan het feit dat de geluidsoverlast niet boven de norm van 45 decibel zal zijn. Ook de heer Temming wil de MER zien.

De heer Peters (D66) vraagt wat de heer Temming in de MER wil zien, meer dan wat er in de uitgebreide samenvatting staat. In deze samenvatting staan de essentiële zaken. De VVD en Stadsbelang Utrecht vragen naar stukken die er niet zijn, alleen om te vertragen.

De heer Temming (Stadsbelang Utrecht) begrijpt het nut van deze vraag niet. Hij heeft geconstateerd dat de raad de MER niet heeft ontvangen terwijl dat wel gewenst is. Hij vervolgt zijn bijdrage. Hij vraagt hoe de wethouder er tegenaan kijkt dat de norm van 45 decibel een gemiddelde is en dat bij harde winden veel meer dan 45 decibel wordt geproduceerd. De stad groeit hard. Hij vraagt de wethouder hoe zij aankijkt tegen toekomstige groei van Utrecht in relatie tot gemeentegrenzen, zeker op de langere termijn. De gemeentegrond van Utrecht is kostbaar en kwetsbaar. Zolang er een woon- en energiecrisis is, blijft Stadsbelang Utrecht van mening dat er geen windmolens op het grondgebied van de gemeente Utrecht mogen komen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) meldt dat EenUtrecht tegen het bestemmingsplan gaat stemmen. Windmolens plaatsen bij een woongebied is onverantwoord, tenzij alle belanghebbende inwoners in grote meerderheid daarmee instemmen. De gemeente neemt een enorm risico.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de heer Dijkstra bij het vragenuur heeft gezegd dat hij zich zorgen maakt over het klimaat en dat hij niet tegen windmolens is. Zij vraagt hoe hij luistert naar een grote groep in de samenleving die vraagt om maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat hij een van de grootste voorstanders van windmolens is, maar niet op deze plaats. Er kunnen honderden windmolens veel goedkoper en effectiever op water geplaatst worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) onderschrijft dit. Maar er moeten ook windmolens op land geplaatst worden. Zij vraagt de heer Dijkstra of hij van mening is dat Utrecht verantwoordelijkheid moet nemen. Eén windmolen wekt evenveel energie op als 12 tot 16 voetbalvelden met zonnepanelen.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt de inbreng van GroenLinks op een bijdrage lijken en verzoekt GroenLinks voortaan in dit soort gevallen mee te agenderen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wilde het vooral hebben over de onverantwoorde risico's die worden genomen. Hij meldt dat hij het niet prettig vindt voortdurend neergezet te worden als iemand die tegen windmolens of duurzame energie is.

De heer Peters (D66) constateert dat de heer Dijkstra voor windmolens is, maar niet in Utrecht. De co2-uitstoot moet naar beneden. Dit gebeurt niet doordat er partijen zijn die de ontwikkelingen voortdurend bewust tegenhouden. Hij vraagt de heer Dijkstra of het niet tijd wordt om rekening te houden met toekomstige generaties.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat GroenLinks en D66 op een vreemde manier vechten voor windmolens. Er zijn talloze plaatsen waar windmolens beter geplaatst kunnen worden dan bij een woonwijk.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt de heer Dijkstra wat hij verwacht dat er gebeurt met het draagvlak als dit project doorgaat, waar in zijn beleving geen draagvlak voor is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat dit een groot risico is. Er is een participatietraject geweest waar het CPB geen goed oordeel over velt. Er moet draagvlak zijn bij de inwoners. Dit gaat op deze manier niet lukken en dit is een extra argument de windmolens niet op deze locatie te plaatsen.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat het geen kwestie is van willen, maar van moeten. Pas in 2030 is zijn er voldoende windmolens op zee om te voldoen aan de energiebehoefte. Ook is er pas na 2030 nucleaire energie mogelijk. Tot die tijd moet er iets gebeuren. Bovendien wekken windmolens ook 's nachts energie op. Er moet een combinatie van windmolens en zonnepanelen zijn.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat de windmolens volgens planning in 2026 geplaatst worden. Het valt te bezien of dat lukt en of ze er in 2030 staan. Tegen die tijd zijn al veel andere dingen geoperationaliseerd die zorgen voor energie. Hij vindt dat er ingezet moet worden op verschillende bronnen, met name op zonneparken. De heer Dijkstra vervolgt zijn inbreng. Hij vraagt de wethouder of zij het risico kan uitsluiten dat er straks bezwaren komen die juridisch standhouden en dat het participatietraject helemaal overgedaan moet worden. Er is nu een nieuw plan waarin er permanente windmolens komen, in plaats van tijdelijke.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er een coalitieakkoord is aangenomen waarin duidelijk staat dat er permanente energievoorziening komt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is daarvan op de hoogte, maar dit betekent nog niet dat dit klakkeloos overgenomen wordt. Als er goede argumenten zijn van de oppositie, kan dit worden herzien.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Dijkstra van mening is dat er een expliciet besluit genomen is over het coalitieakkoord en of alles dat daarin staat verwerkt is in elke planologische procedure.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat dit inderdaad zo is. In een coalitieakkoord wordt de wens uitgesproken, bij elk besluit moet bekeken worden of dit staande blijft. De heer Dijkstra vervolgt zijn inbreng. Er wordt besloten op oude geluidsnormen waar van de Raad van State ook zegt dat deze niet meer te gebruiken zijn. Hij vraagt de wethouder of zij of wacht op de landelijke normen van het kabinet, of uitgewerkte normen vaststelt samen met de gemeenteraad zowel voor geluid als voor afstandsnormen. Het SCP heeft geconcludeerd dat inwoners zich niet gehoord voelden. Er is ook een grote groep uit het participatietraject gestapt. Men had het gevoel dat alles

vooraf al was bepaald. Hij vraagt of de wethouder het met het SCP eens is dat het participatietraject niet goed genoeg is geweest. Alle belanghebbenden moeten worden gehoord. Eerder heeft de wethouder aangegeven dat zij het daarmee eens is. Alle belanghebbenden zijn alle mensen binnen een afstand van 2,7 kilometer van de te plaatsen 4 windmolens. Deze mensen moeten een oordeel kunnen vellen. Hij vraagt de wethouder of zij het daarmee eens is. Er ontstaat een enorme planschade van mogelijk honderd miljoen euro. Hij vraagt de wethouder waarom zij deze potentiële planschade negeert.

Mevrouw Smit (Volt) meldt dat Volt de energietransitie ziet als een opgave die niet alleen moet worden opgelost door de markt. Het vraagt om een samenspel van de overheid, de markt en de maatschappij. Volt is dan ook blij met initiatieven zoals Rijne Energie, bestaande uit bewoners, organisaties en ondernemers waarbij de omgeving profiteert van duurzame energieopwekking. Er zijn wel een aantal bezwaren bij het proces van dit project: hoe tot het voorontwerp gekomen is en hoe voorwaarden in de vergunning bepaald worden. Sinds een uitspraak van de Raad van State in 2021 gelden de nationale milieuregels niet meer. Lokale normen kunnen opgesteld worden voor afstand en geluid van windmolens. In de raadsbrief staat dat medio 2023 het bestemmingsplan aan de raad wordt voorgelegd waar lokale kaders in verwerkt worden. De raad is niet geconsulteerd over de kaders na de uitspraak van de Raad van State en is ook niet gevraagd of zij wil wachten op nieuwe landelijke normen of dat zij lokale kaders wil opstellen. Ook inwoners en stakeholders zijn niet geconsulteerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of mevrouw Smit van mening is dat de wethouder, als zij medio 2023 met een bestemmingplan komt, ook met uitgewerkte lokale normen moet komen omdat het bestemmingplan anders niet vastgesteld kan worden, of dat zij moet wachten op de landelijke normen.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat er geen inspraak geweest is over lokale kaders. In andere steden zijn er handreikingen uitgewerkt voor lokale kaders. Er worden alleen op basis van de MER kaders opgesteld, Volt wil een handreiking zien voor hoe lokale kaders worden opgesteld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) constateert dat Volt zegt dat niet alleen lokale kaders moeten worden opgesteld en dat dat pas gedaan kan worden als er inspraak van de gemeenschap is geweest.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend.

De heer Te Hoonte (VVD) zoekt naar wat Volt vindt van windmolens op Rijnenburg. Eerder vond Volt dit niet de plek voor windturbines, nu hoort hij wat anders.

Mevrouw Smit (Volt) vindt dat er energie op land moet worden opgewekt. De energievraag verdubbelt. Er ligt een opgave vóór 2030. Volt is voor windmolens, maar wil goede normen en een goed participatietraject. Dat is nu nog niet het geval.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de fractie van Volt op één lijn zit.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend.

De heer Te Hoonte (VVD) constateert dat Volt voor windmolens van 270 meter hoog in de polder Rijnenburg is, ook als dat ten koste van woningbouw gaat.

Mevrouw Smit (Volt) wijst erop dat het plaatsen van windmolens niet per se ten koste hoeft te gaan van woningbouw.

De heer Peters (D66) refereert aan de lokale kaders. Het is voorstelbaar dat er op Rijnenburg andere normen kunnen gelden dan in andere gebieden. Lokale kaders moeten daarom niet gemeente breed worden vastgesteld.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat lokale kaders in samenspraak met de omgeving moeten worden vastgesteld.

De heer Peters (D66) vraagt of dit op projectniveau moet gebeuren.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er ruimte moet zijn voor maatwerk, maar er moeten gedeelde uitgangspunten zijn.

De heer Peters (D66) vraagt wat mevrouw Smit bedoelt: moeten er voor de hele gemeente kaders gesteld worden of op projectniveau?

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er op gemeentelijk niveau uitgangspunten bepaald kunnen worden en op project niveau specifieke kaders. Volt wil dit allebei.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de kaders zijn vastgesteld door de gemeenteraad. De Raad van State heeft bepaald dat de gemeenten zelf normen mogen vaststellen. Zij vraagt mevrouw Smit of zij niet van mening is dat dit netjes gedaan wordt.

Mevrouw Smit (Volt) komt hier later op terug.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) beluistert dat Volt het proces wil overdoen, terwijl Volt zich juist inzet voor duurzame energie.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat dit proces in de ideale situatie gelijk naar de Raad van Staten opgestart en in gesprek getreden met de omgeving om te kijken welke kaders er opgesteld moeten worden. Dit is niet gebeurd. De windmolens kunnen misschien pas in 2028 draaien. Er is tot die tijd nog gelegenheid een proces in te richten. Mevrouw Smit vervolgt haar inbreng. Er is een participatietraject doorlopen waarbij in samenspraak met inwoners scenario's zijn ontwikkeld. Dit wordt gebruikt als onderbouwing van de wensen van omwonenden. Er is voor een nieuw scenario gekozen waarbij geen participatie heeft plaatsgevonden. Ook gaat het in de raadsbrief nu over een permanent in plaats van tijdelijk energielandschap. Duidelijkheid over wat er met de uitkomsten van het participatietraject ging gebeuren ontbrak. Er was sprake van schijnmandaat. Dit is een goede reden om nu op te halen bij inwoners wat zij willen aan lokale kaders. Volt is voor duurzame energie, maar ook voor een goed proces. Mevrouw Smit vraagt de wethouder wanneer zij denkt dat de windmolens aangesloten kunnen worden op het net en kunnen draaien, geeft dit tijd om een goed proces in te richten om gezamenlijk tot lokale normen te kunnen komen, waarom zij ervoor kiest zelf normen op te stellen in plaats van te wachten op nieuwe landelijke normen, waarom er geen consultatie van de raad, omwonenden en stakeholders heeft plaatsgevonden specifiek over de kaders en milieuregels en of zij kan toezeggen dat in het vervolg bij de ontwikkeling van andere energieprojecten de raad, inwoners en stakeholders wel worden geconsulteerd bij het opstellen van lokale normen.

De heer Daniëls (PVV) vraagt of Volt, als de huidige normen gehanteerd worden, nog steeds voor het plaatsen van windmolens in dit gebied is.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er nu geen landelijke normen zijn voor afstand en geluid. Als uit milieurapportages blijkt dat er geen schade ontstaat door windmolens dan wordt dat aangenomen. Volt wil wel het MER-onderzoek lezen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is blij dat er windmolens in Rijnenburg komen. De molens zijn hoog, GroenLinks vindt dit acceptabel omdat er met deze 4 molens meer energie geproduceerd kan worden dan met de 8 er eerst zouden komen. Het is goed dat de mogelijkheid openblijft dat er een aanvraag ingediend kan worden voor meer molens.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat er veel minder energie wordt opgewekt dan in de oorspronkelijke plannen. Dit komt voornamelijk door het ontbreken van zonne-energie. Hij vraagt hoe GroenLinks de voortgang van de wethouder op het dossier zonne-energie in Rijnenburg beoordeelt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat marktpartijen aan de slag gaan met de mogelijkheden die er zijn. Als grondeigenaren geen bieden is dit wat het is. GroenLinks is blij dat er 4 molens komen.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt mevrouw Heijne of GroenLinks niet had verwacht dat er betere resultaten en meer energieopwekking was als er betere samenwerking was met de grondeigenaren.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat voor samenwerking twee partijen nodig zijn. De grondeigenaren hebben niet meegewerkt.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dat er ook naar elkaars ideeën en visie moet worden geluisterd. GroenLinks heeft behoorlijk dwarsgelegen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) meldt dat GroenLinks nooit voorstander is geweest van woningbouw op Rijnenburg. Er zijn nu andere afspraken gemaakt en het is goed dat er een permanent energielandschap komt.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of mevrouw Heijnen kan onderschrijven dat de houding van de grondeigenaren veroorzaakt is door wat er in het coalitieakkoord is geschreven, namelijk dat er met alle middelen een permanent energielandschap wordt gerealiseerd en dat onteigening daarbij niet wordt geschuwd.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat de houding van de grondeigenaren nu niet anders dan voor het coalitieakkoord.

De heer Daniëls (PVV) constateert dat GroenLinks nog steeds een groen Rijnenburg wil, zonder bebouwing of OV waardoor de afspraken over de verbreding van de A27 niet nagekomen kunnen worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat dit een ander debat is. Het gaat nu over de windmolens en de vergunningverlening. Mevrouw Heijne vervolgt haar inbreng. GroenLinks hoopt dat er zonnepanelen worden toegevoegd en roept de raad op niet op de rem te gaan staan en het bestemmingsplan snel vast te stellen.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat in het plan elke vorm van landschapsinrichting ontbreekt. Er wordt niets opgepakt omdat de gemeente geen zeggenschap heeft over de gronden. Het startpunt was dat er een integrale gebiedsontwikkeling zou komen, ook als compensatie voor de grote windmolens. Hij vraagt hoe GroenLinks dat beoordeelt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) ziet ook het liefst een integrale gebiedsontwikkeling. Zolang dat niet kan moet er in elk geval vaart gemaakt worden met de windmolens. De mogelijkheden voor meer molens worden opengelaten en er kan meer gedaan worden aan landschapsontwikkeling.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dit te makkelijk. In het plan zit geen landschapsontwikkeling terwijl GroenLinks zich daar heel druk om heeft gemaakt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) herhaalt dat GroenLinks het liefst een integrale ontwikkeling wil.

De heer Te Hoonte (VVD) had een oproep van GroenLinks verwacht het geld dat uit de energieopwekking komt te investeren in landschapsontwikkeling.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het stuk eigenaarschap wordt ingevuld, dat is belangrijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of mevrouw Heijne zich kan voorstellen dat het plaatsen van 4 windmolens een oorlogsverklaring is voor de omwonenden en dat dit de invoering van een integraal plan frustreert.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat niet iedereen voorstander is, maar er ligt een uitspraak van de raad en een uitnodigingskader waarmee wordt verdergegaan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat mevrouw Heijne niet tegenspreekt dat dit een oorlogsverklaring is en dat 4 windmolens een oorlog waard zijn.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat met de 4 windmolens elektriciteit voor 27.000 huishoudens wordt opgewekt. Dat is veel waard.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt mevrouw Heijne of het ook nog waardevol is als het risico is dat veel goede andere plannen niet uitgevoerd kunnen worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt ‘veel goede plannen’ grote woorden. De plannen die er liggen kunnen gewoon uitgevoerd worden. Hiermee wordt geluisterd naar een belangrijk deel van de samenleving dat om maatregelen vraagt.

De heer Peters (D66) constateert dat de suggestie wordt gedaan dat er niets aan landschapsontwikkeling wordt gedaan. Hij vraagt of GroenLinks het met hem eens is dat de € 0.50 per MWh die in het omgevingsfonds komt onder andere ingevuld mag worden, ook door omwonenden om bij te dragen aan de kwaliteit van het landschap.

De heer Stellinga (CDA) geeft aan dat het CDA windmolens op zee, zowel als op land als een onmisbaar onderdeel van de energietransitie ziet. Vorig jaar heeft het CDA een motie ingediend om een verkenning te starten naar de mogelijkheden van windenergie op Lage Weide. Daarnaast is recent een motie ingediend om onderzoek te doen naar kleinschalige windenergie aan de rand van het Utrechts Sciencepark. Het CDA is voor windenergie, maar niet in de polder Rijnenburg. Deze polder is nodig om de wooncrisis op te lossen. Het CDA kiest daarom voor woningen op Rijnenburg en windenergie elders. Daarnaast zijn er zorgen voor de negatieve effecten van deze windmolens op De Meern en Klein Rijnenburg zoals geluidsoverlast en slagschaduw. Dit in combinatie met afstandseisen die nog niet uitgekristalliseerd zijn. Het CDA constateert dat het college opeens heel veel haast heeft. Het contrast met de plannen voor woningbouw op Rijnenburg had niet groter kunnen zijn. De raad krijgt daarvoor eind 2023/begin 2024 een programmatisch vertrekpunt terwijl het college nog in 2023 wil besluiten over een ontwerpbestemmingsplan voor de windmolens. Partijen zien veel uitdagingen voor het plegen van woningbouw, dit werpt de vraag op of deze uitdagingen niet bestaan voor windturbines. Het CDA vraagt zich af of er voldoende zorgvuldigheid betracht wordt. De Omgevingswet kan geen argument meer zijn omdat die weer is uitgesteld. Het CDA sluit zich aan bij het punt van de VVD over de MER die niet volledig ter beschikking staat en ook bij de beantwoording die de VVD geeft op de interruptie van de heer Peters. De raadsbrief en het voorontwerp van Reijnenburg roepen

meer vragen op dan zij beantwoorden. In de raadsbrief staat dat Rijne Energie heeft besloten nu geen vergunning aan te vragen voor zonnevelden omdat dit de komst van toekomstige, grotere zonnevelden in de weg zou kunnen zitten. Het CDA vraagt zich af waardoor dit het geval zou kunnen zijn. Verder is het de vraag waarom zonnevelden wel on hold wordt gezet en windturbines niet. Rijne Energie verzoekt de gemeente het bestemmingsplan te wijzigen om de 4 windmolens mogelijk te maken. Het CDA vraagt zich af hoe groot het plangebied zal zijn van het te maken ontwerpbestemmingsplan. Gaat het alleen om de gronden die deel uitmaken van de grondposities die de gemeente ter beschikking staan, of over meer gronden? Is het voor het college niet praktischer en wenselijker om pas een ontwerpbestemmingsplan te maken als definitief is wat de grondpositie van de gemeente is? Door de buren van Rijnenburg is erop gewezen dat wieken van de windmolens over grond draaien die niet tot de grondpositie van de gemeente behoort. Het CDA vraagt of dit zo is. Dit zou een evidente privaatrechtelijke belemmering betekenen. De heer Stellinga vraagt de wethouder of zij het met het CDA eens is dat er problemen zijn te verwachten en hoe de gemeente hiermee om zal gaan. De locatie van de windmolens is klaarblijkelijk gebaseerd op de privaatrechtelijke mogelijkheden en onmogelijkheden van de gemeente. Er worden windmolens geplaatst op gronden die de gemeente in eigendom heeft, dan wel waar zij toestemming heeft. Deze privaatrechtelijke mogelijkheden zijn in het kader van een goede ruimtelijke ordening niet relevant. Daarbij komt dat er onzekerheden zijn over de MER-procedure en het onbekend is wat de afstandseisen zijn. Het CDA heeft vraagtekens bij de juridische haalbaarheid van de aanpak die gekozen wordt. In de raadsbrief staat dat het college in de loop van 2023 een beter beeld denkt te hebben van de mogelijkheden om het plan van het energielandschap uit te breiden als daarvoor grondposities beschikbaar komen. De heer Stellinga vraagt de wethouder wat nu het beeld is van de mogelijkheden. Het CDA heeft het idee dat er niet op korte termijn meer grondposities beschikbaar komen. De heer Stellinga vraagt wat hier op korte termijn kan veranderen. Verder vraagt hij wat er gebeurt als de geluidsnormen scherper worden gesteld en waarom de raadsbrief niets zegt over landelijke afstandseisen tot windturbines die nog niet uitgekristalliseerd zijn en waarom de slagschaduw niet nader is uitgewerkt.

De heer Peters (D66) vindt zorgvuldigheid belangrijk, maar er wordt al jarenlang alles zorgvuldig afgewogen. Sinds 1988 komen er IPCC-rapporten uit over hoeveel co2 er gereduceerd moet worden en dat lukt maar niet.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat het ook had gekund dat er al 4 jaar lang zonnepanelen lagen. Er is al die tijd helemaal geen co2 in de polder Rijnenburg bespaard.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er op Rijnenburg plaats is voor windenergie. Zonne-energie levert daarbij veel minder op van windenergie.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Peters het ermee eens is dat als er 10 jaar geen zonnepanelen liggen, dit betekent dat er meer co2 op andere plekken uitgestoten wordt. Bovendien worden de windmolens pas in 2026 geplaatst.

De heer Peters (D66) antwoordt dat het gaat om energieopwekking voor 27.000 huishoudens. Allerlei partijen gaan zich ingraven en technische vragen stellen. Hij heeft niet de indruk dat er bewust wordt vertraagd, maar constateert dat dit wel gebeurt.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat er ook bewust wordt vertraagd bij het neerleggen van zonnepanelen. Het is een keuze van het college om niet met de grondeigenaren tot overeenstemming te komen om woningbouw te realiseren met zonnepanelen.

De heer Peters (D66) meldt dat er ook zonnepanelen kunnen komen op termijn. Nu moeten de windmolens zo snel mogelijk geplaatst worden.

De heer Stellinga (CDA) is blij dat de heer Peter erkent dat de IPCC-normen onderschreven kunnen worden en dat men voor duurzaamheid kan zijn zonder dat onderschreven wordt dat de windmolens er moeten komen. Het is geen goed idee een tunnelvisie te hebben, er zijn alternatieven.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er ook breder gekeken wordt. D66 heeft een motie ingediend voor windmolens op het sciencepark en er komen meer locaties aan die besproken gaan worden.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of D66 ook naar andere plekken wil kijken in de provincie als alternatief.

De heer Peters (D66) vindt dat daar geen tijd voor is. Er moet gekeken worden hoe er én op Rijnenburg, én op andere plekken duurzame energie opgewekt kan worden.

De heer Stellinga (CDA) meldt dat het niet binnen de gemeente hoeft. Er zijn 70 zoeklocaties in de provincie Utrecht. De enige reden dat de windturbines in Utrecht geplaatst worden, is dat Utrecht het beste jongetje van de klas wil zijn. Utrecht kan zelfstandig niet circulair worden, daar is de rest van de provincie bij nodig.

De heer Peters (D66) vervolgt zijn inbreng. Er is een enorme crisis en steeds als het spannend wordt gaan partijen op de rem staan. De toekomstige generatie wordt benadeeld door deze vertragende debatten. Hij vindt dat er moet worden doorgepakt en dat er zo snel mogelijk duurzame energie wordt opgewekt.

Mevrouw Smit (Volt) vindt dat het debat gevoerd mag worden over de inrichting van een goed vergunningstraject. Het is belachelijk dat partijen die bedenkingen hebben, worden weggezet als partijen die geen warm hart hebben voor de klimaatopgave. Zij vraagt de heer Peters of hij het ermee eens is dat, naast het doel, de middelen ook goed georganiseerd moeten zijn.

De heer Peters (D66) is het daarmee eens.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat de heer Peters op een prettige manier heeft gereflecteerd, maar geeft aan dat bijna alle partijen zoeken naar een plek waar vaart gemaakt kan worden richting een duurzame stad. Het moet echter wel leefbaar zijn. Rijnenburg is geen goede plek en er is geen draagvlak.

De voorzitter schorst de vergadering voor drie minuten

De heer Peters (D66) denkt niet dat Rijnenburg een uniek geval is. Hij denkt dat het voor veel partijen spannend is nu er concrete plannen zijn voor windenergie. De leefbaarheid wordt niet geborgd voor toekomstige generaties, er is een systeemverandering nodig.

De heer Daniëls (PVV) vraagt hoe D66 tot de conclusie is gekomen dat Rijnenburg een goede plek is om windmolens te plaatsen.

De heer Peters (D66) antwoordt dat het gebied groot is en de molens vrij ver weg van de gebouwde omgeving geplaatst kunnen worden.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat partijen die de windmolens op deze locatie willen plaatsen, zich zorgen zouden moeten maken over de zorgvuldigheid van het proces. Hij vraagt of de heer Peters denkt dat er niemand beroep gaat aantekenen.

De heer Peters (D66) denkt niet dat partijen hier met kwade wil zitten. Zijn verhaal gaat niet over deze specifieke situatie, maar over toekomstige situaties. Er zal vast wel iemand bezwaar aantekenen.

De heer Te Hoonte (VVD) verwacht dat de heer Peters snapt dat als in de ene brief staat dat er nog een coördinatiebesluit moet komen en in de andere brief dat dit al genomen is, een rechter daar iets van zal moeten vinden. Er moet meer zorgvuldigheid zijn, dit brengt meer eenheid in de controlerende taak van de raad.

De heer Peters (D66) denkt dat het beter is als alle partijen evenveel snelheid en zorgvuldigheid willen hebben.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is voorstander van Windmolens op Rijnenburg. De windmolens zijn zo hoog dat de extra meters niet opvallen en leveren veel energie op. Zij hoopt dat er geen vertraging wordt opgelopen.

De heer Van Heuven (PvdD) is teleurgesteld over het feit dat van het oorspronkelijke plan met 11 windmolens en 260 hectare zonnepanelen weinig over is en dat in het voorontwerp en de vergunningsaanvraag nog maar sprake is van 4 windmolens, maar steunt het plan. De PvdD hoopt dat er later nog meer duurzame energieopwekking toegevoegd gaat worden. De PvdD gaat er verder vanuit dat voldaan wordt aan alle wettelijke bescherming voor vogels en vleermuizen. Hopelijk wordt het bestemmingsplan zo snel mogelijk vastgesteld.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) is blij met de ontwikkeling van Rijnenburg met zowel ruimte voor wonen als voor duurzame energieopwekking. Ook Student&Starter hoopt dat de plannen snel worden uitgevoerd.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of mevrouw Oudejans wel eens in de buurt geweest is van dergelijke hoge windmolens.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) antwoordt dat zij niet in de buurt is geweest van een windmolen van 260 meter hoog.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt waar zij haar enthousiasme dan op baseert.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) antwoordt dat dit de hoeveelheid energie die kan worden opgewekt is.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of overlast geen rol speelt.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) antwoordt dat uit een onderzoek van het RIVM uit 2020 blijkt dat de geluidslimiet niet wordt overschreden.

De heer Daniëls (PVV) vraagt of mevrouw Oudejans weet dat in gebieden waar die norm wordt gehanteerd, veel klachten zijn.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) geeft aan dat er overlast kan ontstaan, maar er is een crisis. Het kan niet zo zijn dat een klein beetje overlast betekent dat er geen duurzame energie wordt opgewekt. De windmolens moeten er zo snel mogelijk komen.

De heer Usta (DENK) heeft twijfels over de windmolens. De molens leveren meer stroom op dan zonnepanelen, maar de realisatiekosten van de windmolens zijn veel hoger. DENK vraagt hoeveel rendement er uit de windmolens gehaald wordt. Naast dit aspect is er overlast van de windmolens. Deze staan bekend als lawaaimakers en creëren schaduwen. DENK vindt het geen goed idee de windmolens op Rijnenburg te plaatsen.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het goed dat er stappen worden gezet naar windenergie in de gemeente. Het is daarbij belangrijk dat de woningbouw niet in gevaar komt. Ook hoopt de PvdA dat er zonnepanelen bij komen.

De heer Stellinga (CDA) vraagt hoe de PvdA aankijkt tegen het feit dat de landelijke afstandseisen nog niet zijn uitgekristalliseerd.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat de eisen binnen de norm blijven.

De heer Stellinga (CDA) vraagt over welke normen de heer Van der Zweth het heeft. Er zijn geen landelijke normen.

De heer Van der Zweth (PvdA) wijst op het RIVM-rapport uit 2020.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat als er nu windmolens worden geplaatst en er later landelijke normen komen, dit een effect heeft.

De heer Van der Zweth (PvdA) wil de landelijke normen niet afwachten. Er moeten nu stappen worden gezet binnen de context die er nu is. De PvdA is altijd voorstander van windmolens geweest, maar dit mag de woningbouw niet in de weg staan.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat als Klein Rijnenburg er moet komen en er windmolens worden neergezet van 270 meter hoog dit niet kan als er sprake is van 4 keer de tiphoogte of meer.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat het kan binnen de context die nu bekend is. Als er nieuwe wetgeving komt moet men zich daartoe verhouden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de heer Van der Zweth of hij zich bewust is van het feit dat het grote risico is dat de woningbouw uitgesteld wordt. Het lijkt logisch dat er een landelijke norm komt die maakt dat het huidige plan van Rijnenburg niet mogelijk is.

De heer Van der Zweth (PvdA) is het daar niet mee eens. De molens hadden er allang moeten staan, ze zijn echt nodig.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of er niet moet worden geanticipeerd op de landelijke norm.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dit speculeren. Er wordt verondersteld dat er regels komen. Hier moet niet op gewacht worden. Er wordt dan te weinig gedaan aan het opwekken van duurzame energie.

Punt van orde

De voorzitter inventariseert of er fracties zijn die een inbreng wensen te doen bij het volgende agendapunt: 10 Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

Geen van de aanwezige fracties heeft een inbreng. Het agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de gemeenteraad.

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen.

Het lijkt alsof er een afweging op tafel ligt, dit is niet zo. De afweging is al gemaakt. Er is een uitnodigingskader vastgesteld door de meerderheid van de raad en marktpartijen zijn gevraagd te reageren. Hierop is een voorstel gekomen. De brief gaat over hoe dit voorstel tegen het uitnodigingskader wordt afgezet.

De heer Stellinga (CDA) wijst erop dat het onderwerp als een gepasseerd station gepresenteerd wordt, maar er zijn partijen die de discussie wel willen voeren.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat dat mag, maar zij wijst erop dat het college een meerderheidsbesluit van de raad uitvoert.

De heer Stellinga (CDA) geeft aan dat hij ernaar blijft streven de raad tot andere inzichten te brengen.

De heer Te Hoonte (VVD) betwist de woorden van de wethouder. Er is een uitnodigingskader voor een tijdelijk energielandschap. Dit is nu een permanent landschap geworden. Hier mogen juristen wat van vinden. Dit zorgt voor vertraging in het proces en dit is een verwijt aan de coalitie.

Wethouder Van Hooijdonk vervolgt haar antwoorden. Er is een motie ingediend en aangenomen van de ChristenUnie in 2015. Er wordt dus niet zoveel haast gemaakt. Ten aanzien van het coördinatiebesluit meldt zij dat in het verleden het beeld was dat er nog één raadsbesluit nodig was over het bestemmingsplan. De vraag was toen of het deel van het coördinatiebesluit afgedekt was door de eerdere besluitvorming. Voor de zekerheid is er toen een brief verstuurd in april 2022. In de zomer van 2022 kwam het voorstel van Rijne Energie. Toen is gekeken of twee besluiten in elkaar geschoven konden worden. Daarvan is nu bekend dat dat niet verstandig is. Op het moment dat het bestemmingsplan ter inzage gelegd wordt, wordt een coördinatiebesluit aan de raad voorgelegd. Als de zienswijzen verwerkt worden wordt het definitieve bestemmingsplan in de vorm van een raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

De heer Te Hoonte (VVD) heeft beide brieven zorgvuldig gelezen, maar heeft deze afweging daar niet uit kunnen halen.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat dit er wel in staat. Er staat letterlijk in de brief van september 2022 dat er bekeken wordt of het eerdere besluit voldoende is of niet. Zij meldt nu dat de conclusie is dat er twee aparte besluiten genomen moeten worden. De MER is nog niet definitief. Deze wordt openbaar als het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Er zijn nog zaken in beweging, bijvoorbeeld op het stikstofdossier. Het college denkt niet dat er een nieuwe MER-procedure nodig is. Er wordt voor gezorgd dat er een voorstel komt dat te combineren is met woningbouw. Het permanente karakter heeft niet zoveel te maken met het bestemmingsplan. Hier wordt nooit tijdelijkheid in verankerd. Dit wordt verankerd in de vergunningverlening. Hier moet goed onderbouwd worden hoe er met de tijdelijkheid en met het permanente karakter wordt omgegaan.

De heer Te Hoonte (VVD) wijst erop dat in de brief staat: ‘Met het raadsbesluit van … heeft u aangegeven deze coördinatie te willen inzetten. Op dit moment beoordelen wij of de aanvraag voor de omgevingsvergunning past binnen het door de raad vastgestelde uitnodigingskader en de bestaande regelgeving.’ Er staat nergens dat het past binnen het coördinatiebesluit. Hij wil dat dit soort dingen helderder gecommuniceerd worden.

Wethouder Van Hooijdonk weet vrij zeker dat dit wel gecommuniceerd wordt. Gezegd is dat beoordeeld moet worden in hoeverre het nog apart nodig is. Zij zoekt dit na. Het punt van de belendende kavels ligt op het bordje van Rijne Energie om ervoor te zorgen dat er voldoende instemming is. Dit moet uiteindelijk getoetst worden. Ten aanzien van de reikwijdte van het bestemmingsplan meldt de wethouder dat dit precies het voorstel zal zijn dat verwerkt wordt, niet meer en niet minder. Het gaat over de locaties van de windmolens.

De heer Stellinga (CDA) concludeert dat het alleen om grond gaat die ofwel in eigendom is van de gemeente ofwel waar toestemming is de windmolens te plaatsen.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat er geen hele ruime zaken worden toegestaan. Er wordt precies toegestaan wat op dat moment het plan is.

De heer Stellinga (CDA) verzoekt de wethouder toe te zeggen dat op alle gronden waar het bestemmingsplan betrekking op heeft daar privaatrechtelijke toestemming is, of dat de grond eigendom van de gemeente is.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat dit de verantwoordelijkheid van Rijne Energie is.

De heer Stellinga (CDA) constateert dat het antwoord op zijn vraag ‘nee’ is. Hij vraagt wat Rijne Energie of de gemeente doet als de toestemming van de grondeigenaren niet wordt verkregen.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat de gemeente niets doet. De initiatiefnemer moet dit organiseren. De gemeente toetst alleen of het haalbaar is in het bestemmingsplan. Zij vervolgt haar antwoorden. Het zou kunnen dat er juridische zaken komen. Hiermee wordt in de doorlooptijden rekening gehouden. De normen voor geluid zijn afgewogen. Er zijn ruime afstandscriteria gekozen en bij de windmolens wordt niet gestuurd op de hoogte maar op de geluidsprestatie. Dit is een expliciete belangenafweging geweest, ook naar aanleiding van het participatieproces.

Mevrouw Smit (Volt) wijst erop dat er geen landelijke afstandsnormen zijn.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat het destijds hele ruime landelijke afstandsnormen waren. Die zijn er nu inderdaad niet. Nu moet per project onderbouwd worden waarom iets verstandig is. De afweging die destijds is gemaakt hangt niet af van de wet, maar van wat destijds verstandig werd gevonden. Wat straks wel moet worden gedaan is, met de MER in de hand, onderbouwen waarom dit ook qua gezondheid voldoende maatschappelijk acceptabel is. Dit gaat ook gebeuren. Op basis van de MER worden de normen onderbouwd. Dit wordt aan de raad voorgelegd.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of de raad voorafgaand wordt geconsulteerd en of inwoners en stakeholders voorafgaand worden geconsulteerd.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat dit al is gebeurd. Er is destijds een afweging gemaakt van wat verstandig is, los van de wet. Deze afweging staat nog steeds en is in de raad uitgebreid gewogen. Op over hoe dit soort zaken in de toekomst wordt gedaan, komt de wethouder terug. Per project wordt bekeken hoe er wordt omgegaan met de geluidsnormen.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of de raad hier voorafgaand bij betrokken wordt.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat het proces nog niet helemaal is uitgewerkt. Het is de verwachting dat het college met een startnotitie komt en eerder met de resultaten van de MER-onderzoeken. Zij vervolgt haar antwoorden. Er is een uitgebreid participatieproces geweest, daarna is het uitnodigingskader vastgesteld in de raad. Dit is wat nu uitgevoerd wordt. De tijd van kaderstellen is voorbij. De raad mag haar eigen weging weer doen bij het bestemmingsplan. De wethouder kent het getal van honderd miljoen euro planschade niet. Er is wel over gesproken en gezegd is dat de initiatiefnemer een omgevingsvergoeding ter beschikking moet stellen die minimaal zo hoog is als de planschade. Het college denkt dat het plan juridisch houdbaar is. De wethouder is er altijd duidelijk over geweest dat er gestuurd wordt op geluid en niet op hoogte.

De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat er in het participatietraject een ander beeld is geschetst.

Wethouder Van Hooijdonk herhaalt dat de afweging bewust is gemaakt, ook in de gemeenteraad. In het eerdere participatietraject reageerden mensen ook op de hoogte van de windmolens, maar er is gezegd dat het geluid uiteindelijk belangrijker is dan de hoogte. Er is gestuurd op overlast. Dat ging over geluid en over slagschaduw.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat door de hoogte de slagschaduw verandert. Deze planologische kant moet een plek krijgen.

Wethouder Van Hooijdonk herhaalt dat de keuze niet is gemaakt om dit te reguleren. Dit is ook niet uitgevraagd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) constateert dat de wethouder rekening houdt met één geluidsnorm. Inmiddels is duidelijk dat er rekening moet worden met een combinatie van een slimmere geluidsnorm en een afstandsnorm.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat zij niets doet. De raad heeft de kaders vastgesteld, de initiatiefnemer heeft een plan ingediend. Dit plan wordt getoetst aan de kaders van de raad. Het bestemmingsplan wordt op basis hiervan en van de MER gemaakt.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat de wethouder net doet alsof zij niets kan aanpassen, maar het plan is wel aangepast van tijdelijk naar permanent. Dit is in de kaders niet vastgelegd.

Wethouder Van Hooijdonk heeft deze vraag al beantwoordt. Dit is voor het bestemmingsplan niet relevant, richting de vergunning wordt dit wel beoordeeld.

De heer Van der Zweth (PvdA) geeft aan dat nieuw is ten opzichte van toen de kaders werden vastgesteld, dat er aangestuurd wordt op Klein Rijnenburg. Hij vraagt als er wel iets in de regels verandert in combinatie met Klein Rijnenburg het bij het bestemmingsplan het moment is dat teruggekomen wordt op de consequenties om Klein Rijnenburg niet in de wielen te fietsen.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat het relatief is of dat wel veranderd is of niet omdat bij het tijdelijke landschap altijd rekening is gehouden met woningbouw. Richting het bestemmingsplan wordt er een voorstel gedaan aan de raad.

De heer Van der Zweth (PvdA) constateert dat als de regels strenger worden dit terugkomt bij het bestemmingsplan.

Wethouder Van Hooijdonk meldt ten aanzien van de slagschaduw door de raad is besloten dit terug te draaien naar bijna nul. Dan maakt de hoogte van de molens weinig uit. Ten aanzien van de zonnepanelen meldt zij dat hier geen voorstellen voor gedaan zijn. Het eerdere besluit ging over planologische ruimte waarbinnen een initiatiefnemer voorstellen kan doen. Dit is gedaan, er zijn grondgebieden gevonden voor 4 windmolens, maar niet voor grote hoeveelheden zonnepanelen. De beeldvorming dat de zonnepanelen er al hadden kunnen liggen, deelt de wethouder niet.

De heer Te Hoonte (VVD) gaat het om het willen aanleggen van zonnepanelen.

Wethouder Van Hooijdonk constateert dat de heer Te Hoonte suggereert dat het college geen zonnepanelen wil. De raad heeft vastgesteld dat er meer dan 200 hectare zonnepanelen mogen komen. Zij vervolgt haar antwoorden. Er is gas in de stad, daar wil iedereen vanaf en het is niet plausibel dat er in Utrecht een kerncentrale komt. De geluidsgrens van 45 decibel is inderdaad een gemiddelde waar andere partijen ook mee rekenen. De participatie is heel uitgebreid geweest, maar dit betekent niet dat iedereen het overal mee eens is. De opbrengst van de participatie is in het uitnodigingskader geland. Hoe een uitbreiding van wind en zon eruit ziet is afwachten wat de initiatiefnemer bij de grondeigenaren weet te verzamelen. De kosten en de rendementen zijn allemaal voor rekening van de initiatiefnemer. Die moet nadenken over de businesscase. In de tijd van het uitnodigingskader is dit wel op hoofdlijnen berekend. De kosten die wel bij de gemeente landen zijn de proceskosten. Woningbouw is te combineren met de windmolens. Woningbouw gaat niet sneller als er geen windmolens komen. Dit zijn gescheiden trajecten. Er wordt niet

makkelijk gedacht over het energienet. In de brief staat dat het een randvoorwaarde is dat het energienet het aan moet kunnen. Het beeld bij het schrijven van de brief was dat dit in 2026 mogelijk is. Dit zou 2027 kunnen worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt hoe de wethouder de reactie van het SPB over het participatietraject weegt.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat er een heel uitgebreid participatietraject is geweest. Dat wil nogmaals niet zeggen dat iedereen het ermee eens is.

De heer Daniëls (PVV) informeert naar de geluidsnormen ’s nachts en of de molens ’s nachts uitgezet moeten worden.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat hier nog uitgebreid over gesproken gaat worden. Het bestemmingsplan komt er snel aan, waarschijnlijk in januari 2023.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt op de eerder gestelde vraag van de heer Te Hoonte dat hij gelijk heeft. Zij heeft de brief van september verkeerd gelezen.

De heer Te Hoonte (VVD) constateert dat het gemiste besluit er wel komt. Hij heeft nog geen helder beeld of dat ook geldt voor de andere aanpassingen. Hij wil er over nadenken hoe dit via een raadsmiddel wordt afgedwongen.

10. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Dit agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de gemeenteraad.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.30 uur.

TOEZEGGINGENLIJST

Wethouder Van Hooijdonk

n.a.v. Agendapunt 7: Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht

- In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake planning en evaluatie; ‘terug- en vooruitblik’

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(38/628) 22/T335	Raad 10-11-22	Raadsvoorstel programmabegroting 2023-2026	Circulaire Economie	M327 Kringloop studenten	10-02-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(47/628) 22/T329	Raad 10-11-22	Raadsvoorstel programmabegroting 2023-2026	Circulaire Economie	M315 GFT-inzameling in de gehele gemeente	31-03-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(206/628) 22/T192	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Circulaire Economie	Wethouder Schilderman Eind Q4 2022 volgt een raadsbrief met eerste ervaringen aanbieden regels bedrijfsafval.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(207/628) 22/T191	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Circulaire Economie	Wethouder Schilderman Voor 29 sept 2022 volgt een raadsbrief inzake financiële impact streven naar ambitieniveau goud bij convenant duurzaam wonen.	29-09-22 Afgedaan met 'Raadsbrief kostenconsequenties regionaal Convenant duurzame woningbouw' verstuurd op 29-09-2022 met kenmerk 10375253.
(241/628) 22/T154	Vragenuur 02-06-22	Vragen van de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) inzake "Wat is waar betreffende de dieselgeruchten over twintig nieuwe kraantrechtercombinaties?"	Circulaire Economie	Wethouder Voortman zal de raad uiterlijk in het derde kwartaal van 2022 per raadsbrief informeren over de keuze voor kraantrechtercombinaties met een brandstofmotor voor het legen van afvalcontainers in plaats van (volledig) elektrische exemplaren in de recente aanbesteding. In de brief neemt zij tevens de specificaties van de aanbesteding en een voertuigenvergelijk met de gekozen en elektrische exemplaren op.	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(567/628) 20/T400	Raad 05-11-20	RV Nota Inkoop	Circulaire Economie	M332 Maak Utrecht Circulair concreet en controleerbaar	29-12-23 *(stand van zaken) Na de evaluatie van het programma Utrecht Circulair in 2022 starten we met een nieuw plan voor het vervolg, inclusief nieuwe doelstellingen. De raad wordt hierover in 2023 geïnformeerd.*
(570/628) 20/T385	cie. S&R 29-10-20	Raadsvoorstel Utrecht Circulair 2020-2023	Circulaire Economie	De wethouder zegt toe de raad in Q2 2022 de evaluatie van circulaire inkoop te sturen.	01-07-22 *(stand van zaken) Zie Tussenbericht: Raadsbrief "Duurzaamheidsverslag, Voortgangsrapportage Energie van de stad Bomenbalans en Meerjaren Groenprogramma 2021". Verstuurd op 17 mei 2022 met als kenmerk 9796315/20220412IK. Na de zomer volgt evaluatie over circulair inkopen.*
(309/628) 22/M100	Raad 10-03-22	Debat Energievisie	Energie	M100 Bewoners betrekken energievisie	30-06-22 De raad is schriftelijk geinformeerd bij brief van 3 november 2022 met kenmerk 10510652.
(328/628) 22/LIS14	Raad 03-03-22		Energie	LIS raad 10/3/22 mr B.T. over ongevraagd advies Windturbines Rijnenburg Reijerscop. Voor advies in handen stellen van het college en de raad hierover informeren	14-04-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(400/628) 21/T502	EtDW 04-11-21	8. Raadsvoorstel Transitievisie Warmte deel II	Energie	De wethouder zegt toe de raad in Q2 2022 te informeren over: -de strategie voor de binnenstad -over de invulling van het 1e tijdsblok 2021-2030 -over de rol van de raad en proces besluitvorming wijkuitvoeringsplannen en -over de uitkomsten van het onderzoek met corporaties	19-05-22 Zie Raadsbrief Vervolg TVW aanpak buurten blok 1 van 4 november 2022.
(420/628) 21/T428	Raad 25-11-21	Raadsvoorstel Transitievisie Warmte deel II	Energie	M439 Communicatie op logische momenten	25-05-22 *(stand van zaken) Wordt meegenomen in de wijkuitvoeringsplannen*
(432/628) 21/M366	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Energie	M366 Verken zorgvuldig windenergie op Lage Weide rekeninghoudend met de buurt	30-12-22 *(stand van zaken) Volgt bij de bespreking van de klimaatvisie.*
(454/628) 21/M318	Raad 07-10-21	Raadsvoorstel Regionale Energiestrategie 1.0	Energie	Motie 318 RES Zonnethermie van regionaal belang	07-01-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(518/628) 21/M105	Raad 03-06-21	Transitievisie Warmte deel I	Energie	M105 Nieuwe biomassacentrales zijn niet-wenselijk	31-12-21 *(stand van zaken) Wordt meegenomen in de klimaatvisie*
(552/628) 21/T26	Raad 21-01-21	LIS raad 21 januari 2021	Energie	Raadsbrief Beantwoording vragen uit Raadsinformatiebijeenkomst Energieopslag. De raad ontvangt naar verwachting in Q4 2021 het nieuwe beleid voor bodemenergie.	09-12-21 *(stand van zaken) Planning voor nieuw beleid voor bodemenergie volgt.*
(554/628) 20/T599	Raad 17-12-20	LIS raad 17 december 2020	Energie	Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij. De in de brief genoemde toezegging wordt toegevoegd aan toezegging 20/T336 in de lijst van toezeggingen: De raad ontvangt eind 2021 het wijkuitvoeringsplan voor de energietransitie in Overvecht-Noord.	30-09-22 *(stand van zaken) Stand van zaken: beantwoording volgt in Q4 2022*
(555/628) 20/T598	Raad 17-12-20	LIS raad 17 december 2020	Energie	Raadsbrief Toelichting 3,75 miljoen voor Overvecht-Noord. De raad ontvangt in het 3e kwartaal 2021 de uitkomsten van deelonderzoeken om tot een sluitende businesscase te komen voor diverse alternatieve warmteoplossingen in Overvecht-Noord.	30-09-22 *(stand van zaken) Stand van zaken: beantwoording volgt in Q4 2022*
(578/628) 20/T336	Raad 17-09-20	LIS raad 17 september 2020	Energie	Het Wijkuitvoeringsplan (WUP) voor Overvecht Noord zal in concept en op hoofdlijnen naar verwachting eind 2021 gereed zijn.	30-09-22 *(stand van zaken) Stand van zaken: beantwoording volgt in Q4 2022*
(582/628) 20/T260	Raad 20-02-20	LIS/ Raadsbrief Elektrisch koken Overvecht-Noord	Energie	De wethouder zegt toe de raad eind 2020 een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte ter besluitvorming voor te leggen geldend voor Overvecht-Noord om daar onder voorwaarden geen kookgas meer te kunnen gebruiken.	31-12-20 *(stand van zaken) De raad heeft 1 december het voorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht aangenomen.*
(583/628) 20/M195	Raad 16-07-20	Actuele moties	Energie	M195 Inkoop gemeentelijk gas	31-12-20 *(stand van zaken) Raadsbrief volgt in Q1 2023.*
(587/628) 20/T229	Raad 09-07-20	Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop	Energie	M185 Nedereindse plas	30-12-22 *(stand van zaken) Q4 2022*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(588/628) 20/M176	Raad 09-07-20	Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop	Energie	Motie roei-, sport- en recreatiewater in Rijnenburg	31-12-20 *(stand van zaken) Stavaza in raadsbrief Selectiebesluit Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop van 19-02-2021 met als kenmerk4445445/20210216/HK*
(618/628) 19/T541	Raad 21-11-19	Lijst Ingekomen Stukken	Energie	In december 2020 raadsvoorstel over de mogelijke besluitvormingstrajecten bij aardgasvrij maken van Overvecht Noord, met specifieke rollen en taken van de raad daarin.	30-09-22 *(stand van zaken) Stand van zaken: volgt bij het WUP OVN in Q4 2022.*
(13/628) 22/T356	Raad 01-12-22	Debat Raadsbrief doorlopend Klimaatpanel	Energie en Klimaat	M375 Tolken voor het klimaatpanel	01-03-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(36/628) 22/T336	Raad 10-11-22	Raadsvoorstel programmabegroting 2023-2026	Energie en Klimaat	M332 Hulp bij verduurzaming voor maatschappelijke instellingen	10-02-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(57/628) 22/T323	EtDW 29-09-22	7	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk zegt toe in de gezamenlijke brief ook een update van alle lopende acties op te nemen.	31-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(103/628) 22/T288	Raad 13-10-22	Debat Raadsbrief Aanpak koopkracht- en energiecrisis	Energie en Klimaat	M279 Direct energie besparen helpt iedereen	13-01-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(138/628) 22/T253	Raad 16-06-22	Raadsvoorstel Programma energie besparen gebouwde omgeving 2022-2030	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk zal aan het begin van het vierde kwartaal laten zien wat er mogelijk is op het vlak van energiebesparing en de raad hierover per brief informeren.	31-10-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(147/628) 22/T243	Vragenuur 25-08-22	Airco aan, deuren dicht	Energie en Klimaat	Wethouder Eerenberg zegt toe dat in de reguliere voorgangsrapportage Energie een terugkoppeling wordt opgenomen over de wijze waarop het proces is verlopen om winkeliers te stimuleren de deuren dicht te houden bij warm weer, en de resultaten hiervan	25-11-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(211/628) 22/T187	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk Sociaal besparingsoffensief (doelen klimaatvisie) volgt in Q4 2022 en bij 1e herziening programma in Q2 2023.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(212/628) 22/T186	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake ontwikkelbedrijf.	31-03-23 Zie Raadsbrief Opzet onderzoek energieontwikkelbedrijf van 9 november 2022.
(213/628) 22/T185	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk In Q4 2022 volgt een raadsbrief inzake klimaatberaad.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(214/628) 22/T184	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk In Q4 2022 volgt een raadsbrief inzake uitkomst juridisch onderzoek zon op dak.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(215/628) 22/T183	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk Voor of na de zomer 2022 volgt een plan van aanpak zon op dak.	21-09-22 Zie Raadsbrief Vaststelling Nieuw programma zon op dak & netoplossingen van 7 juli 2022.

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(229/628) 22/T166	Vragenuur 25-08-22	Vragen van de heer Peters (D66), mevrouw Heijne (GroenLinks), de heer Van Heuven (PvdD) en mevrouw Biemans (PvdA) inzake: Airco aan, deuren dicht.	Energie en Klimaat	Wethouder Eerenberg In de reguliere voorgangsrapportage Energie wordt een terugkoppeling opgenomen over de wijze waarop het proces is verlopen om winkeliers te stimuleren de deuren dicht te houden bij warm weer , en de resultaten hiervan.	25-11-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(240/628) 22/T155	Vragenuur 02-06-22	Vragen van mevrouw Biemans (PvdA), de heer Peters (D66), de heer Te Hoonte (VVD), de heer Dijkstra (EenUtrecht), de heer Essabiri (DENK) en de heer Van Heuven (PvdD) inzake versnellen energiebesparingsmaatregelen	Energie en Klimaat	Wethouder Voortman zal de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2022 per raadsbrief informeren over de resultaten van de pilot “fixteam” van Mitros, die als doel heeft om snel energiebesparende maatregelen door te voeren in de woningen met een laag energielabel.	31-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(249/628) 22/T145	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Energie en Klimaat	M168 Woningeigenaren proactief informeren over zonnepanelen	07-10-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(251/628) 22/T143	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Energie en Klimaat	M165 Maak verduurzaming sportaccommodaties mogelijk	07-10-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(266/628) 22/T130	Raad 16-06-22	Raadsvoorstel Programma energie besparen gebouwde omgeving 2022-2030	Energie en Klimaat	M139 maak energiebesparing mogelijk voor mensen die het niet kunnen betalen	16-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(267/628) 22/T129	Raad 16-06-22	Raadsvoorstel Programma energie besparen gebouwde omgeving 2022-2030	Energie en Klimaat	M138 Pak die energieverspilling aan	31-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(268/628) 22/T128	Raad 16-06-22	Raadsvoorstel Programma energie besparen gebouwde omgeving 2022-2030	Energie en Klimaat	M137 Nu voorbereiden op een winter gas crisis	16-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(337/628) 22/T37	EtDW 20-01-22	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Kadernota RUD Utrecht 2023	Handhaving Milieu	De raad ontvangt 3e kwartaal 2022 een brief met reflectie op de taken van de RUD na invoering omgevingswet en de taakverdeling tussen gemeente en RUD. (termijn op voorwaarde van inwerkingstelling omgevingswet per 1 juli 2022)	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(520/628) 21/T176	cie. S&R 29-04-21	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid ontwerp programmabegroting Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht 2022	Handhaving Milieu	De wethouder vraagt de RUD om een plan toe te sturen voor 1 september over de meerkosten van de omgevingswet, en stuurt dit plan in Q3 naar de raad.	30-09-21 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(210/628) 22/T188	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Milieu en Emissieloos Vervoer	Wethouder Oosters Begin Q4 2022 volgt een raadsbrief inzake subsidie houtstook, inclusief regels voor vervanging	15-11-22 Is afgedaan bij brief van 8 november 2022 met kenmerk 876557
(243/628) 22/T152	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	M208 Geen subsidie voor vervangen kachel	07-10-22 De raad is schriftelijk geinformeerd over de nadere regel houtstook bij brief van 8 november 2022 met kenmerk 876557
(252/628) 22/T142	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	M164 Meer ambitie in laadinfrastructuur	07-10-22 *(stand van zaken) Is uitgevoerd-afgedaan bij brief van 23 september 2022 inzake Plan Laadinfrastructuur 2030 kenmerk 4239706-20220211MK*
(253/628) 22/T141	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	M163 De Groene Verantwoordingsdag	07-10-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(301/628) 22/LIS18	Raad 31-03-22		Milieu en Emissieloos Vervoer	LIS raad 12/19/5 Aanbieding ontwerp Programmabegroting 2023 RUD Utrecht voor zienswijzeprocedure. Voor concept zienswijze in handen stellen van het college en de raad hierover informeren	12-05-22 *(stand van zaken) Graag overzetten naar VTH.*
(436/628) 21/T411	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Milieu en Emissieloos Vervoer	M347 Extra subsidie voor U-pas houders voor verwijderen rookkanaal of vervangen kachel	10-12-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(516/628) 21/T187	Vragenuur 22-04-21	Vragen van mevrouw Heijne (GroenLinks), de heer Wijmenga (ChristenUnie) en de heer Schreuder (D66) inzake "schone en stille taxi's ".	Milieu en Emissieloos Vervoer	Wethouder Eerenberg zal in december en zo mogelijk eerder aan de raad terugkoppelen hoe de gesprekken met de taxibranche inzake schone en stille taxi's zijn verlopen. Ook zal hij een terugkoppeling geven over zijn actie tegen het stationair draaien van taxi's, waarbij ook de regiotaxi's zullen worden meegenomen.	31-12-21 Terugkoppeling van het gesprek met de taxibranche schone en stille taxi's heeft plaatsgevonden bij raadsbrief van 15 maart 2022 kenmerk 4239706/20220222/MK.
(571/628) 20/T379	Raad 15-10-20	LIS raad 15 oktober 2020, raadsbrief Handhavingsvoorbeeld Rotterdam aanpak geluidsoverlast van verkeer	Milieu en Emissieloos Vervoer	Het college zegt toe de raad te informeren over de mogelijkheid om een zogenaamde 'Lawaaiflitspaal' in te zetten zodra de technische en juridische randvoorwaarden voldoende duidelijk zijn.	30-06-22 *(stand van zaken) Q12023*
(58/628) 22/T322	EtDW 29-09-22	7	Vastgoed	Wethouders Oosters en De Vries komen in Q4 2022 met een gezamenlijke raadsbrief met daarin opgenomen temperatuur zwembaden, zonneboilers, gevellicht stadhuis en sluipverbruik.*	31-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(59/628) 22/T321	EtDW 29-09-22	7	Vastgoed	Wethouder De Vries zegt toe dat in Q1-Q2 2023 een raadsvoorstel volgt inzake transitie gemeentelijk vastgoed.	30-06-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(82/628) 22/T300	ROGV 30-06-22	6	Vastgoed	de commissie begin 2023 een plan voor de uitvoering van de verduurzaming sturen.	30-01-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(83/628) 22/T299	ROGV 30-06-22	6	Vastgoed	De commissie een overzicht sturen van welke panden verduurzaamd gaan worden tot 2023.	30-11-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(104/628) 22/T287	Raad 13-10-22	Debat Raadsbrief Aanpak koopkracht- en energiecrisis	Vastgoed	M278 Stadhuis zonder gevellicht	13-01-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(128/628) 22/T262	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Vastgoed	Wethouder De Vries zal aangaande Magazijn De Zon per raadsbrief bij raad terugkomen op het verschil in kosten zodra de aanbesteding en de huurderselectie is gedaan.	28-04-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(292/628) 22/T96	ZWCS 10-02-22	Raadsbrief Uitvoeringsnota huisvesting culturele en creatieve sector	Vastgoed	De wethouder stuurt in de 2e helft van 2022 de businesscase en uitkomsten gesprekken met huurders Vlampijpateliers via een raadsbrief aan de raad.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(293/628) 22/T94	ZWCS 10-02-22	Raadsbrief Uitvoeringsnota huisvesting culturele en creatieve sector	Vastgoed	In de kadernota vastgoed komt de wethouder terug op tarieven muziekdocenten met onderzoeksvragen zoals gesteld door D66	31-05-22 *(stand van zaken) In 4e kwartaal 2022 wordt een voorstel kaders Vastgoed voorgelegd aan de raad.*
(403/628) 21/T489	Vragenuur 18-11-21	Vragen over de Vlampijpateliers, gesteld door De heer Te Hoonte (VVD), de heer Schipper (SP), mevrouw Bijsterbosch (D66), mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks), de heer Bos (Stadsbelang Utrecht), mevrouw Assen (PvdA) en mevrouw Sasbrink (PvdD)	Vastgoed	Wethouder Eerenberg zal de raad in Q1 informeren over hoe de gevaarlijke situatie bij de Vlampijpateliers heeft kunnen ontstaan.	31-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(437/628) 21/T410	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Vastgoed	M346 Als een 'lichie'	11-11-22 *(stand van zaken) In 2022 is het helaas nog niet mogelijk de lantaarn van binnenuit te verlichten in verband met een ingepakt carillon en de omringende steiger. Zodra deze mogelijkheid zich aandient in het vervolg van de restauratie zullen wij invulling kunnen geven aan de motie.*
(440/628) 21/T402	Raad 07-10-21	Vragen van mevrouw Bijsterbosch, mevrouw Heijne en mevrouw Zwinkels inzake buurtstroom op gemeentelijke daken	Vastgoed	Wethouder Eerenberg zal in het vierde kwartaal van dit jaar bij de raad terugkomen met een breder onderzoek over hoe de daken kunnen worden ingezet voor verschillende doeleinden, ook voor omwonenden.	31-12-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(480/628) 21/M291	Raad 15-07-21	18 Raadsvoorstel Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	Vastgoed	M291 Maatschappelijke meerwaarde ook bij ander vastgoed	30-06-22 *(stand van zaken) Dit wordt meegenomen in het voorstel voor een nieuw vastgoedbeleidskader 4e kwartaal 2022.*
(490/628) 21/T251	Raad 15-07-21	18 Raadsvoorstel Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	Vastgoed	M290 Divers leegstandsbeheer	30-06-22 *(stand van zaken) De uitwerking van de motie zal worden meegenomen in de nieuwe kaders Vastgoed. In 4e kwartaal 2022 wordt een voorstel kaders Vastgoed voorgelegd aan de raad.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(491/628) 21/T250	Raad 15-07-21	18 Raadsvoorstel Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	Vastgoed	M289 Community right to bid	30-06-22 *(stand van zaken) Dit wordt meegenomen in het voorstel voor een nieuw vastgoedbeleidskader 4e kwartaal 2022.*
(562/628) 20/T498	cie. S&R 19-11-20	Programmabegroting 2021	Vastgoed	De wethouder zal in Q2 2021 een dakenvisie toe te sturen waarin opgenomen doelstellingen daken gemeentelijke panden.	30-06-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(579/628) 20/T322	Raad 17-09-20	LIS raad 17 september 2020	Vastgoed	Het college onderzoekt de alternatieven in den lande over interne huuropbrengsten en doorbelastingen en de raad wordt hierover geïnformeerd	30-06-22 *(stand van zaken) De gemeenteraad zal hierover worden geïnformeerd eind 2022*
(627/628) 17/281	Raad 21-12-17	parkeergarage Berlijnplein	Vastgoed	M 281 Parkeergarage Berlijnplein naar de markt wanneer dat kan	30-06-22 *(stand van zaken) Zoals middels de raadsbrief van 8 feb. 2022 aan de raad gemeld is het parkeergebouw momenteel niet in gebruik. Door de korte periode dat de parkeervoorziening open is geweest, van 1 december 2020 tot mei 2021 en de langdurige sluiting vanaf mei 2021, lopen de exploitatiecijfers achter ten opzichte van de businesscase. Dat houdt in dat het op dit moment niet mogelijk is de jaarlijkse exploitatiecijfers met de raad te delen voor het gestelde doel in de motie. Op voorhand moeten wij namelijk concluderen dat op dit moment de marktwaarde van het gebouw ten opzichte van de initiële investering nu negatief uitvalt.*
(218/628) 22/T179	ZWCS 22-06-22	Wijkaanpak	Wijk- en Buurtaanpak	Wethouder De Vries In Q4 2022 wordt de raad schriftelijk geïnformeerd over de wijkaanpak.	03-10-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(255/628) 22/T139	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Wijk- en Buurtaanpak	M156 Maak ruimte voor initiatieven vanuit de wijk	07-10-22 *(stand van zaken) In het najaar van 2022 tot en met het voorjaar van 2023 maken we gebiedsakkoorden met bewoners, ondernemers en organisaties die actief zijn in de wijk en weten wat er speelt. De motie wordt betrokken bij het maken van die gebiedsakkoorden.*
(278/628) 22/T111	Vragenuur 24-02-22	Vragen van de heer Zwanenberg (GroenLinks) en de heer Rood (GroenLinks) inzake Vieze ramen op grote hoogte	Wonen	Wethouder Diepeveen zal de raad op de hoogte brengen van de resultaten van het gesprek met SSH om de patstelling rondom de vieze ramen in de studentencomplexen te doorbreken.	24-06-22 We hebben SSH geïnformeerd over de vragen die in de raad zijn gesteld en de zorgen die op dit punt bestaan overgebracht. Het verhelpen van vieze ramen valt onder de bedrijfsvoering van een individuele corporatie en de SSH geeft aan hierin stappen te zetten.
(280/628) 22/T108	Raad 10-03-22	Raadsvoorstel Wijziging voorwaarden middenhuur	Wonen	Wethouder Diepeveen zal, indien amendement 41 wordt aangenomen, binnen een jaar terugkomen naar de raad met de effecten ervan op de bouw van middenhuurwoningen. (is aangenomen)	10-03-23 *(stand van zaken) Zoals beschreven in de raadsbrief 'Planning uitvoering maatregelen wonen 2022 - 2024' van 2 november 2022 nemen we deze toezegging mee in de MPR van juli 2023, waarin de totale impact van de nieuwe maatregelen op middenhuur in beeld wordt gebracht.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(305/628) 22/T77	Raad 10-03-22	RV Wijziging voorwaarden Middenhuur	Wonen	M109 Meer toegang tot middenhuur	31-12-24 *(antwoord niet aangegeven)*
(307/628) 22/M111	Raad 10-03-22	Wijziging Huisvestingsverordening ivm wet opkoopbescherming	Wonen	M111 Huizen om in te wonen, niet voor speculanten en beleggers	31-03-23 *(stand van zaken) Deze motie wordt meegenomen bij de herziening van de Huisvestingsverordening, die in de eerste helft van 2023 wordt aangeboden aan de Raad.*
(317/628) 22/T70	Vragenuur 10-02-22	Vragen van de PvdA-fractie inzake voorrang voor regionale kopers bij nieuwbouwhuizen	Wonen	Wethouder Diepeveen Zal in uiterlijk Q2 2022 bij de raad terugkomen om te spreken over de inzet tijdens de wetconsultatie over de nieuwe Huisvestingswet.	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(370/628) 21/T538	EtDW 09-12-21	Raadsvoorstel Actieplan betaalbare koopwoningen	Wonen	De raad ontvangt in Q1 2022 informatie over de verdere uitwerking van maatregelen uit het actieplan betaalbare koopwoningen voor de iets langere termijn (waaronder het fonds en erfpacht, alsmede informatie over de pilot koopcoöperaties.	31-03-22 *(stand van zaken) Zoals aangegeven in de raadsbrief 'Planning uitvoering maatregelen wonen 2022 - 2024' van 2 november 2022 ontvangt de Raad in Q2 2023 een nadere uitwerking van het Actieplan Betaalbare koopwoningen en het Actieplan Wooncoöperaties.*
(382/628) 21/T521	Raad 23-12-21	Besluit tot wijziging van de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2019 Gemeente Utrecht	Wonen	M489 Huurbehoud bij van groot naar beter	23-03-22 *(stand van zaken) Deze motie wordt meegenomen in de gesprekken over de prestatieafspraken. Naar verwachting wordt de raad hierover in Q1 2023 geïnformeerd.*
(383/628) 21/T520	Raad 23-12-21	Besluit tot wijziging van de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2019 Gemeente Utrecht	Wonen	M488 Definitie huishoudens	01-07-22 *(stand van zaken) Deze motie wordt meegenomen bij de herziening van de Huisvestingsverordening, die in de eerste helft van 2023 wordt aangeboden aan de Raad.*
(384/628) 21/T519	Raad 23-12-21	Actieplan betaalbare koopwoningen	Wonen	M484 Bij afwijken maak woningen goedkoper	01-07-22 Zoals beschreven in de raadsbrief 'Planning uitvoering maatregelen wonen 2022 - 2024' van 2 november 2022 voeren wij deze motie uit op projectniveau wanneer bij betaalbare koop de hardheidsclausule (afwijkingsmogelijkheid) wordt toegepast. Over afwijkingen die voortkomen uit het toepassen van de hardheidsclausule zal jaarlijks gerapporteerd worden bij het MPR.
(385/628) 21/T518	Raad 23-12-21	Actieplan betaalbare koopwoningen	Wonen	M482 Naast een minimale ondergrens ook een gemiddeld aantal m2 opnemen	01-07-22 Deze motie voeren we uit sinds het nieuwe coalitieakkoord, zoals ook beschreven staat in de recent gepubliceerde raadsbrief Woningbouwambities in relatie tot het coalitieakkoord.

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(402/628) 21/T491	Vragenuur 25-11-21	Vragen van de heer Zwanenberg (GroenLinks) en mevrouw Heijne (GroenLinks) inzake Samen verduurzamen in Pijlsweerd	Wonen	Wethouder Diepeveen zal in de eerste helft van 2022 spreken met de corporaties over het samen optrekken bij verduurzaming in de casus Pijlsweerd en elders in de stad en aan de raad terugkoppelen welke afspraken over samenwerken daaruit voortvloeien.	30-06-22 *(stand van zaken) Het streven is om de raad in Q4 2022 te informeren over de eerste bevindingen van de pilots.*
(404/628) 21/T488	Raad 16-12-21	Discriminatie op de woningmarkt	Wonen	M456 Bestraf discriminatie woningmarkt	30-12-22 *(stand van zaken) Recent hebben we de raad geïnformeerd over onze aanpak van discriminatie op de woningmarkt middels de discriminatiemonitor 2022. Voor het eind van dit jaar zullen we dit opnieuw doen.* *De voorbereidingen voor de verhuurdervergunning lopen momenteel en een voorstel hiervoor volgt in Q3 2023.*
(460/628) 21/T369	Raad 15-07-21	Debat regionale huisvestingsverordening irt de U10 Governance	Wonen	Wethouder Diepeveen zal terugkomen op het verloop van de pilot in Oog en Al met oudere bewoners die kunnen verhuizen in hun eigen wijk wanneer de woningen bewoond worden en het college weet hoe het uitgepakt heeft.	31-12-21 *(stand van zaken) Het analyseren van de evaluatie van de pilot kostte meer tijd dan vooraf werd gedacht. Het streven is om de raad uiterlijk in Q1 2023 te informeren.*
(553/628) 20/M452	Raad 17-12-20	Actuele Moties	Wonen	M452 Compensatie sociale huurwoningen Wilhelminawerf	31-12-21 *(stand van zaken) SPvE Archimedeslaan is in lijn met percentages woonvisie waarmee aan deze motie wordt voldaan.*
(559/628) 20/T534	Raad 26-11-20	LIS raad 26 november 2020	Wonen	De raad ontvangt in 2023 een voorstel voor een volledige herziening van de Huisvestingsverordening.	19-01-23 *(stand van zaken) De herziening van de Huisvestingsverordening wordt in de eerste helft van 2023 aangeboden aan de Raad.*
(2/628) 22/T366	Raad 01-12-22	Raadsvoorstel Versnelling realisatie tijdelijke woningbouw in 2023 voor Pagelaan Befu terrein en Wetering Zuid	Wonen en Volkshuisvesting	M395 Mogelijkheid van behoud wachttijd na betrekken van flexwoning	01-03-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(3/628) 22/T365	Raad 01-12-22	Raadsvoorstel Versnelling realisatie tijdelijke woningbouw in 2023 voor Pagelaan Befu terrein en Wetering Zuid	Wonen en Volkshuisvesting	M392 Tijdelijk wonen met kwaliteit	01-03-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(49/628) 22/T327	Raad 10-11-22	Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wonen en Volkshuisvesting	M340 Verken aanbod van alternatieve koopconstructies zoals huurkoop	30-06-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(60/628) 22/T320	EtDW 06-10-22	7	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries zegt toe dat in Q1 2023 een raadsbrief volgt inzake meldpunt particuliere verhuur.	31-03-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(61/628) 22/LIS34	EtDW 17-11-22		Wonen en Volkshuisvesting	Lijst van ingekomen stukken mail mevrouw Kappers vergeten oorzaak woningnood	29-12-22 *(stand van zaken) De mail van mevrouw Kappers is ambtelijk beantwoord.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(142/628) 22/T248	Raad 16-06-22	Jaarstukken 2021	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries zal in gesprek gaan met de corporaties om de bestaande woningvoorraad te optimaliseren en om een beter zicht te krijgen op de aantallen van de te huisvesten doelgroepen, de raad hierover per brief informeren in Q3 en daarover desgewenst in Q4 met de raad spreken.	30-12-22 *(stand van zaken) De beschikbare aantallen van de te huisvesten doelgroepen zullen met de raad worden gedeeld in een raadsbrief rondom de jaarwisseling. Verder zal deze toezegging worden meegenomen in het proces van de Woonzorgvisie.*
(209/628) 22/T189	EtDW 23-06-22	Voorjaarsnota	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries In Q3 2022 volgt een raadsbrief inzake verhuurdersvergunning.	30-09-22 *(stand van zaken) Zoals beschreven in de raadsbrief 'Planning uitvoering maatregelen wonen 2022 - 2024' van 2 november 2022 zullen we de raad in Q1 2023 informeren over de uitgangspunten van de verhuurdersvergunning. Op dat moment is er namelijk meer duidelijkheid over de landelijke wet goed verhuurderschap.*
(237/628) 22/T158	Vragenuur 09-06-22	Vragen van mevrouw Passier (Volt), de heer Zwanenberg (GroenLinks), mevrouw Hessel (SP), de heer Van der Zweth (PvdA), de heer Sungur (Denk), mevrouw Meerding (VVD), mevrouw Van der Wilt (D66), mevrouw Oudejans (Student & Starter), mevrouw Sasbrink (PvdD), mevrouw Minnaert (Bij1), de heer Temming (Stadsbelang Utrecht), de heer Dijkstra (EenUtrecht) en de heer Bosch (PVV) inzake de Hanoidreef.	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder Streefland Zegt toe dat de gemeente bij de prestatieafspraken van 2022 niet alleen zal kijken naar het energielabel dat een woning krijgt, maar ook specifiek zal kijken of er sprake is van bovenmatig veel schimmel. De gemeente zet hierbij in op afspraken met een dwingend karakter.	30-09-22 *(stand van zaken) Beide punten zullen worden meegenomen in de gesprekken over de prestatieafspraken. Naar verwachting wordt de raad hierover in Q1 2023 geïnformeerd.*
(239/628) 22/T156	Vragenuur 02-06-22	Vragen van mevrouw Sasbrink (PvdD) en de heer Zwanenberg (GroenLinks) inzake groenvernietiging door woningbouwcorporaties.	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder Diepeveen zal de raad uiterlijk in het derde kwartaal van 2022 per raadsbief informeren over de uitkomsten van het gesprek met Bo-Ex over de leeghalen van tuinen wanneer huurder een woning verlaat en over de circulariteit van achtergebleven meubels en vloeren e.d.	30-09-22 Het gesprek met Bo-Ex heeft plaatsgevonden: het beheer van tuinen (w.o. bij mutaties) valt onder de bedrijfsvoering van corporaties. In beginsel voeren corporatie bij mutatie geen, of slechts marginaal, onderhoud aan tuinen uit. Zij doen dit alleen in gevallen waarin sprake is van overlast / dreigende beschadiging van hun eigendom.
(247/628) 22/M179	Raad 07-07-22	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Wonen en Volkshuisvesting	M179 Onafhankelijk schimmelexpert	31-03-23 *(stand van zaken) Deze motie wordt meegenomen in de gesprekken over de prestatieafspraken. Naar verwachting wordt de raad hierover in Q1 2023 geïnformeerd.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven EDVW dd7 december 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(262/628) 22/T134	Vragenuur 12-05-22	Vragen van mevrouw Assen (PvdA) inzake "Is woningvoorrang voor vitale beroepen in de praktijk een wassen neus?"	Wonen en Volkshuisvesting	Vragen van mevrouw Assen (PvdA) inzake "Is woningvoorrang voor vitale beroepen in de praktijk een wassen neus?" Wethouder Van Hooijdonk Deelt mee dat wethouder Diepenveen de gestelde vragen (“Is woningvoorrang voor vitale beroepen in de praktijk een wassen neus?” vragenuur d.d. 12 mei 2022) betrekt en beantwoord in de in september toegezegde brief over de huisvestingsverordening en het middenhuur segment.	30-09-22 *(stand van zaken) Zoals beschreven in de raadsbrief 'Planning uitvoering maatregelen wonen 2022 - 2024' van 2 november 2022 willen wij de raad hierover informeren begin 2023.*

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	2952
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 december 2022
Agendapunt	7
Titel	Raadsvoorstel Actualisatie Warmteplan Beursgebied en collegevoorstel Concessieovereenkomst
ID	3142
Behandelend ambtenaar	Silma, Elsert
Telefoon	06-54 32 46 42
E-mail	e.sikma@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Binnenstad
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Van Hooijdonk
Beleidsveld	Energie en Klimaat
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Mariska de Vos/Cie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen/06 38628458
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	15 december 2022

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Actualisatie Warmteplan Beursgebied

Beleidsveld	Energie en Klimaat
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Elsert Sikma
Kenmerk	10497989/202209261614-ES;
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het geactualiseerde Warmteplan Beursgebied vast te stellen, waarin de prognose van de bouwproductie en de daarbij behorende energieprestatie is geactualiseerd.

2. Het College te mandateren tot het actualiseren van het warmteplan Beursgebied op de volgende twee momenten:
    a. als bij vaststelling van het MPR of de Bestuursrapportage blijkt dat het bouwprogramma in het Beursgebied wijzigt, en/of;
    b. als er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem wordt afgegeven en geregistreerd door bureau CRG,

    waarbij het mandaat is beperkt tot
    1. het actualiseren van het aantal aansluitingen en de energieprestatiewaarden op grond van een geactualiseerde prognose voor het Beursgebied zoals deze blijkt uit een door de gemeenteraad vastgestelde MPR of Bestuursrapportage en
    2. het actualiseren van de energieprestatiewaarden naar aanleiding en op grond van een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem afgegeven en geregistreerd door bureau CRG.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

In juni 2021 heeft de gemeenteraad het Warmteplan Beursgebied vastgesteld. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan het raadsbesluit en Warmteplan. Het voorgaande besluit en bijbehorende stukken zijn via de volgende link beschikbaar.

Onderdeel van het Warmteplan is de realisatie van een bepaald programma gedurende de periode van 10 jaar (2021-2031) uitgedrukt in het geplande aantal woningaansluitingen en geplande aantal utiliteitsfuncties. Op basis van de huidige MPR is het geplande programma dat in deze periode wordt gerealiseerd opgeschoven naar achteren ten opzichte van de planning dat vorige jaar in het Warmteplan was voorzien. Indien er minder aansluitingen worden gerealiseerd in de periode 2021-2031 dient ook de berekening van de voorlopige energieprestatie van het warmtesysteem in deze periode daarop te worden gebaseerd.

Na de (maximaal toegestane) looptijd van het Warmteplan, wordt de nieuwbouw die hierna wordt opgeleverd natuurlijk wel aangesloten op het warmtesysteem, maar komt de aansluitplicht voor nieuwbouw te vervallen. Indien gewenst kan de raad dan een nieuw Warmteplan voor dit gebied vaststellen, wederom voor maximaal 10 jaar.

Een actualisatie van het Warmteplan is, hoewel het een administratieve handeling is, wel noodzakelijk zodat het aansluit bij de huidige geplande aantallen aansluitingen.

Om in de toekomst bij programma actualisatie (die in andere raadsbesluiten genomen worden) en bij geactualiseerde energieprestatie-kwaliteitsverklaringen van Bureau CRG te kunnen opnemen in het Warmteplan Beursgebied, wordt de raad verzocht het college mandaat te verlenen voor deze (administratieve) handeling met het recht deze bevoegdheid te ondermandateren.

Na vaststelling van het Warmteplan in juni 2021 is gestart met de aanbesteding van het Warmtesysteem Beursgebied. Deze aanbesteding wordt naar verwachting in november 2022 afgerond. De gemeenteraad zal hier via een separate raadsbrief over worden geïnformeerd.

Context

Aanleiding

In het raadsbesluit Warmteplan Beursgebied (van juni 2021) is het Warmteplan Beursgebied vastgesteld. In het raadsbesluit bij vaststelling van het Warmteplan (juni 2021) zijn kaders vastgesteld waar onder de aanbesteding van het Warmtesysteem moet plaatsvinden. Deze kaders zijn uitgewerkt in een Programma van Eisen en Concessieovereenkomst. Op basis hiervan is de aanbesteding van het Warmtesysteem Beursgebied gestart. Deze aanbesteding wordt naar verwachting in november 2022 afgerond. De gemeenteraad zal hier via een separate raadsbrief over worden geïnformeerd.

Daarbij is in het raadsbesluit (juni 2021) het college gemandateerd om, na gunning van de aanbesteding, de energieprestatie van het warmtesysteem van de winnende partij op te nemen in het Warmteplan en het Warmteplan in werking te laten treden. Helaas is in het raadsbesluit niet opgenomen dat aan het college mandaat wordt verleend om het warmteplan te wijzigen en/of tussentijds te actualiseren als gevolg van een wijziging in het bouwprogramma/aantal aansluitingen of als er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem wordt afgegeven en geregistreerd door bureau CRG. Dit punt wordt hersteld met een nieuw raadsbesluit. Op grond van het bouwbesluit is het vaststellen of wijzigen van een Warmteplan voorbehouden aan de gemeenteraad.

Verder zijn er andere aanleidingen om het Warmteplan nu te actualiseren. Een Warmteplan heeft volgens het Bouwbesluit een gedligheidsduur van maximaal 10 jaar. Nu we een jaar verder zijn dan ten tijde van het raadsbesluit, zijn de ontwikkelingen in het Beursgebied beter in kaart gebracht en heeft Juridische Zaken samen met onze juridisch adviseur, advocatenkantoor AKD, geadviseerd om het Warmteplan vanuit de voorwaarden die het Bouwbesluit stelt, te actualiseren op:

a. Het aantal geplande aansluitingen voor woningen en het aantal geplande aansluitingen voor utiliteitsbouw, dat naar verwachting gerealiseerd wordt in de periode van 10 jaar (2021-2031);
b. De voorlopige waarde van de energieprestatie die daarbij hoort;

c. Het geactualiseerde Warmteplan treedt in werking na bekendmaking en met inachtneming van de referendumverordening.

Ad a) Het Warmteplan van 2021 ging uit van het aantal geplande aansluitingen nieuwbouw van 9.100 woningen en 525.000 m^2 BVO utiliteitsbouw in het Beursgebied in de periode 2021-2031. Deze aantallen moeten worden bijgesteld. Enerzijds omdat in de prognose ontwikkelingen waren opgenomen die reeds vergund waren (Wonderwoods en Amrath) en het Warmteplan geen betrekking heeft op deze projecten. Daarnaast wordt het aantal geactualiseerd op basis van de actuele prognoses uit de MPR 2022 die al door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Met name de ontwikkeling van Jaarbeursterrein schuift naar achteren (later in de tijd) en dit heeft consequenties voor het aantal op te leveren woningen in de periode 2021 – 2031. Inmiddels is, op basis van de actuele bouwplanning, bekend dat in deze periode naar verwachting het geplande aantal aansluitingen bestaat uit ca.5.200 woningen en ca. 50 aansluitingen voor utiliteitsfuncties (tezamen ca. 390.000 m^2 bvo (variërend van aansluitingen van ca. 1.000 m^2 bvo tot ca. 30.000 m^2 bvo)).

Ad b) Het gewijzigde programma leidt tevens tot de noodzaak om de energieprestatie te bepalen op deze nieuwe aantallen geplande aansluitingen. Dit leidt tot eenzelfde energieprestatiewaarde als was opgenomen in het vorig jaar vastgestelde Warmteplan, maar deze moet in het Warmteplan wel berekend worden op de thans geplande aantallen aansluitingen woningen en utiliteitsfuncties.

Ad c) Op basis van de huidige gegevens kan het geactualiseerde Warmteplan – na bekendmaking en met inachtneming van de referentieverordening) in werking treden en van kracht worden bij raadbesluit.

Juridische context
In een warmteplan is het geplande aantal aansluitingen in een bepaald gebied, op een bepaald distributienet voor warmte, de mate van energiezuinigheid en de mate van bescherming van het milieu (gebaseerd op de energiezuinigheid van het net en het opwekkingsrendement van de getransporteerde warmte) opgenomen voor een periode van ten hoogste 10 jaar of totdat het aantal aansluitingen is bereikt.

De vastgoedeigenaren/ ontwikkelaar zijn vervolgens verplicht om in hun Omgevingsvergunning aanvraag op het onderdeel Energie en Duurzaamheid uit te gaan van de energieprestatie van het warmtesysteem zoals opgenomen in het Warmteplan en daar hun BENG berekening voor hun vastgoed op te baseren. De energieprestatieberekening wordt tenminste iedere 3 jaar opnieuw bepaald en door de autoriteit Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheid vastgesteld middels een kwaliteitsverklaring en registratie van het warmtesysteem.

Vanwege deze noodzaak wordt mede op advies van advocatenkantoor AKD gevraagd een geactualiseerd Warmteplan vast te stellen.

Dit wordt voorgelegd aan de gemeenteraad omdat op grond van het Bouwbesluit 2012 de Gemeenteraad bevoegd is een warmteplan vast te stellen. Mandatering van het College van de actualisatie van Warmteplannen is niet in het mandaatregister geregeld. Om die reden wordt dit besluit nu voorgelegd aan de gemeenteraad met daarbij de vraag het College te mandateren om het Warmteplan wederom te actualiseren op het moment dat:

a. als bij vaststelling van het MPR of de Bestuursrapportage blijkt dat het bouwprogramma in het Beursgebied wijzigt, en/of;
b. als er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem wordt afgegeven en geregistreerd door bureau CRG.

Het mandaat is beperkt tot a) het actualiseren van het aantal aansluitingen en de energieprestatiewaarden op grond van een geactualiseerde prognose voor het Beursgebied zoals deze blijkt uit een door de gemeenteraad vastgestelde MPR of Bestuursrapportage (met daarin de peilstok waarmee een update wordt gegeven van de geprognosticeerde bouwproductie) en b) het actualiseren van de energieprestatiewaarden naar aanleiding en op grond van een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem afgegeven en geregistreerd door bureau CRG.

Beoogd effect
Door vaststelling van het geactualiseerde Warmteplan wordt de aansluitplicht voor de nieuwbouw op het duurzame warmtesysteem dat enkel gebruik maakt van lokaal aanwezige hernieuwbare energiebronnen en daarmee een duurzame energieprestatie kent geborgd, zodat daarmee duurzamere gebouwen in het Beursgebied worden gerealiseerd.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- 2017: raadsbesluit Warmtevisie 2017 (link)
- 2020: raadsbrief UtrechtsEnergieProtocol (link)
- 2021: raadsbesluit Warmteplan Beursgebied (link)
- 2021: raadsbesluit Transitievisie Warmte gemeente Utrecht (link)
- 2022: raadsbesluit MPR 2022 (link)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het geactualiseerde Warmteplan Beursgebied vast te stellen waarin de prognose van de bouwproductie en de daarbij behorende energieprestatie is geactualiseerd.
Argumenten	
1.1	Door het Warmteplan te actualiseren is het gebaseerd op actuele gegevens, waardoor het Warmteplan beter toepasbaar is.
	In het raadsbesluit Warmteplan Beursgebied (van juni 2021) is het Warmteplan vastgesteld. Daarbij is het college gemandateerd om, na gunning van de aanbesteding, de energieprestatie van het warmtesysteem van de winnende partij op te nemen in het Warmteplan en het Warmteplan in werking te laten treden. Omdat een warmteplan volgens het Bouwbesluit voor maximaal 10 jaar in een gebied mag gelden en we nu een jaar verder zijn dan ten tijde van het opstellen van het raadsvoorstel, zijn de ontwikkelingen in het Beursgebied beter in kaart gebracht en heeft ons juridisch adviseur, advocatenkantoor AKD, geadviseerd om het warmteplan vanuit de voorwaarden die het Bouwbesluit stelt, te actualiseren op: a. Het aantal geplande aansluitingen voor woningen en het aantal geplande aansluitingen voor utiliteitsbouw, dat naar verwachting gerealiseerd wordt in de 10 jaar periode 2021-2031; b. De voorlopige waarde van de Energieprestatie die daarbij hoort. **Ad a)** Het Warmteplan van 2021 ging uit van het aantal geplande aansluitingen nieuwbouw van 9.100 woningen en 525.000 m^2 BVO utiliteitsbouw in het Beursgebied in de periode 2021-2031. Deze aantallen moeten worden bijgesteld. Enerzijds omdat in de prognose ontwikkelingen waren opgenomen die reeds vergund waren (Wonderwoods en Amrath) en het Warmteplan geen betrekking heeft op deze projecten. Daarnaast wordt het aantal geactualiseerd op basis van de actuele prognoses uit de MPR 2022 die al door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Met name de ontwikkeling van Jaarbeursterrein schuift naar achteren (later in de tijd) en dit heeft consequenties voor het aantal op te leveren woningen in de periode 2021 – 2031. Inmiddels is, op basis van de actuele bouwplanning bekend dat in deze periode het geplande aantal aansluitingen naar verwachting ca.5.200 woningen en ca. 390.000 m^2 bvo utiliteitsbouw (circa 50 aansluitingen) zal worden gerealiseerd. **Ad b)** Het gewijzigde programma leidt tot de noodzaak om de energieprestatie te bepalen op deze nieuwe aantallen geplande aansluitingen. Uit de nieuwe berekening komt vanwege de nog steeds grote schaal van het warmtesysteem wel dezelfde energieprestatiewaarden als in het Warmteplan van vorig jaar is

	opgenomen, maar deze moet in het Warmteplan berekend worden op de huidig geplande aantallen aansluitingen, wat van belang is bij een eventueel verzoek (door ontwikkelende partijen) voor een gelijkwaardige alternatieve warmtevoorziening (conform het Bouwbesluit). Na gunning van de aanbesteding van de concessie van het Warmtesysteem zal de energieprestatie eerst nog door bureau CRG moeten worden berekend, daar gaat veel tijd overheen. Uiteindelijk zal er een door Bureau CRG afgegeven kwaliteitsverklaring worden afgegeven en het warmtenet worden geregistreerd. Iedere drie jaar dient de BCRG-verklaring te worden geactualiseerd. Derhalve stelt college voor om voor nu het actualisatiebesluit te nemen zoals boven beschreven. Een actualisatie van het Warmteplan is, hoewel het een administratieve handeling is, wel noodzakelijk zodat het aansluit bij de huidige verwachte aantallen. De vastgoedeigenaren/ ontwikkelaar zijn namelijk volgens Bouwbesluit verplicht om in hun Omgevingsvergunning aanvraag op het onderdeel Energie en Duurzaamheid uit te gaan van de energieprestatie zoals opgenomen in het Warmteplan en daar hun BENG berekening voor het vastgoed op te baseren.
1.2	Het niet actualiseren van het Warmteplan maakt het plan gevoelig voor bezwaarprocedures
	De prognose van het programma (o.a. woningbouw en kantoren) is van invloed op de energieprestatie die in het Warmteplan wordt vastgelegd. Indien deze prognose niet wordt geactualiseerd en dus ook de energieprestatie daarop wordt aangepast is het Warmteplan volgens huisadvocaat AKD mogelijk gevoelig voor bezwaar en beroepsprocedures. In dat geval is het voorstelbaar dat een rechter besluit dat de gelijkwaardigheidstoets (zoals bedoeld in het Bouwbesluit) niet op basis van de juiste gegevens uitvoerbaar is en kunnen ontwikkelaars van Nieuwbouw in het Beursgebied niet gehouden worden aan de aansluitplicht of het behalen van een tenminste gelijkwaardige energieprestatie die uit het vigerende Warmteplan volgt. Ontwikkelaars kunnen in dat geval een minder duurzame warmtevoorziening realiseren en zullen minder geneigd zijn op het Warmtesysteem aan te sluiten.
Beslispunt	
2	Het College te mandateren tot het actualiseren van het warmteplan Beursgebied op de volgende twee momenten: a. als bij vaststelling van het MPR of de Bestuursrapportage blijkt dat het bouwprogramma in het Beursgebied wijzigt, en/of; b. als er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem wordt afgegeven en geregistreerd door bureau CRG, waarbij het mandaat is beperkt tot 1. het actualiseren van het aantal aansluitingen en de energieprestatiewaarden op grond van een geactualiseerde prognose voor het Beursgebied zoals deze blijkt uit een door de gemeenteraad vastgestelde MPR of Bestuursrapportage en 2. het actualiseren van de energieprestatiewaarden naar aanleiding en op grond van een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem afgegeven en geregistreerd door bureau CRG.
Argumenten	
2.1	Hiermee wordt onwenselijke vertraging in de besluitvorming voorkomen.
	Mandatering van het College van de actualisatie van Warmteplannen in zijn algemeenheid is niet in het mandaatregister geregeld.

	Het vaststellen van een Warmteplan is op basis van het Bouwbesluit 2012 een bevoegdheid van de gemeenteraad. Deze bevoegdheid kan de gemeenteraad mandateren aan het College. Hierbij kan actualisatie alleen maar plaatsvinden op de volgende twee momenten: a. bij vaststelling van het MPR of de Peilstok (onderdeel bestuursrapportage) blijkt dat het bouwprogramma in het Beursgebied wijzigt, en/of; b. als er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring van de energieprestatie van het warmtesysteem wordt afgegeven en geregistreerd door bureau CRG,
2.2	Actualisatie van het Warmteplan is een periodieke formele handeling, het mandateren leidt tot snellere eenvoudigere besluitvorming en is daarmee minder belastend voor zowel het ambtelijke als bestuurlijke apparaat.
	Actualisatie van het Warmteplan dient periodiek (om de drie jaar) plaats te vinden of zoveel vaker als er (substantiële) wijzigingen zijn in de bouwproductie en/ of de energieprestatiewaarden. Deze formele handeling is voorbehouden aan de gemeenteraad die daardoor arbeidsintensief is, zeker als er op termijn meer Warmteplannen worden vastgesteld. Gemeenteraad stelt zelf jaarlijks de geactualiseerde prognose vast via vaststelling van het MPR of tussentijds bij vaststelling van de Bestuursrapportage waarin aan de hand van de peilstok een update wordt gegeven van de prognose. Door het College te mandateren kan op basis van het MPR of de Bestuursrapportage het Warmteplan worden geactualiseerd. Door de actualisatie van het Warmteplan te mandateren aan de IRM-Ruimte kan dit besluitvormingsproces eenvoudiger en sneller worden doorlopen.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Vervolg
Het geactualiseerde Warmteplan, zoals vastgesteld bij raadsbesluit treedt in werking met ingang van vijf weken na de dag van uitgifte in het Gemeenteblad waarin dit besluit wordt geplaatst, tenzij een inleidend verzoek tot een raadgevend referendum over een raadsbesluit is toegelaten.

Het Warmteplan heeft een geldigheidsduur voor een periode van 10 jaar vanaf de oorspronkelijke publicatie van het Warmteplan (vastgesteld bij raadsbesluit juni 2021), tenzij eerder het in dit geactualiseerde Warmteplan genoemde aantal aansluitingen is bereikt.

De aanbestedingsprocedure van het warmtesysteem op basis van de door de raad vastgestelde kaders (besluit juni 2021) heeft inmiddels plaatsgevonden en zal in november 2022 worden afgerond. Dit zal middels een publicatie bekend worden gemaakt.
Hierna start de concessiehouder met de voorbereidingen van de realisatie van het warmtesysteem. Op het moment dat het Warmtesysteem een BCRG-kwaliteitsverklaring geregistreerd heeft gekregen, zal de volgende actualisatie van het Warmteplan worden uitgevoerd.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Over de vaststelling van het geactualiseerde Warmteplan is geen aanvullende communicatie voorzien. Via een raadbrief zal de gemeenteraad na afronding van de aanbestedingsprocedure van het Warmtesysteem Beursgebied over de uitkomst worden geïnformeerd.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Concept geactualiseerd Warmteplan Beursgebied

Bijlagen informatief

-

Gemeente Utrecht

Warmteplan Beursgebied – actualisatie

Datum: 19 september 2022
Opsteller: M.B. Glaser

Het warmteplan heeft een geldigheidsduur van maximaal 10 jaar (vanaf de eerste vaststelling van het warmteplan in 2021).
Het geactualiseerde warmteplan, zoals vastgesteld bij raadsbesluit van @@ november 2022, treedt in werking met ingang van vijf weken na de dag van uitgifte in het Gemeenteblad waarin dit besluit wordt geplaatst, tenzij een inleidend verzoek tot een raadgevend referendum over een raadsbesluit is toegelaten.

Gemeente Utrecht

Samenvatting

Gemeenteraden zijn bevoegd een warmteplan vast te stellen en daarmee de aansluiting op een (aan te leggen) distributienet voor warmte ("Net") in beginsel te verplichten voor nieuw te ontwikkelen bouwwerken, met uitzondering van woningen die particulier worden ontwikkeld (door (collectieve) zelfbouw).
Nieuwbouwwoningen worden sinds 1 juli 2018 (wet VET) niet meer aangesloten op de aardgasinfrastructuur en daarmee is het recht op een aardgasaansluiting voor nieuwbouwwoningen vervallen.
Door een warmteplan vast te stellen zal ook de nieuwe utiliteitsbouw in het warmteplangebied aansluiten op het duurzame warmtenet waardoor deze niet meer op gas aangesloten zal worden.
In een warmteplan worden de energie- en milieuprestaties van het collectieve warmtenet beschreven en daarmee kan de energieprestatie van het warmtesysteem voor een aangesloten bouwwerk worden bepaald. Het warmteplan borgt de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu van het warmtenet en bevat een beoordelingsmethode voor een gelijkwaardig alternatief[1] ten aanzien van energiezuinigheid en bescherming van het milieu.

Het warmteplan voor Beursgebied geldt voor het aan te leggen warmtenet voor (ten minste) de nieuwbouw in dit gebied. Dit warmtenet levert naast warmte bovendien tevens zeer lage temperatuur warmte: ook wel 'koude' of 'ruimtekoeling' genoemd[2]. Omdat het warmte- en koudeaspect inherent met elkaar verbonden zijn in dit warmtenet, is dit warmteplan automatisch van invloed op (de energie- en milieuprestaties van) koudelevering in dit gebied.

Ten behoeve van optimale benutting van de aanwezige bodemenergie en de beschikbare bronnen, geldt de aansluitplicht tot het bereiken van het aansluiten van ca. 5.200 woningen en ca. 50 aansluitingen van in totaal ca. 390.000 m^2 BVO utiliteitsbouw. Het warmteplan bevat de eisen die van toepassing zijn voor het aantonen van de gelijkwaardigheid op gebied van energiezuinigheid, hernieuwbare energie en milieuparameters zoals NO_x en fijnstof.

Dit warmteplan geldt voor het Beursgebied, voor een periode van 10 jaar, vanaf de eerste vaststelling van dit warmteplan, tenzij eerder het in dit warmteplan genoemde aantal woningaansluitingen en utiliteitsbouw aansluitingen is bereikt, dan wel de totale leveringscapaciteit van de bodem is bereikt.

De gemeenteraad heeft het College gemandateerd die op haar beurt de IRM Ruimte zal mandateren om het Warmteplan gedurende de looptijd te actualiseren indien en uitsluitend in het geval van:

a. Wijzigingen in het bouwprogramma;
b. Het verkrijgen van een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring of vergelijkbare verklaring waaruit de energieprestatie van het warmtesysteem blijkt en geregistreerd wordt.

[1] Zoals bedoeld in artikel 1.3 lid 1 en 4 van het Bouwbesluit 2012

[2] Gebouwen aangesloten op het warmtenet krijgen dus altijd warmte én koude geleverd waardoor er geen additionele koeling nodig is. Het Bouwbesluit 2012 vat zowel de 'koude' (ca. 9 graden) als de 'warmte' samen onder het begrip warmte, aangezien het beide temperaturen boven de 0 graden betreffen.

Gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Inhoudsopgave 3
1. Inleiding....4
1.1 Energietransitie Utrecht....4

1.2 Het collectief warmtesysteem voor Beursgebied 5

1.3 Waarom is dit warmteplan nodig?....6

2. Begripsbepalingen....7
3. Reikwijdte van het warmteplan 8
3.1 Gebiedsafbakening 8

3.2 Aantal aansluitingen 10

3.3 Geldigheidsduur van het warmteplan 10

4. Het BeursNet....11
4.1 Opwekkingsrendement van het BeursNet 11

4.2 Kenmerken van het BeursNet....12

4.3 Energetische prestatie van het BeursNet vastgelegd in een BCRG-gecontroleerde verklaring 13

5. Beoordeling gelijkwaardige alternatieven....14
5.1 Uitgangspunt aansluitplicht....14

5.2 Uitzondering op de aansluitplicht....14

5.3 Uitgangspunt: meest duurzame alternatief wint 15

Bijlage I Procedure aanvraag vervallen aansluitplicht op het Beursnet op basis van gelijkwaardigheid....16

Colofon

Dit warmteplan Beursgebied is opgesteld door het Team Energietransitie Utrecht en is in samenwerking met de volgende adviesbureaus tot stand gekomen:

- Ingenieursbureau: DGMR
- Ingenieursbureau: IF Technology
- Juridische controle: AKD

1. Inleiding

In het gebied Beursgebied liggen o.a. de deelgebieden Beurskwartier, Merwedekanaalzone zuid, Lombokplein en Kruisvaartkade. Hier worden naar verwachting ca. 5.200 nieuwe woningen en ca. 50 aansluitingen ter grootte van ca. 390.000 m² BVO Utiliteitsbouw gebouwd in een periode van ongeveer 10 jaar.
Deze nieuwbouw wordt van warmte en koude voorzien met een gebiedsgericht laagtemperatuur warmtesysteem dat bestaat uit een systeem van duurzame energiebronnen: aquathermie en ca. 17 WKO's (warmtekoudeopslag in de bodem) en warmtepompen (of alternatieve systemen die dezelfde opwekcapaciteit hebben), leidingen en afgiftesets. Dit warmtesysteem Beursgebied wordt door de gemeente aanbesteed aan een warmtebedrijf dat de bronnen en het netwerk ontwerpt, financiert, realiseert en exploiteert gedurende een periode van ca. 30 jaar.

1.1 Energietransitie Utrecht

Het Utrecht Energie Protocol en het Bodemenergieplan Beursgebied gaan uit van onderstaande uitgangspunten die van belang zijn voor de transitie naar duurzame en hernieuwbare energie.

Optimaal benutten van lokale duurzame bodemenergie
De transitie van aardgas als energiebron naar hernieuwbare energiebronnen, alsook duurzaamheid en milieukwaliteit zijn voor gemeente Utrecht belangrijke uitgangspunten bij de ontwikkeling van Beursgebied. Maar de energie uit hernieuwbare bronnen is schaars. Dit betekent dat we de energie zo efficiënt mogelijk moeten gebruiken en verdelen over de stad. Nieuwbouw is goed te isoleren en kan zo ontworpen worden dat deze een lage temperatuur behoefte heeft. Daarom verwarmen we nieuwbouw bij voorkeur met duurzame lage temperatuur bronnen zoals warmte-koude opslag, aquathermie, of lage temperatuur restwarmte. In de ondergrond van Utrecht is in de bodem veel bruikbare duurzame energie beschikbaar. Deze energie willen we optimaal benutten.

Ook voor Beursgebied geldt dat lokale duurzame bronnen optimaal benut moeten worden. Daarnaast draagt het warmteplan ook bij aan andere doelstellingen van de gemeente inzake duurzaamheid en milieu, zoals het verbeteren van de luchtkwaliteit, beperken van geluidshinder in de omgeving en een evenwichtig en efficiënt gebruik van de bodem, zowel wat betreft ruimte als bodemenergiebenutting.

Duurzame warmte en koude voor zoveel mogelijk gebouwen
In het Bodemenergieplan Beursgebied[3] zijn interferentiegebieden aangewezen waarmee een diepterestrictie van kracht is in het gebied. Toepassing van gesloten bodemwarmtewisselaars is niet gewenst in dit gebied, omdat daarmee de bodemcapaciteit enkel benut kan worden voor individuele aansluitingen en daarmee anderen in het gebied uitgesloten worden van duurzame bodemenergie. Het Warmtesysteem Beursgebied moet ervoor zorgen dat de bodemenergiecapaciteit optimaal benut kan worden voor het gehele gebied en zoveel mogelijk woningen en utiliteitsfuncties hiervan gebruik kunnen maken.
Daarnaast heeft de gemeente de ambitie om, waar mogelijk, ook bestaande bouw op het Warmtesysteem Beursgebied aan te sluiten. In de regel heeft (vooral de oudere) bestaande bouw behoefte aan hogere temperaturen dan een laagtemperatuur warmtenet kan bieden. Echter, indien bestaande bouw zodanig wordt geïsoleerd en verduurzaamd dat de warmtevraag van het gebouw verlaagd wordt, kan ook bestaande bouw op een laagthermisch warmtenet worden aangesloten.

[3] Bodemenergieplan vastgesteld in het college d.d. 9 maart 2021 en aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht, vastgesteld op dd [nn].

Hoogthermische warmte voor bestaande bouw, laagthermische warmte voor nieuwbouw
Nieuwbouw heeft een veel lagere temperatuur verwarmingsbehoefte dan bestaande bouw. Om onnodig fossiel energieverbruik te voorkomen, krijgen nieuwbouw woningen en kleinverbruikers in Nederland sinds 2018 geen aansluiting op het aardgasnet meer. Bestaande bouw heeft een hoogthermische warmtevraag waar voor een deel het (bestaande) stadswarmtenet in kan voorzien. Echter, het stadswarmtenet wordt op korte termijn merendeels nog verwarmd door aftapping van de gasgestookte elektriciteitscentrale die CO_2-uitstoot, waardoor stadswarmte niet kwalificeert als hernieuwbare bron.

Op de lange termijn wordt het stadswarmtenet steeds meer voorzien van duurzame bronnen, echter deze zijn net als laagthermische bronnetten ook beperkt in de maximale capaciteit per dag. Wanneer alle bestaande bouw in Utrecht van het gas af zou gaan en op het stadswarmtenet zou worden aangesloten, dan is er in de toekomst ook in het stadwarmtenet onvoldoende duurzame hoogthermische warmte beschikbaar voor de gehele stad. Daarom is het de visie van gemeente Utrecht[4] om het stadswarmtenet in beginsel alleen in te zetten voor bestaande bouw met een hogere temperatuur verwarmingsbehoefte.

Om de lokaal aanwezige duurzame warmte- en koude in de bodem optimaal te benutten, wil de gemeente de nieuwbouw heel bewust niet (doen) aansluiten op hoogthermische warmtenetten. Zo voert de gemeente regie op de energietransitie in de stad en draagt bij aan de aardgasvrije doelstellingen van Utrecht en het landelijk Klimaatakkoord.

1.2 Het collectief warmtesysteem voor Beursgebied

Om de energietransitie in Beursgebied te realiseren, is gekozen voor een collectief warmtesysteem van ca. 17 WKO's, (het "Beursnet"). Het Beursnet wordt daarnaast gevoed met duurzame lage temperatuur warmte, met name afkomstig uit oppervlaktewater (aquathermie) uit het Merwedekanaal. De lage temperatuur wordt gebruikt voor het leveren van koude in de zomer en door middel van warmtepompen wordt in de gebouwen warmte opgewekt voor ruimteverwarming in de winter en voor warm tapwater. De posities van de WKO's worden bepaald aan de hand van het Bodemenergieplan. Het Bodemenergieplan legt posities vast waar warmte- en koudebronnen kunnen komen om de maximale energiepotentie uit de bodem te benutten. Deze posities liggen zo veel mogelijk onder openbaar gebied. Gemeente Utrecht gaat een openbare aanbestedingsprocedure houden voor de concessieovereenkomst. De concessieovereenkomst bestaat uit het ontwerpen, financieren, realiseren en exploiteren (leveren, beheren en onderhouden) van de warmte- en koudelevering aan alle nieuwbouw in Beursgebied. Daarbij heeft de gemeente de wens om ook zoveel mogelijk bestaande bouw en bestaande WKO's hierop aan te sluiten.

De aansluitplicht die via dit warmteplan wordt opgelegd, is niet van toepassing op de bestaande gebouwen[5] en de mogelijke (collectieve) zelfbouwers (thans nog niet voorzien) in Beursgebied. Wel moet het mogelijk zijn dat bestaande bouw en zelfbouwers ook aangesloten kunnen worden op het Net. Dit laatste zal onderdeel uitmaken van de aanbestedingsprocedure voor het Net.

[4] Transitievisie Warmte gemeenteraadbesluit 21 november 2021.
[5] Bouwbesluit 2012 stelt dat alleen een warmteplan kan worden toegepast bij nieuwbouw.

1.3 Waarom is dit warmteplan nodig?

Ordening van de ondergrondse schaarse ruimte
In het Bouwbesluit 2012 is de aansluitplicht op warmtenetten geregeld. Gemeenten hebben de bevoegdheid een warmteplan vast stellen en daarmee de verplichting voor aansluiting op een warmtenet op te leggen voor nieuw te ontwikkelen bouwwerken (tot het geplande aantal aansluitingen is bereikt), met uitzondering van woningen die particulier worden ontwikkeld (door (collectieve) zelfbouw).

Ruimte in de grond steeds schaarser
De verstedelijking neemt steeds meer toe en in centrale gebieden zien we steeds meer schaarste van ruimte zowel bovengronds als ondergronds. Het verlagen van de CO_2-uitstoot in de energietransitie is van groot belang. Ten eerste door de vraag naar energie te verlagen, bijvoorbeeld door isolatie van gebouwen. Ten tweede door hernieuwbare energiebronnen en duurzame warmtenetten te realiseren.
Duurzame warmtesystemen hebben ook ruimte in de ondergrond nodig. En deze ruimte is schaars, zowel in de diepere ondergrond waar WKO's geplaatst worden is er nog maar beperkt ruimte voor deze installaties, maar vooral in de ondiepe ondergrond is er een grote schaarste aan ruimte voor leidingwerk, kabels, riolering. Ondergrondse bouwwerken, bomen met diepe wortels, waterinfiltratie en andere stedelijke functies. De gemeente wil duurzame energievoorzieningen voor haar gebouwen en zal daarvoor de regie moeten voeren op de schaarse ruimte in de bodem.

Energieprestatie warmtesysteem vaststellen
In het warmteplan omschrijft de gemeente de energiezuinigheid en mate van milieubescherming door en van het netwerk en de energiebron. Alternatieve (warmte- (en koude)) oplossingen worden tegen deze omschrijving afgewogen. De norm is hier een collectief laagtemperatuur warmtesysteem dat maximaal gebruik maakt van lokale bronnen. Met een warmteplan voor het Beursnet wordt deze norm uitgewerkt in rekeneenheden en wordt het bereiken van de gewenste energiezuinigheid en mate van milieubescherming bereikt. De geplande energiezuinigheid wordt beschreven door middel van de energieprestatie van het Beursnet en omvat zowel de warmte- als koudeopwekking die technisch onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn (zie hoofdstuk 4).

Een warmteplan bevat de ruimtelijke begrenzing van het gebied, het geplande aantal aansluitingen op het Beursnet en de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu. De energiezuinigheid van het Beursnet is gebaseerd op de eindsituatie: het moment dat het geplande aantal aansluitingen is bereikt. Het warmteplan geldt voor een periode van ten hoogste tien jaar vanaf het moment dat het warmteplan is vastgesteld in de gemeenteraad. Het warmteplan is tevens een instrument waarmee de gemeente sturing kan geven aan het energiebeleid, waarbij voor een gebied de best passende duurzame energievoorziening gerealiseerd wordt (maatwerk).

Duurzame alternatieven zijn mogelijk
Warmteplannen bieden daarnaast een kader om te waarborgen dat de duurzame alternatieven (op basis van gelijkwaardigheid) kunnen worden toegepast. Duurzame alternatieven moeten ten minste dezelfde mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu realiseren als bij aansluiting van een gebouw op het Beursnet. Als een duurzaam alternatief gelijkwaardig of beter scoort op de criteria die opgenomen zijn in het warmteplan (conform H5 Bouwbesluit 2012), dan vervalt de aansluitplicht op het Beursnet.

2. Begripsbepalingen

De volgende begrippen worden gehanteerd in dit warmteplan.

Beursnet, het BeursNet De energievoorziening die voorziet in transport van warmte en koude vanuit de bronnen en opslagsystemen naar de Bouwwerken. De technische scope van het Beursnet reikt vanaf de thermische energieopwekking – inclusief de opwekinstallaties – en het collectief van regeltechnisch collectief aangestuurde WKO's (al dan niet fysiek georganiseerd in samenwerkende deelnetten) en TEO tot aan de afleverset *in* de woningen of utiliteitsbouw, waar de benodigde warmte voor ruimteverwarming – en tapwaterverwarming en tevens koude voor comfortkoeling (ruimtekoeling) wordt afgeleverd.

Bouwwerken: gebouwen met functies als wonen, kantoren, horeca en utiliteit.

Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheid (BCRG) Deze onafhankelijke instantie controleert en publiceert gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen van producten en systemen die in de bouw- en installatiesector worden toegepast. Ook verklaringen over de energieprestatie van maatregelen op gebiedsniveau, zoals een warmtenet, worden door BCRG gecontroleerd.

Bodemenergieplan: een bodemenergieplan vastgesteld door College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente en de Gedeputeerde Staten van de provincie, dat de ondergrondse inrichting van een gebied met betrekking tot onder meer bodemenergiesystemen regisseert.

NTA 8800 Bepalingsmethode voor het berekenen van de energieprestatie-indicatoren van een gebouw. Vanaf 1 januari 2021 is de NTA 8800 aangewezen via het Bouwbesluit, en vervangt daarmee de NEN 7120. De energieprestatie van gebouwen moet vanaf dat moment met de NTA 8800 bepaald worden. Ontwikkelaars van gebouwen moeten NTA 8800-berekeningen (laten) uitvoeren.

NTA 8800 – bijlage P: Voor de waardering van gebiedsmaatregelen (zoals het Beursgebied Beursnet) wordt vanuit de NTA 8800 doorverwezen naar bijlage P van de NTA 8800 (voorheen NEN 7125). Bijlage P is de methode voor het bepalen van de energiefactoren van gebiedsmaatregelen. Met deze methode worden de primaire energiefactoren (maat voor de hoeveelheid fossiele brandstof) en de primaire hernieuwbare energiefactoren (maat voor de hoeveelheid hernieuwbare energie) van gebiedsmaatregelen bepaald. Dit zijn eigenschappen van het Beursnet. De exploitant van het Beursnet moet NTA 8800-bijlage P-berekeningen (laten) uitvoeren. In geval van samenwerkende deelnetten, zal er per deelnet een berekening moeten worden uitgevoerd. De gemiddelde energieprestatie van de deelnetten tezamen geldt dan als totale energieprestatie van het Beursnet. Maar voor de vergelijkbaarheid dient de energieprestatie van het betreffende deelnet te worden vergeleken met het alternatief.

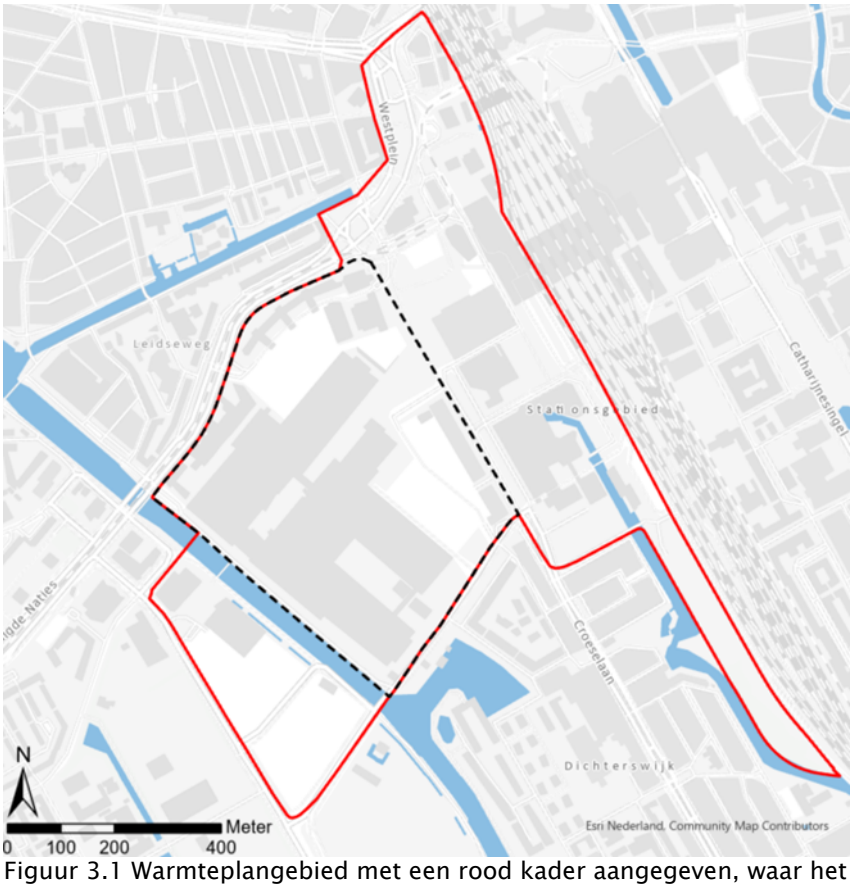
Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO): Thermische Energie Oppervlaktewater (TEO) is een energieopweksysteem waarmee de temperatuur van het water gebruikt wordt als warmte- en/of koudebron voor het verwarmen en/of koelen van bouwwerken en woningen.

Warmteplan besluit van de gemeenteraad inzake de aanleg van een distributienet voor warmte in een bepaald gebied, waarin voor een periode van ten hoogste 10 jaar, uitgaande van het voor die periode geplande aantal aansluitingen op dat distributienet, de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu, gebaseerd op de energiezuinigheid van dat distributienet en het opwekkingsrendement van de over dat distributienet getransporteerde warmte, bij aansluiting op dat distributienet is opgenomen (artikel 1.1., eerste lid van het Bouwbesluit 2012).

3. Reikwijdte van het warmteplan

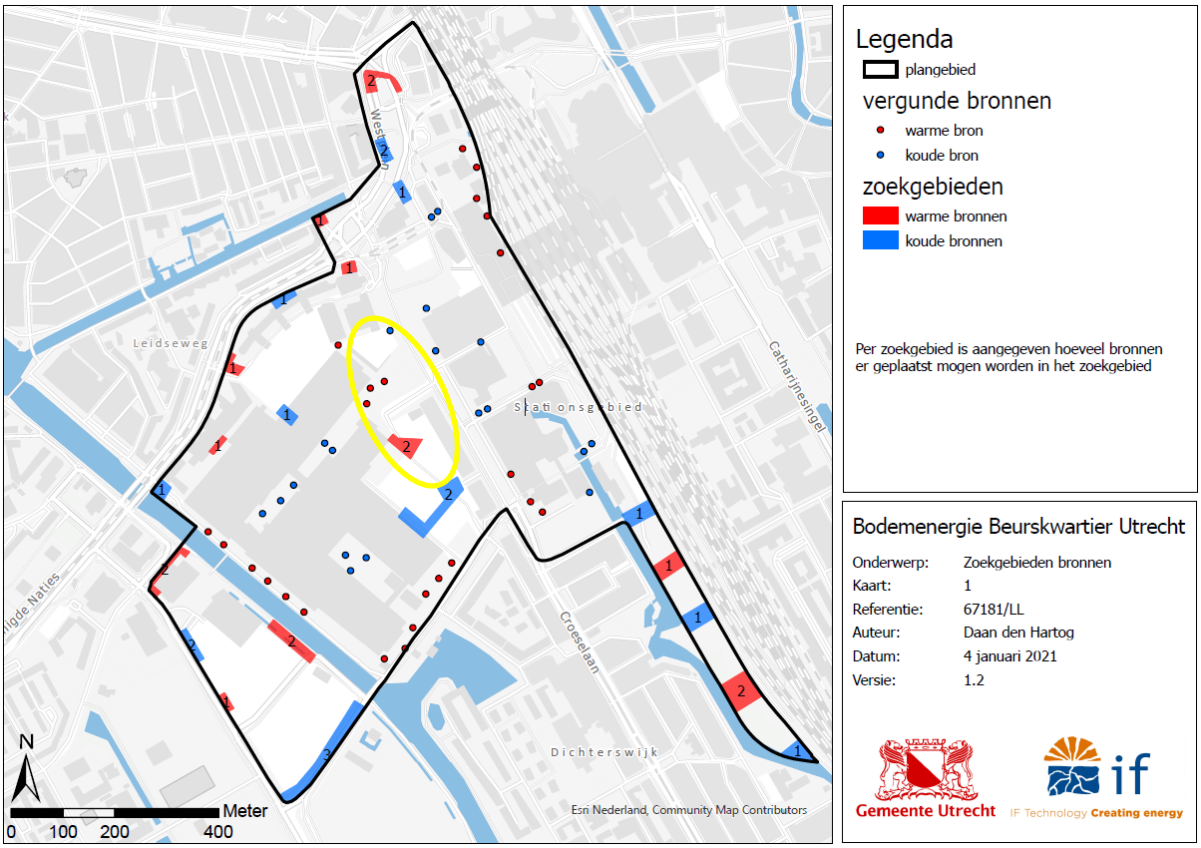
3.1 Gebiedsafbakening

Het plangebied voor het Beursnet waar dit Warmteplan betrekking op heeft, is het Beursgebied Utrecht (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1 Warmteplangebied met een rood kader aangegeven, waar het BeursNet gerealiseerd wordt voor de aansluiting van de betreffende nieuwbouw (binnen de zwarte stippellijn ligt het oorspronkelijke Beurskwartier).

Bodemenergie zoekgebieden

Figuur 3.2 Beursgebied warmte en koudeposities Bodemenergieplan (WKO-zoekgebied)

In het Bodemenergieplan Beursgebied is het zoekgebied vastgelegd voor het collectieve warmtesysteem met WKO's en TEO installatie(s). Dit gebied betreft het gehele Beursgebied. In figuur 3.2 zijn de warmte en koudeposities weergegeven zoals opgenomen in het Bodemenergieplan. Bij deze posities mag het geselecteerde warmtebedrijf de ca. 17 WKO-doubletten en een TEO-installatie en of alternatieve duurzame warmtebronnen realiseren om de aansluitingen van warmte en koude te voorzien.

Huidige en toekomstige nieuwbouwontwikkeling

Vanzelfsprekend is er in dit dynamische centrumgebied al een aantal ontwikkelingen gaande, die buiten het warmteplan vallen omdat deze ontwikkelingen reeds een omgevingsvergunning hebben. Wel zijn met deze ontwikkelingen in het verleden al afspraken gemaakt over de aansluiting op het collectieve WKO-systeem voor de bronwarmte en koude. Het gebouwzijdige installatiedeel van het warmtesysteem is bij deze ontwikkelingen niet meer in te passen. Er zijn overeenkomsten gesloten om de nieuwe WKO's over te dragen aan het collectieve WKO-Beursnet wanneer daarvoor een warmtebedrijf is geselecteerd door de gemeente. Deze nieuwbouwontwikkelingen die op korte termijn gerealiseerd worden en waarvan de nieuwe WKO-doubletten ook op het Beursnet komen, bevinden zich in figuur 3.2 in de gele cirkel (Galaxy tower en Wonderwoods).

3.2 Aantal aansluitingen

Het totale aantal geplande aansluitingen voor de nieuwe appartementen en utiliteitsbouw in het gebied is als volgt ingeschat:

- Woonfunctie: 5.200 woningaansluitingen met een gemiddelde bruto vloeroppervlakte van 70 m². Dit is inclusief het deel dat eventueel via (collectieve) zelfbouw ontwikkeld wordt.
- Utiliteitsfunctie: ca. 50 aansluitingen met een utiliteitsfunctie met een totaal bruto vloeroppervlak van ca. 390.000 m², variërend per aansluiting van 1.000 m² tot 30.000 m².

De nieuwbouw worden gefaseerd gerealiseerd. Een WKO warmtenet kan modulair gebouwd worden en aansluiten op de fasering van de nieuwbouw. Het betreft telkens ontwikkelingen met een grote hoeveelheid appartementen en soms ook een deel utiliteitsbouw, binnen één gebouw.

3.3 Geldigheidsduur van het warmteplan

Het warmteplan heeft een geldigheidsduur van maximaal 10 jaar (vanaf de eerste vaststelling van het warmteplan) met de mogelijkheid van verlenging als het maximale aantal aansluitingen niet is gerealiseerd. De actualisatie heeft daarop geen invloed. Het geactualiseerde warmteplan Beursgebied wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Het geactualiseerde warmteplan treedt in werking na vaststelling van het actualisatiebesluit van de raad en niet eerder dan nadat de daarbij geldende termijnen inzake referendumverordening en publicatie zijn verstreken.

De raad zal de bevoegdheid om de energieprestatiewaarde en de programmering van de nieuwbouw te actualiseren wanneer hier sprake van is en wanneer er een nieuwe BCRG-kwaliteitsverklaring of gelijkwaardige verklaring van het warmtesysteem is geregistreerd, mandateren aan het college. Dan is voor de actualisatie geen nieuwe raadsbehandeling nodig. Aan het college zal ook de bevoegdheid worden gemandateerd om te besluiten dat dit mandaat wordt doorgelegd aan de dienstdoende IRM Ruimte daar dit administratieve handelingen betreft waarvoor geen inhoudelijk behandeling in college of raad aan de orde is.

Geldende normen

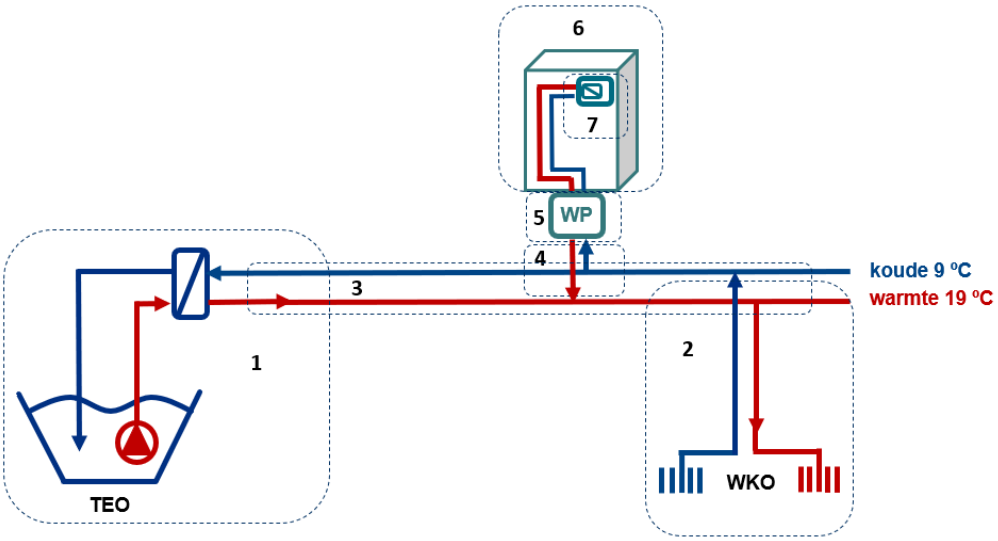
Voor het beoordelen van de energetische kwaliteit van woningen en utiliteitsgebouwen wordt in de bouwregelgeving verwezen naar de energieprestatienorm. Per 1 januari 2021 is deze methodiek aangepast. Op dat moment is de EPC-methode (gebaseerd op NEN 7120) komen te vervallen, en in de plaats daarvan is de BENG-methode (gebaseerd op de NTA 8800) van kracht geworden. De energetische kwaliteit van een gebouw wordt in de NTA 8800 uitgedrukt in drie indicatoren (maximale energiebehoefte, maximaal primair fossiele energiegebruik en minimum aandeel hernieuwbare energie). In de bouwregelgeving staan vanaf 1 januari 2021 de minimumeisen voor deze drie indicatoren per gebruiksfunctie vermeld.

4. Het BeursNet

4.1 Opwekkingsrendement van het BeursNet

Het opwekkingsrendement van het Beursnet dat in het Beursgebied moet worden gerealiseerd en geëxploiteerd, is opgebouwd uit 7 elementen gevisualiseerd in figuur 4.1. De technische scope van het Beursnet reikt vanaf de thermische energieopwekking – inclusief de opwekinstallaties – en het warmtesysteem van WKO's en TEO tot en met de warmte- en koudelevering en warmtapwater aan de afleverset in de woningen en gebouwen. (Dus het Beursnet is inclusief de in het gebouw opgestelde warmtepompen, de warmte-/koudedistributie van de warmtepompen naar de afleversets, en de afleversets in de woningen. De leidingen en installaties na de afleverset in de woning zijn geen onderdeel van het Beursnet).

In figuur 4.1 is de demarcatie schematisch weergegeven. Het warmtebedrijf, wekt de warmte op en levert via het Beursnet de warmte voor ruimteverwarming – en warmtapwater en tevens koude voor comfortkoeling (vloerkoeling).

Figuur 4.1 schematische weergave van het Beursnet voor het Beursgebied

In bovenstaand schema is het Beursnet conceptueel weergegeven. Het gehele systeem bestaat uit verschillende onderdelen, genummerd. Vanuit de bron (1) wordt in de zomer warmte geladen om op te slaan in de WKO (2). Vanuit de WKO wordt warmte (en koude) gedistribueerd via het distributienet (3). Dit distributienet bestaat uit een tweepijpsleidingnet voor de levering van thermische energie aan de warmtepompen. Bouwwerken worden aangesloten op dit net (4). Een bouwwerk heeft een of meerdere warmtepomp(en) (5) om de warmte naar een voor dat pand geschikte temperatuur te brengen. Via een inpandig net (6) wordt de warmte (en koude) en tapwater naar de appartementen gebracht, waarbij de afleverset (7) het leveringspunt van warmte (en koude) en tapwater is aan de installaties van de woningen / het gebouw zelf.

De WKO's bestaan uit open grondwaterbronnen waarmee warmte en koude in ondergrondse zandlagen wordt opgeslagen. Deze WKO's leveren bronwarmte (tussen de 15 en 19 graden en retourwarmte (dit is de 'koude') tussen 6 en 10 graden) dat via het distributienet naar de bouwwerken wordt getransporteerd. De in de bouwwerken geplaatste (lucht)warmtepompen warmen deze bronwarmte op naar de gewenste temperatuur voor laagtemperatuurverwarming (zoals vloerverwarming) en voor de bereiding van warm tapwater. In de zomer wordt vanuit de WKO's koude voor comfortkoeling geleverd aan de bouwwerken. Door een warmtevraag die naar verwachting groter is dan de koudevraag, ontstaat een bodemonbalans tussen de warmtelevering en koudelevering vanuit de bodem. Deze onbalans (koude-overschot) wordt door middel van regenereren hersteld. Het regenereren vindt plaats door in de zomermaanden (circa medio mei tot circa medio september) warmte uit oppervlaktewater uit te wisselen met het koude-

overschot in de bodem. In overeenstemming met NTA 8800 is hier dus sprake van duurzaam opgewekte warmte.

4.2 Kenmerken van het BeursNet

Kenmerken op gebied van energiezuinigheid:

- Warmte- en koudelevering zijn binnen een Beursnet onlosmakelijk met elkaar verbonden (i.v.m. balans in de bodem)[6]. De bouwwerken die op het Beursnet worden aangesloten nemen dus zowel warmte voor ruimteverwarming (en tapwater bij woningen) als koude voor ruimtekoeling af. Het is niet mogelijk om alleen warmte of alleen koude af te nemen.
- De energetische prestatie van het Beursnet wordt vastgelegd in een door BCRG gecontroleerde kwaliteitsverklaring[7] (zie hierna) waarin zowel de primaire energiefactor (maat voor de hoeveelheid fossiele brandstof) als de primaire hernieuwbare energiefactor (maat voor de hoeveelheid hernieuwbare energie binnen het Beursnet) zijn vastgelegd.

Kenmerken op het gebied van milieubescherming:

- Er is geen sprake van NO_x en/of fijnstof uitstoot van het Beursnet binnen het warmteplangebied.

[6] Doordat gebruik wordt gemaakt van een balanssysteem van warmte-/koudeopslag (WKO) is de levering van koude noodzakelijk om het systeem voor warmtelevering goed te laten functioneren. De levering van koude is onlosmakelijk verbonden met de levering van warmte. Dit sluit aan op de regulering van warmte koude systemen conform de Warmtewet, zoals beschreven in paragraaf 2.1.3 van de nota van toelichting op de wijziging van het Warmtebesluit, d.d. 26 maart 2019.

[7] In geval de WKO's in samenwerkende deelnetten worden gerealiseerd maar niet fysiek gekoppeld zijn geldt dat per deelnet een BCRG-verklaring dient te worden afgegeven. Voor de energieprestatie van het warmteplan geldt dan een gemiddelde energieprestatie van de deelnetten gezamenlijk, echter in de gelijkwaardigheidstoets dient dan de energieprestatie van het betreffende deelnet te worden gebruikt als toetsende waarde.

4.3 Energetische prestatie van het BeursNet vastgelegd in een BCRG-gecontroleerde verklaring

De energetische prestatie van het Beursnet wordt uitgedrukt in een aantal indicatoren:

Voorziening	Primaire energiefactor $f_{P;del}$	Hernieuwbare energiefactor $f_{P;ren}$
Verwarming	0,35	0,69
Warm tapwater	0,71	0,54
Koeling	0,08	0,93

Deze waarden zijn de voorlopige referentiewaarden van de gemiddelde energetische prestatie van het Beursnet. De definitieve waarden worden bepaald door het energieconcept van het warmtebedrijf die aanwezen wordt in de Europese aanbesteding. De energieprestatie van dat energieconcept zal tenminste de referentie energieprestatie moeten betreffen, of beter zijn dan opgenomen in dit warmteplan. De definitieve energieprestatie van het Beursnet wordt vastgelegd in een door BCRG gecontroleerde kwaliteitsverklaring. Waarna het warmteplan Beursgebied met deze waarde wordt geactualiseerd.

De primaire energiefactoren geven aan in welke mate het Beursnet gebruik maakt van fossiele energiebronnen. Daarbij geldt hoe lager de primaire energiefactor is, hoe minder fossiele energie in het Beursnet gebruikt wordt. De primaire hernieuwbare energiefactor geeft aan in welke mate in het Beursnet gebruik gemaakt wordt van hernieuwbare energie of restwarmte. Een primaire hernieuwbare energiefactor van 0 betekent dat er geen hernieuwbare energie of restwarmte gebruikt wordt, een getal groter dan 0 geeft aan dat er wel sprake is van het gebruik van hernieuwbare energie en/of restwarmte.

De primaire energiefactoren en de primaire hernieuwbare energiefactoren zijn eigenschappen van het Beursnet. De exploitant van het Beursnet heeft op basis van berekeningen en/of metingen conform bijlage P van NTA 8800 bepaald wat de waarde is van deze factoren. Deze waarden worden na contracteren van de exploitant in het warmteplan opgenomen en daarmee wordt het warmteplan definitief vastgesteld.

De berekening van deze waarden wordt gecontroleerd door BCRG. Deze onafhankelijke instantie controleert en publiceert gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen van producten en systemen die in de bouw- en installatiesector worden toegepast. Ook verklaringen over de energieprestatie van maatregelen op gebiedsniveau (EMG), zoals een warmtenet, worden door BCRG gecontroleerd.

De exploitant van het Beursnet is ervoor verantwoordelijk dat er altijd een geldige verklaring in de database van BCRG opgenomen is. Een afgegeven verklaring heeft een beperkte geldigheidsduur (in de regel drie jaar).

5. Beoordeling gelijkwaardige alternatieven

5.1 Uitgangspunt aansluitplicht

Elk nieuw bouwwerk met één of meer verblijfsgebieden in Beursgebied waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, dient aangesloten te worden op het Beursnet.

5.2 Uitzondering op de aansluitplicht

Uitzondering op de aansluitplicht is wettelijk mogelijk indien ten minste aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:

- het bouwwerk wordt via een (collectief) zelfbouwproject gerealiseerd;
- de aanvrager van de Omgevingsvergunning Bouw wenst een duurzaam alternatief te realiseren dat conform de criteria en richtlijnen gesteld in voorliggend hoofdstuk minimaal dezelfde mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu bereikt als wordt bereikt met aansluiting op het Beursnet zoals omschreven in dit warmteplan;
- het in het warmteplan geplande aantal aansluitingen voor woningen en het aantal geplande aansluitingen voor utilitaire voorzieningen is bereikt op het moment van indienen van de vergunningaanvraag voor de bouw;
- de afstand van het bouwwerk tot het BeursNet (de aansluiting op het Beursnet) is groter dan 40 meter én de aansluitkosten zijn hoger dan bij een aansluitafstand van 40 meter;
- de geldigheidsduur van dit geactualiseerde warmteplan is verstreken, te weten 10 jaar na de eerste vaststelling van het warmteplan.

Deze voorwaarden zijn niet cumulatief bedoeld. Voldoening aan één voorwaarde is voldoende voor uitzondering van de aansluitplicht.

5.3 Uitgangspunt: meest duurzame alternatief wint

Wanneer de aanvrager, niet zijnde (collectieve) zelfbouw, geen gebruik wenst te maken van een aansluiting op het Beursnet, dient deze aan te tonen dat het bouwwerk of het gebruik daarvan voor wat betreft energiezuinigheid en bescherming van het milieu minimaal gelijkwaardig is aan een aansluiting van het bouwwerk op het Beursnet.
Het uitgangspunt is hierbij dat met het alternatief hetzelfde thermisch comfortniveau binnen de gebouwen behaald kan worden. Concreet betekent dit dat in het alternatief uitgegaan moet worden van het leveren van warmte én koeling aan de gebouwen, omdat bij een aansluiting op het Beursnet ook altijd koeling geleverd zal worden en op deze wijze de vergelijkbaarheid compleet is[8].

Het toetsingskader bij het beoordelen van gelijkwaardige alternatieven is als volgt:

Stap 1: stel een NTA 8800-berekening op voor het gebouw waarbij voor de energieopwekking uitgegaan wordt van de aansluiting op het Beursnet (en indien er sprake is van een deelnet, dan dient hier de waarden van het deelnet te worden gebruikt). Gebruik hierbij de door de exploitant van het Beursnet opgegeven waarden voor de primaire energiefactoren en primaire hernieuwbare energiefactoren voor verwarming, tapwater en koeling. Uit deze berekening volgen drie resultaten:

- De energiebehoefte-indicator: $Ewe_{H+C;nd;ventsys=C1}$ in kWh/m^2.jaar
- De primaire-fossiele-energieindicator: Ewe_{PTot} in kWh/m^2.jaar
- Het aandeel hernieuwbare energie $RER_{PrenTot}$ in %.

Deze drie indicatoren moeten voldoen aan de minimum vereisten uit het Bouwbesluit (artikel 5.2).

Stap 2: maak vervolgens een tweede NTA 8800-berekening voor hetzelfde gebouw (met dezelfde geometrische kenmerken en dezelfde indeling in gebruiksfuncties) waarbij uitgegaan wordt van de alternatieve energievoorziening voor warmte en koude, eventueel aangevuld met extra energiebesparende maatregelen. Daarbij moet als uitgangspunt genomen worden dat het gebouw gekoeld wordt. Het resultaat van deze tweede berekening moet ten minste gelijk of beter zijn dan het resultaat van de berekening in stap 1. Hierbij geldt dat voor alle drie de indicatoren uit stap 1 een gelijke of betere score behaald moet worden.

Stap 3: Aanvullend op bovenstaande toets op energiezuinigheid, moet het alternatief ook voldoen aan de volgende randvoorwaarden ten aanzien van de bescherming van het milieu:

- De NO_x- en fijnstofuitstoot van het alternatief is (binnen het warmteplangebied) gelijk aan 0.

Ten slotte:
De procedure voor een aanvraag tot het laten vervallen van de aansluitplicht op het BeursNet op basis van gelijkwaardigheid, is beschreven in bijlage I.

[8] In de NTA 8800 komen gebouwen/woningen die niet gekoeld worden per definitie op een betere energieprestatie uit dan gebouwen die wel gekoeld worden omdat er dan geen energiegebruik voor koeling in rekening gebracht wordt. Dit kan ertoe leiden dat partijen ervoor kiezen om een (woon)gebouw niet te koelen omdat dit in de energetische vergelijking beter scoort. Terwijl dit ook leidt tot een slechter thermisch comfort in de gebouwen. Daarom is het uitgangspunt dat ook bij de alternatieve oplossing de gebouwen voorzien moeten worden van koeling zodat de gebouwen qua comfort gelijkwaardig zijn.

Gemeente Utrecht

Bijlage I Procedure aanvraag vervallen aansluitplicht op het Beursnet op basis van gelijkwaardigheid

Een aanvrager van een omgevingsvergunning die wil bouwen in een warmteplangebied en niet aangesloten wenst te worden op het Beursnet maar een duurzamer of tenminste gelijkwaardig, alternatief wenst te realiseren, moet een aanvraag tot vervallen van de aansluitplicht indienen.
De procedure om te beoordelen of de aansluitplicht kan vervallen, verloopt volgens onderstaand stappenplan.

STAP 0: De aanvraag

De Aanvrager doet een officiële aanvraag voor een omgevingsvergunning en geeft bij deze aanvraag aan dat hij een beroep doet op wettelijke bepalingen waardoor volgens hem geen aansluitplicht geldt. Voor onderbouwing van dit onderdeel van de aanvraag levert de aanvrager de volgende informatie aan:

a. NTA 8800-berekening met aansluiting op het Beursnet conform de gestelde eisen in dit warmteplan.
b. NTA 8800-berekening van het toegepaste alternatief, zonder de aansluiting op het Beursnet.
c. Aanvullende documentatie zoals kwaliteitsverklaringen.
d. Gegevens waaruit aantoonbaar blijkt dat de NO_x- en fijnstofuitstoot van het voorgestelde alternatief gelijk aan 0 is.

STAP 1: toetsing van de aanvraag door de Gemeente

Burgemeester en Wethouders controleren of aanvraag volledig en correct is (ontvankelijkheidstoets):
Zijn alle documenten aangeleverd?

a. Zijn juiste getallen uit NTA 8800 berekening overgenomen?
b. Zijn juiste waarden uit de kwaliteitsverklaring(en) overgenomen?

Nee:
Aanvrager ontvangt aanschrijving dat aanvraag tot vervallen van de aansluitplicht nog niet in behandeling genomen kan worden. De aanvrager wordt op grond van het bepaalde in artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om de benodigde aanvullende gegevens te verstrekken. Indien deze niet binnen de gestelde termijn worden geleverd, wordt de aanvraag omgevingsvergunning, wegens onvolledigheid van stukken, buiten behandeling gelaten.

Ja:
Burgemeester en Wethouders toetsen of de aansluitplicht kan vervallen door:

1. de NTA 8800-berekeningen te controleren
2. te controleren of de energetische prestatie, NO_x- en fijnstofemissie van het duurzame alternatief gelijk of lager dan zijn dan bij aansluiting op het collectieve Beursnet.

STAP 2: besluitvorming door Burgemeester en Wethouders

Nee:
Indien het duurzame alternatief niet voldoet, ontvangt de Aanvrager een weigeringsbesluit van Burgemeester en Wethouders, wegens strijdigheid met het Bouwbesluit. De omgevingsvergunning wordt geweigerd.
Aanvrager kan een nieuwe aanvraag indienen voor omgevingsvergunning op basis van:

1. een aansluiting op het collectieve Beursnet (volgens reguliere procedure voor omgevingsvergunning)
2. een aangepaste aanvraag met een duurzaam alternatief dat gelijkwaardig aan of beter scoort dan aansluiting op het collectieve Beursnet met inachtneming van de overige eisen.

Ja:
Indien het duurzame alternatief wel voldoet aan de criteria: de aanvraag voldoet aan het Bouwbesluit door toepassing van het alternatief. Verdere toetsing vindt plaats aan het bestemmingsplan, Verordening Interferentiegebied en de overige toepasselijke regelgeving.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E.D. Sikma	**Datum**	25 november 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	10497989/202211031311-ES
E-mail	e.sikma@utrecht.nl	**Onderwerp**	Aanbesteding Warmtesysteem Beursgebied
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Energie en Klimaat

Geachte leden van de raad,

Op verschillende momenten hebben wij uw raad geïnformeerd over de op handen zijnde aanbesteding van het Warmtesysteem Beursgebied. Voor deze aanbesteding heeft u in juni 2021 reeds het Warmteplan Beursgebied vastgesteld en recent hebben we u het Raadsvoorstel Actualisatie Warmteplan Beursgebied en collegevoorstel Concessieovereenkomst aangeboden.

Met de vaststelling van het Warmteplan in 2021 nam de gemeente de verantwoordelijk voor het selecteren van een marktpartij die een duurzaam collectief warmtesysteem gaat ontwerpen, realiseren en exploiteren. Hiervoor is een Europese aanbesteding uitgeschreven, volgens de ‘concurrentiegerichte dialoog’. Drie partijen zijn geselecteerd, waarmee de dialoogfase is doorlopen. In deze fase konden de deelnemers hun visie geven op de uitgangspunten en de conceptovereenkomst. In het afgelopen jaar is deze procedure doorlopen.

De concessieopdracht voor het ontwerpen, realiseren en exploiteren van het duurzame warmtesysteem voor een periode van circa 40 jaar is aan Eneco gegund. Dit gunningsbesluit is 14 november jl. definitief genomen. Eneco zal een systeem realiseren met een hoge duurzaamheid en heeft daarbij oog voor de kwaliteit van het systeem (waaronder de leveringszekerheid) en de klanttevredenheid. Ook zijn als onderdeel van de aanbesteding afspraken gemaakt over de te hanteren tarieven en een vaste korting op het vastrechttarief voor bewoners, Hiermee borgen we, conform de wens van uw raad, de betaalbaarheid. Nog te realiseren nieuwbouw zal op het systeem worden aangesloten en waar mogelijk ook bestaande bouw. Meerdere partijen hebben al aangegeven interesse voor te hebben.

De realisatie van een duurzaam warmtesysteem is een ingewikkelde opgave. Het Beursgebied is een complexe omgeving met een volle ondergrond, waarin meerdere belangen spelen zoals ruimte voor bomen, infrastructuur en waterberging. Het systeem en al deze voorgenoemde zaken moeten volgens alle normen en eisen met zo min mogelijk ruimtegebruik worden ingepast. Daarnaast is de beschikbare bodemenergie schaars. Onderdeel van de concessie is dan ook dat Eneco de benutting van dieper gelegen gronden (het zogenaamde tweede watervoerend pakket) samen met gemeente,

provincie en andere belanghebbenden zoals Vitens in de vorm van een praktijkonderzoek gaat onderzoeken. Benutting van dit tweede watervoerendpakket is zeer gewenst om de duurzaamheidsambities op deze plek te kunnen realiseren. Zie voor nadere informatie de Raadsbrief Praktijkonderzoek warmte- en koudeopslag tweede watervoerende pakket Beursgebied van 7 december 2021.

Eneco wil de afnemers goed bij het Warmtesysteem betrekken. Zo zal Eneco klantpanels en informatiebijeenkomsten bij de nieuwbouwprojecten organiseren en leveren zij aan alle bewoners een digitaal platform (app en website) waarin het individuele verbruik van warmte en koude inzichtelijk wordt gemaakt. Daarbij zal Eneco tips gaan geven hoe er energie bespaard kan worden en het warmtesysteem optimaal benut kan worden.

Onderdeel van de aanbesteding zijn dus afspraken over vaste kortingen op de standaard vastrecht tarieven om zo de betaalbaarheid voor bewoners te borgen. Bijzonderheid is dat het gebruik van koude in de zomer voor bewoners (kleingebruikers) gratis wordt. Voor het warmtesysteem is het namelijk duurzamer dat in de zomer veel gebruik wordt gemaakt van de ondergronds beschikbare koude. Door veel koude uit bodem in de zomer te gebruiken, kan er meer warmte gedurende de zomer worden opgeslagen. Deze ondergronds opgeslagen koude kan vervolgens weer in de winter worden benut om gebouwen te verwarmen. Om de warmte in de winter duurzamer te maken, wordt het verbruik van koude gestimuleerd door deze gratis aan te bieden.

Met Eneco is een concessieovereenkomst getekend en inmiddels ook al een start gemaakt met de voorbereiding om het systeem te kunnen realiseren en zo tijdig nieuwbouw op het systeem te kunnen aansluiten.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3054
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 december 2022
Agendapunt	8
Titel	Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Kadernota RUD Utrecht 2024
ID	3247
Behandelend ambtenaar	Wouter Bulthuis
Telefoon	030-286 4185
E-mail	w.bulthuis@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Mariska de Vos/Cie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen/06 38628458
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	15 december 2022

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijzemogelijkheid ontwerp Kadernota 2024 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Opsteller	Wouter Bulthuis
Kenmerk	10669669
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Bijgevoegde reactiebrief aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) vast te stellen als zienswijzebrief op de Ontwerp Kadernota 2024, waarin de raad haar bedenkingen kenbaar maakt over de inhoud van de Kadernota 2024.

Samenvatting

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) heeft de gemeenteraad een ontwerp Kadernota 2024 toegezonden. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het document. Met voorliggende zienswijzebrief maakt de raad van die mogelijkheid gebruik.
Kort samengevat geeft de raad met deze zienswijzebrief aan dat zij bedenkingen heeft ten aanzien van de inhoud van de Kadernota 2024.

Context

Aanleiding
Op 4 november 2022 heeft de RUD een brief gestuurd naar de gemeenteraad van Utrecht.
In de brief wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 13 januari 2023 een zienswijze kenbaar te maken over de ontwerp kadernota 2024.

Toelichting Ontwerp Kadernota 2024
De Kadernota bevat de doorontwikkelingen die de RUD Utrecht de komende jaren verwacht, zoals versterken beleidsondersteuning, kennisopbouw en samenwerking met andere omgevingsdiensten en het efficiënt uitvoeren van de VTH taken. De RUD komt daarbij tegemoet aan de wens van de gemeente om in samenwerking met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) te komen tot één robuuste omgevingsdienst. Daarnaast vraagt de RUD budget voor de organisatieontwikkelingen.
De RUD geeft in haar Kadernota aan zich verder te willen ontwikkelen naar een technisch adviserende uitvoeringsorganisatie. Zij wil een expertisecentrum zijn voor de fysieke leefomgeving en partner bij de energietransitie. De wijze waarop de RUD aangeeft zich verder te willen ontwikkelen roept op sommige punten vragen op.

Juridische context
De raad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op grond van artikel 33 en 34 van de Gemeenschappelijke regeling RUD.

Beoogd effect
Het bestuur van de RUD weegt de zienswijzen van de gemeente Utrecht mee bij het vaststellen van de Ontwerp Kadernota 2024.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening
Niet van toepassing.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Bijgevoegde reactiebrief aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) vast te stellen als zienswijzebrief op de Ontwerp Kadernota 2024 , waarin de raad haar bedenkingen kenbaar maakt over de inhoud van de Kadernota 2024.
Argumenten	
1.1	De kadernota roept een aantal vragen op, zowel inhoudelijk als financieel.
	Daar waar het gaat om het opbouwen van kennis en expertise rijst de vraag hoe ver de RUD daar in wil gaan en tegen welke prijs. Inhuren van specialistische kennis is wellicht ook een optie. Ook specifieke kennis die nu al geborgd is bij opdrachtgevers kan mogelijk ingezet worden. Een zorg is hoe de RUD lokale afwegingen goed weet mee te nemen in haar besluitvorming nu de RUD steeds meer data verwerkt in eigen systemen in plaats van dat zij in de systemen van de opdrachtgevers werkt. De RUD komt daarbij mogelijk meer op afstand te staan van haar opdrachtgevers waarbij ook lokale afwegingen wellicht onvoldoende worden meegenomen.

	Op strategisch en beleidsmatig niveau geeft de RUD aan meer te willen gaan adviseren. De RUD vraagt haar opdrachtgevers daarvoor om meer capaciteit in de vorm van het aantrekken van medewerkers op strategisch en tactisch niveau. Een gemeente als Utrecht, en mogelijk meer opdrachtgevers, hebben voor een groot deel de expertise zelf in huis en zullen deze behouden voor de ontwikkeling van lokaal beleid. In de kadernota is niet aangegeven hoe de RUD actief en strategisch terug wil rapporteren over bereikte effecten die voortkomen uit de VTH taken van haar opdrachtgevers. In de kadernota 2024 stijgen de kosten voor de RUD met bijna 2 miljoen euro waardoor de bijdrage voor de gemeente Utrecht met € 166.000 stijgt. Dit betekent een stijging van de bijdrage met 9% bij een gelijkblijvende productie. In de kadernota staan geen maatregelen die leiden tot kostenbesparingen waardoor alle kostenstijgingen, risico's en wensen volledig worden verdisconteerd in een hogere bijdrage. Ook mist bij sommige onderdelen de onderbouwing en noodzaak van sommige kosten die bijdragen aan de verhoging van de kosten voor de gemeente Utrecht. Met deze zienswijze wil de raad het risico op stijging van de bijdrage aan de RUD daar waar mogelijk beperken.

Financiën
De Kadernota RUD 2024 heeft een financieel risico voor gemeente Utrecht, dit vormt onderdeel van de zienswijzebrief (zie argument 1.1.).

Vervolg
De zienswijze zal door het bestuur van de RUD Utrecht worden meegewogen bij het vaststellen van de Kadernota 2024.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Er is niet voorzien in aanvullende communicatie.

Niet-Referendabel
Dit raadsvoorstel is niet referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i van de verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijze ontwerp Kadernota 2024

Bijlagen informatief
- Ontwerp Kadernota 2024 RUD Utrecht.
- Begeleidende brief zienswijzemogelijkheid deelnemers Ontwerp Kadernota 2024 RUD Utrecht

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Dagelijks bestuur RUD Utrecht
T.a.v. de heer G. Spelt
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	W.A.Bulthuis	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	0655498108	**Ons zaaknummer**	10669665
E-mail	w.bulthuis@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze ontwerp Kadernota 2024
Uw briefnummer	1020471		
Uw zaakkenmerk	Z/22/726858	**Verzonden**	
Uw brief van	4 november 2022	Bij antwoord datum, zaaknummer en onderwerp vermelden	

Geachte heer Spelt,

Hartelijk dank voor het toezenden van de Ontwerp Kadernota 2024. Bij brief van 4 november 2022 heeft u de Ontwerp Kadernota (kenmerk Z/22/726858) aan onze griffie gestuurd. In uw brief verzoekt u ons, op grond van artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke Regeling, een eventuele zienswijze uiterlijk vrijdag 13 januari 2023 in te dienen zodat het Algemeen Bestuur de Ontwerp Kadernota 2024 in haar vergadering van 31 maart 2023 kan vaststellen. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maken wij graag gebruik.

Zienswijze
In de Kadernota omschrijft de RUD de doorontwikkelingen die de RUD Utrecht de komende jaren verwacht, zoals versterken beleidsondersteuning, kennisopbouw en samenwerking met andere omgevingsdiensten en het efficiënt uitvoeren van de VTH taken. Daarbij vraagt de RUD budget voor de organisatieontwikkelingen.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de wijze waarop de RUD zich ontwikkelt en de inspanningen die zij daarvoor verricht. Ook de samenwerking die steeds meer wordt gezocht met de ODRU om uiteindelijk te komen tot een robuuste omgevingsdienst juichen wij toe.
Wel roept de wijze waarop de RUD aangeeft zich verder te willen ontwikkeling wat vragen op.

Inhoudelijk
Daar waar het gaat om het opbouwen van kennis en expertise zal dit een samenspel moeten zijn tussen de RUD en de opdrachtgevers. In de kadernota wordt niet aangegeven hoe ver de RUD wil gaan in haar kennisopbouw en welke mogelijke kosten daar mee gemoeid zijn. Wij zijn voorstander van een onderscheid in kennis waar veel vraag naar is en specialistische kennis waar weinig vraag naar is (en welke extern betrokken kan worden). Ook wanneer specifieke kennis bij een van de opdrachtgevers al is geborgd kan daar mogelijk gebruik van worden gemaakt. Wij vragen de RUD dan ook hiervoor aandacht te hebben in haar kadernota. Een kosten-baten analyse kan daar aan bijdragen.

De RUD geeft aan steeds meer naar dataverwerking te willen gaan in eigen systemen. Een zorg die daarbij ontstaat is hoe de RUD dan lokale afwegingen nog goed weet mee te nemen in haar

besluitvorming. De RUD komt daardoor mogelijk ook meer op afstand te staan van haar opdrachtgevers.
Hoe borgt de RUD dat zij lokale afwegingen meeneemt in haar besluitvorming en zorgt zij er voor dat de afstand tussen de deelnemers en de RUD niet te groot wordt?

Op strategisch en beleidsmatig niveau geeft de RUD aan te willen adviseren en dit in 2023 op orde te willen hebben (casemanagers en omgevingsmanagers). In 2024 beoogt de RUD door doorontwikkeling naar een product te komen dat beschikbaar is voor alle opdrachtgevers. Hiertoe vraagt de RUD veel capaciteit en meer medewerkers op strategisch en tactisch niveau, waardoor ook de budgetten hoger worden.
Een gemeente als Utrecht en mogelijk meer opdrachtgevers hebben voor een groot deel de expertise reeds zelf in huis en zullen deze behouden voor de ontwikkeling van lokaal beleid en het maken van strategische keuzes. Is er inzicht waar en in hoeverre bij opdrachtgevers hier behoefte aan is? We vragen de RUD eerst die behoefte te inventariseren en pas dan verder op te schalen.

De RUD wil meer inzetten op milieucriminaliteit. Wij steunen deze inzet. Anderzijds zijn wij van mening dat het een ondersteunende rol betreft naast bestuurlijk optreden in de uitvoering van de VTH taken voor de gemeentelijke opdrachtgevers. De aanpak van milieucriminaliteit vraagt vooral landelijk een goede inbedding. Hoe de rol van de RUD zich verhoudt tot het OM, het ministerie van I en W en andere (straf)rechtpartners is wat ons betreft nog onvoldoende duidelijk.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen zijn uitgewerkt in het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (hierna: “IBP”). Binnen dit programma werken Rijk, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten samen om concrete stappen te zetten om het stelsel te verbeteren. Doel van het IBP is om te komen tot een schonere, veiligere en gezondere leefomgeving en het voorkomen van milieuschade in plaats van het achteraf te moeten herstellen. De RUD geeft aan veel tijd te willen investeren in het IBP. Het gaat om ruim 4.000 uur, waar subsidiegelden voor zijn aangevraagd. De RUD heeft daarin het voortouw genomen. Wij vragen aandacht voor het betrekken van de opdrachtgevers bij het IBP.

In de Kadernota is onderbelicht gebleven hoe de RUD actief en strategisch terug wil rapporteren over bereikte effecten die voortkomen uit de VTH taken aan haar opdrachtgevers. Suggestie kan zijn om vraagstukken zoals hoeveel energie er bijvoorbeeld bespaard is, welke maatregelen nemen bedrijven en wat hebben projecten opgeleverd de revue te laten passeren.

Financieel
In de kadernota 2024 stijgen de kosten voor de RUD met bijna 2 miljoen waardoor de bijdrage voor de gemeente Utrecht met € 166.000 stijgt. Dit betekent een stijging van de bijdrage met 9% bij een gelijkblijvende productie. In de kadernota worden geen mogelijkheden of maatregelen genoemd die leiden tot kostenbesparingen waardoor alle kostenstijgingen, risico’s en wensen volledig worden verdisconteerd in een hogere bijdrage. Bij enkele onderdelen van de stijging van de kosten plaatsen wij onze vraagtekens.

Vaste bijdrage:
- De stijging van de post onvoorzien met € 100.000 is wat ons betreft niet noodzakelijk. In 2020 is geen gebruik gemaakt van deze begrotingspost. In 2022 is deze gebruikt om de achterblijvende productie te verhogen. De post onvoorzien zou hier niet voor moeten worden gebruikt;
- De ontwikkelkosten stijgen met € 200.000. Wij zijn van mening dat budget beschikbaar moet worden gesteld op basis van concrete door het Algemeen Bestuur goedgekeurde plannen en niet op voorhand zonder dat de gemeenten weten wat zij hiervoor geleverd krijgen;
- Looncompensatie (i.v.m. stijging CAO lonen met 4,2%) is een noodzakelijke ophoging. Echter een deel van de looncompensatie wordt verklaard uit een individuele groei van 3% in de loonschaal. Wij zijn voorstander van het hanteren van een percentage conform de indexeringen (lonen en prijzen) in de algemene uitkering;

- De noodzaak van het aanstellen van een recruiter (€ 134.000) moet beter worden onderbouwd. Daarnaast missen wij alternatieven (bijvoorbeeld deze dienst via een gemeente inhuren).

Variabele bijdrage:
- De stijging van de tarieven met 6,8% wordt veroorzaakt door de verwachte stijging van de CAO (4,2%), een individuele groei in de salarisschaal met 3%. Ook hier zijn wij van mening dat de indexeringen conform de algemene uitkering gevolgd moeten worden.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Archimedeslaan 6
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Aan de deelnemers van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
T.a.v. de griffie

Datum	4 november 2022	Contactpersoon	M. van Bockel
Zaakkenmerk	Z/22/726858	Telefoonnummer	06 52 54 81 54
Briefnummer	1020471	E-mailadres	m.vanbockel@rudutrecht.nl
Uw nummer		Bijlage(n)	1
Onderwerp	Ontwerp Kadernota 2024 RUD Utrecht	Pagina	2

Geachte griffiers,

Op 3 november jl. heeft het Algemeen Bestuur van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD Utrecht) de Ontwerp Kadernota 2024 in zijn vergadering behandeld. Na uitvoerige behandeling is deze Ontwerp Kadernota vastgesteld.
Het Algemeen Bestuur kan zich vinden in de geschetste ontwikkeling. Deze ontwikkeling sluit ook aan bij het traject dat gezamenlijk met de RUD Utrecht al enige jaren geleden is ingezet. Mede ingegeven door de aanzienlijke kostenstijgingen voornamelijk veroorzaakt door de inflatie, heeft het Algemeen Bestuur besloten zichzelf een aantal opdrachten mee te geven richting de Ontwerp Begroting 2024 en de Definitieve Kadernota 2024. De belangrijkste hiervan zijn:

1- Een nauwere samenwerking met de ODRU (de tweede Omgevingsdienst in de provincie Utrecht) te onderzoeken. De eerste stappen zijn hier reeds voor gezet. Nauwere samenwerking zou mogelijk kunnen leiden tot het in stand houden van de ontwikkeldoelstellingen, maar tegen lagere kosten. Voor het opstellen van de Ontwerp Begroting 2024 zal hier expliciet aandacht aan worden besteed.
2- Het Algemeen Bestuur onderschrijft de noodzaak van ophoging van het ontwikkelbudget om de ingezette ontwikkeling binnen de RUD Utrecht verder vorm te kunnen geven. Gezien de aanzienlijke kostenstijgingen zal voor de Ontwerp Begroting 2024 nogmaals worden ingeschat welk ontwikkelbudget minimaal noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te behalen. Indien mogelijk zal het budget voor 2024 minder worden verhoogd.
3- Hoewel er breed begrip is voor de complexiteit op de arbeidsmarkt en de deelnemers ook zelf merken dat het steeds lastiger wordt functies kwalitatief goed in te vullen is er besloten onderzoek te doen of het zelfstandig organiseren van recruitment activiteiten de meest logische weg is. Voor het opstellen van de concept Begroting 2024 zal zijn onderzocht of door middel van samenwerking met de ODRU of met individuele deelnemers de doelstellingen ook kunnen worden behaald tegen lagere kosten.
4- Vanuit het risicoperspectief en vanuit risicomanagement op individueel GR-niveau lijkt ophoging van de post onvoorzien noodzakelijk. Vanuit een eigenarenperspectief die allen in meerdere GR-en zijn vertegenwoordigd, zou ook besloten kunnen worden dit risico binnen de eigen begroting te dragen voor alle GR-en gezamenlijk (per deelnemer individueel). Op basis van de ontvangen zienswijzen zal hier binnen het Algemeen Bestuur een gesprek over plaatsvinden, waarvan de uitkomst zal worden verwerkt in de Concept Begroting 2024. Deze concept Begroting 2024 zal uiteraard ook weer voor zienswijze aan de raden en aan gedeputeerde staten worden aangeboden.

Als deelnemer van de RUD Utrecht krijgt u hierbij op grond van artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke regeling deze Ontwerp Kadernota 2024 aangeboden en kunt u uw zienswijze hierop binnen acht weken aan ons kenbaar maken. Wij verzoeken u het voorgaande te betrekken bij uw zienswijze. U treft de Ontwerp Kadernota 2024 als bijlage aan.

Rekening houdend met het kerstreces ontvangen wij uw zienswijze graag uiterlijk vrijdag 13 januari 2023, waarna de Ontwerp Kadernota 2024, gelezen uw zienswijze, ter vaststelling wordt behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD Utrecht van 31 maart 2023.

Aandachtspunt
Ik wil u er op attenderen dat u, conform de reguliere procedures rondom bekendmakingen, de bijgesloten Ontwerp Kadernota 2024 voor een ieder ter inzage dient te leggen en tegen betaling van kosten dient te verstrekken, voor zover daarom wordt gevraagd. Dat deze mogelijkheid bestaat dient u kenbaar te maken door middel van een openbare kennisgeving.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zie met belangstelling uw zienswijze tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur RUD Utrecht

Gerrit Spelt
voorzitter

Hugo Jungen
secretaris

Ontwerp Kadernota 2024

Algemeen Bestuur d.d. 3 november 2022

RUD Utrecht
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Inleiding 4

2 Waar we staan 5

2.1. Maatschappelijke context 5

2.2. Het VTH-stelsel 6

2.3. De RUD op weg naar 2030 9

3 Ontwikkelingen 2024 12

3.1. Versterken van de VTH-kerntaken 12

3.2. Ontwikkelen en verbreden advisering voor beleidsondersteuning 16

3.3. Randvoorwaarden 19

4 Ontwikkelingen in de deelnemersbijdrage en de benodigde ondersteuning vanuit Bedrijfsvoering 22

4.1. Bedrijfsvoering 22

4.2. Financieringsmodel 23

4.3. Financiële vertaling ontwikkelingen 24

4.4. Ontwikkeling van de bijdrage 26

Voorwoord

Beste lezers,

Deze maanden kom ik samen met een aantal collega´s langs bij de gemeenteraden (in 2023 na de provinciale verkiezingen ook bij de Provinciale Staten). Op het moment dat ik dit schrijf, zijn we in het kader van ´de RUD on tour´ bij twee raden te gast geweest. Daar vertel ik op hoofdlijnen hoe de organisatie in elkaar zit, wat we voor de betreffende gemeente doen, wat er landelijk speelt en wat onze ambities en plannen voor de toekomst zijn.

We zien veel nieuwe gezichten, en ontmoeten vooral veel raadsleden die geïnteresseerd zijn in de RUD en het werk dat wij voor- en met gemeentecollega's doen. De vragen en gesprekken gaan over de financiën en de verdeling van taken en bevoegdheden, maar ook steeds meer over de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving en de koers die we met elkaar willen varen.

De vraag die meerdere keren werd gesteld is: hoe kunnen wij als raadsleden meer meedenken over die koers? De nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen gaat gemeenteraden en Provinciale Staten meer invloed geven. Onderzoek vooral hoe deze ruimte ingevuld kan worden. Maar ik wil opdrachtgevers – en in het bijzonder raadsleden – vooral uitnodigen om deze Kadernota goed te lezen en te reageren. Dit is het document waarin het over de toekomst gaat, over inhoud, over ontwikkeling. Naast alle rapportages die jullie ieder jaar van ons krijgen, waarin het vooral over financiën en productie gaat, zetten we in de kadernota de inhoudelijke lijnen uit. En ook op de kadernota kunnen opdrachtgevers zienswijzen indienen.

Vorig jaar zetten we in de kadernota 2023 de ambitie neer tot 2030. In deze kadernota geven we hier verdere invulling aan. Hierbij geven we ook aan welke stappen we in 2024 willen zetten om onze ambitie te realiseren. Het is nu 2022, en in de loop van de tijd kunnen we deze stappen steeds concreter maken. Daarbij nemen we graag de wensen en ideeën van jullie als eigenaren mee.

Om jullie als eigenaren echt mee te nemen in wat we doen, is het niet voldoende om rapportages en kadernota's te sturen. We nemen jullie graag mee om het feitelijk werk buiten in het veld en bij bedrijven te aanschouwen en om op kantoor te zien hoe we data en geo-informatie gebruiken om onze VTH-taken te versterken. We zullen hiervoor werkbezoeken organiseren waar raadsleden van harte welkom zijn.

Hugo Jungen

1 Inleiding

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD) werkt voor en met elf gemeenten en de provincie Utrecht aan een gezonde, veilige leefomgeving. De RUD voert naast taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving steeds meer adviestaken uit en groeit naar een technisch adviserende uitvoeringsdienst. Bijvoorbeeld door beschikbare data en informatie over geur op de kaart te zetten om dit milieuaspect inzichtelijk te maken voor de RO-collega's bij opdrachtgevers (zie kader 3 pagina 15) of door feedback te geven op een ontwerp-omgevingsvisie.

In de kadernota voor 2023 blikten we verder vooruit en legden we de ambitie voor 2030 vast:

> *De RUD Utrecht is het expertisecentrum voor de fysieke leefomgeving*
>
> *en partner bij de energietransitie.*

Deze ambitie is omarmd door de gemeenteraden van de deelnemers en door Provinciale Staten. In de kadernota 2023 legden we ook vast hoe we gefaseerd naar deze ambitie toe werken. Met in 2023 de focus op het versterken van de VTH-taken, het verbreden en verder ontwikkelen van onze adviestak en het ontwikkelen van de organisatie passend bij onze nieuwe rollen en taken.

In deze kadernota schetsen we op hoofdlijnen welke stappen we in 2024 gaan zetten op weg naar het geambieerde expertisecentrum en partnerschap. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij de landelijke ontwikkelingen die zijn ingezet met het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (hierna: IBP). Dit programma – dat in juli 2022 werd gelanceerd - vindt zijn oorsprong in de aanbevelingen uit het rapport van de commissie Van Aartsen. De RUD en haar opdrachtgevers namen aanbevelingen die van toepassing zijn al eerder mee in het programma 'Samen op weg' (vastgesteld in het AB van 1 februari 2021) en bij het vaststellen van de ambitie voor 2030.

Bij het bepalen van de prioriteiten voor 2024 zijn onze ambitie en de weg die we daarvoor zijn ingeslagen met ons eigen programma Samen op weg leidend. Het IBP kan op onderdelen een belangrijke impuls geven bij het verwezenlijken van onze ambitie. In deze kadernota identificeren wij de kansen van dit landelijke programma en inventariseren we op welke onderdelen we aan kunnen sluiten.

De vooruitblik naar 2024 wordt voorafgegaan door een schets van de huidige stand van zaken en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van milieu. Vervolgens gaan we in op de ontwikkelingen van de organisatie en de financieringsstructuur. We sluiten de kadernota af met inzichten die van invloed zullen zijn op de programmabegroting van 2024.

2 Waar we staan

In dit hoofdstuk beschrijven we de context voor de beleidskeuzes voor 2024. Het gaat zowel om de stand van zaken binnen de RUD en het VTH-stelsel als de maatschappelijke context waar wij – uitvoeringsorganisatie en deelnemers – een rol in spelen.

2.1. *Maatschappelijke context*

Droogte, hitte, stikstofcrisis, ondermaatse waterkwaliteit: als één ding opnieuw duidelijk is geworden tijdens de zomer van 2022 is het wel dat onze leefomgeving alle aandacht nodig heeft. Niet alleen onze gezondheid, het milieu en de natuur beginnen te lijden onder uitputting en verontreiniging, er is inmiddels ook grote maatschappelijke onrust ontstaan. Energietransitie en klimaatadaptie zijn noodzakelijk, maar er moeten ondertussen ook extra woningen gebouwd worden.

Tegelijkertijd constateert het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat beleidsmakers bij het plannen van woningen en bedrijfsruimtes, onvoldoende rekening houden met de kwetsbaarheid van onder andere water, bodem en cultuurhistorie. De plannen passen vaak wel binnen de vastgestelde beleidskaders, maar zijn onverstandig in het licht van milieuwaarden zoals drinkwatervoorziening en biodiversiteit of toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is nadelig voor deze waarden zelf, maar ook riskant voor de woningen en bedrijven. Bijvoorbeeld door de kans op verzakkingen of overstromingen, met onder andere hoge onderhoudskosten als gevolg.[1]

[1] Pilot Planmonitor NOVI 2021, Mogelijke toekomstige woon- en werklocaties: risico's voor kwetsbare gebieden, PBL, 22-12-2021

Het is dan ook noodzakelijk voor een gezonde en veilige leefomgeving dat milieuwaarden meer prioriteit krijgen bij het maken van ruimtelijke plannen en dat vergunningverlening, toezicht en handhaving effectief worden uitgevoerd. Omgevingsdiensten hebben de bouwstenen in handen om deze essentiële bijdragen te leveren. Dit geldt voor de woningbouwopgave, maar ook bij andere opgaven zoals stikstofreductie, energietransitie en circulariteit. Dit is extra van belang voor de RUD en haar deelnemers. Uit de PBL-publicatie blijkt namelijk dat in de provincie Utrecht kwetsbare gebieden nog meer onder druk komen te staan, omdat 70% van de nieuwbouwwoningen in dergelijke gebieden wordt gebouwd.[1]

Daarbij wordt de noodzaak voor een sterke omgevingsdienst alleen maar groter met de invoering van de Omgevingswet. De verantwoordelijkheid voor een veilige, schone leefomgeving komt dan nog meer bij decentrale overheden te liggen. Gemeenten moeten bij het inrichten van de ruimte keuzes maken en milieuaspecten als geluid, bodemkwaliteit en luchtkwaliteit hier een plek in geven. Zij moeten in staat zijn om het hele speelveld – economie, recreatie, duurzaamheid, milieu, etc. – te overzien en alle belangen integraal af te wegen. En daar stopt het niet. Als deze afweging vastligt in omgevingsvisies en omgevingsplannen, moeten de afspraken en ambities voor het milieu worden waargemaakt en gewaarborgd door een effectieve uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De RUD kan zowel aan de voorkant, wanneer belangen worden gewogen, als bij de uitvoering, als het milieu daadwerkelijk beschermd en versterkt moet worden, een cruciale rol spelen. Als het aankomt op het milieu heeft de RUD toezichthouders, vergunningverleners en juristen in huis, met veel gespecialiseerde vakkennis en vaak jarenlange ervaring met de lokale situatie. Zij vullen zo de kennis bij de gemeenten en de provincie aan.

2.2. *Het VTH-stelsel*

Een goed functionerend VTH-stelsel was de basisgedachte bij het oprichten van de omgevingsdiensten. Naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede, de cafébrand in Volendam en de ramp in Moerdijk, heeft de commissie Mans gerapporteerd over misstanden op het gebied van handhaving binnen de fysieke leefomgeving. Hierin constateerde de commissie dat het aantal overtredingen fors is en de samenwerking tussen de overheden voor een gedegen bestuurlijke en strafrechtelijk aanpak beperkt is. Om deze praktijk te verbeteren adviseerde de commissie om omgevingsdiensten op te richten, waarbij de deelnemers wettelijk verplicht werden de VTH-taken voor in ieder geval de 'complexere' milieu-inrichtingen over te dragen.

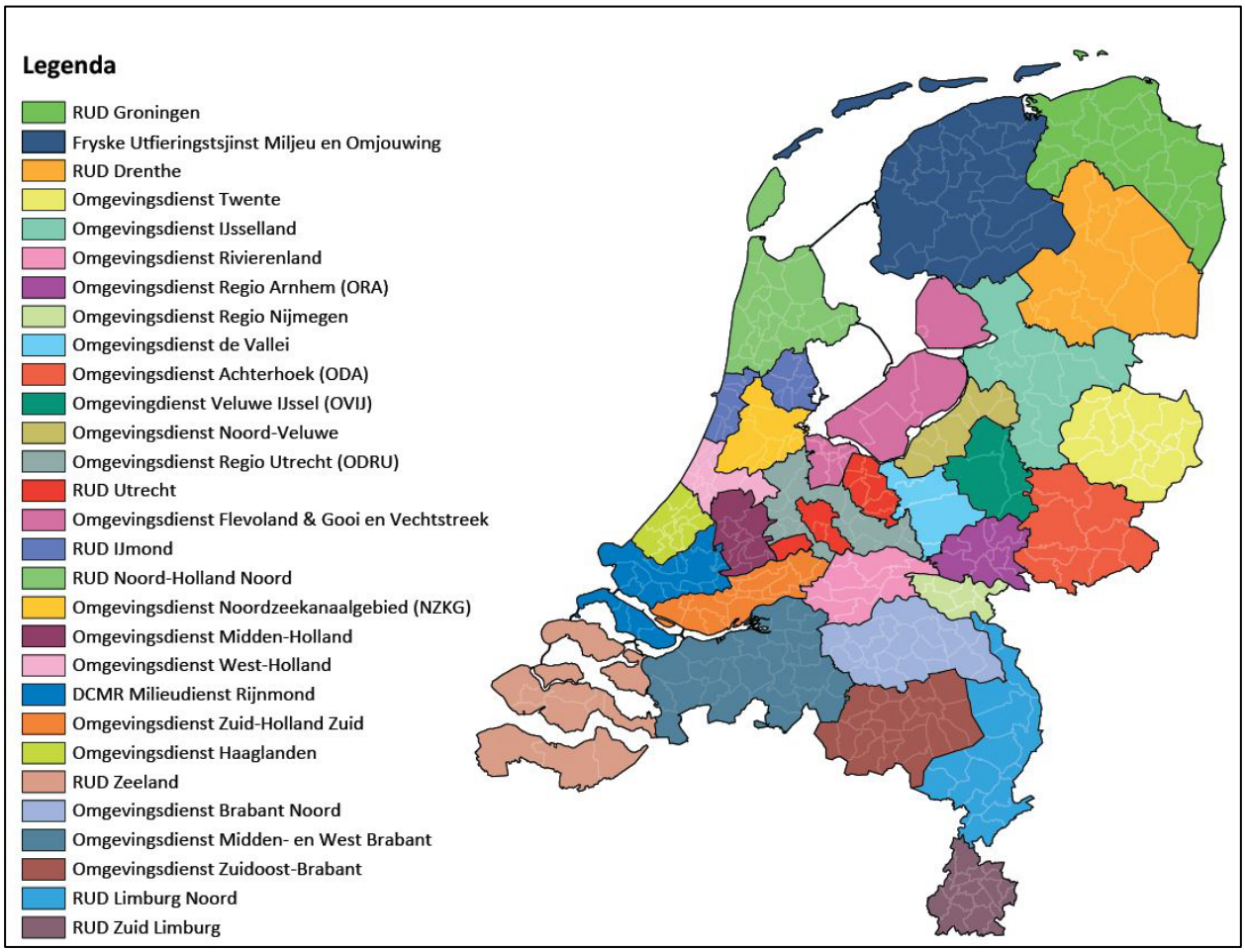
Inmiddels voeren de omgevingsdiensten alweer een aantal jaren de VTH-taken uit op het gebied van milieu. In die tijd zijn er verschillende evaluaties en onderzoeken gedaan. Hieruit blijkt dat omgevingsdiensten zich ontwikkelen, maar dat er problemen zijn die niet opgelost kunnen worden met verdere doorontwikkeling binnen het huidige VTH-stelsel. In opdracht van de minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft de adviescommissie VTH, onder leiding van Jozias van Aartsen, in 2021 de mogelijkheden in kaart gebracht om het VTH-stelsel effectiever en slagvaardiger maken. Deze commissie van Aartsen concludeerde dat het stelsel weliswaar verbeterd is door de invoering van omgevingsdiensten, maar dat verdere verandering noodzakelijk is. De commissie gaf hierbij aanbevelingen voor aanpassingen van het stelsel.

[1] Pilot Planmonitor NOVI 2021, Mogelijke toekomstige woon- en werklocaties: risico's voor kwetsbare gebieden, PBL, 22-12-2021

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen zijn uitgewerkt in het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP). Binnen dit programma werken Rijk, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten samen om concrete stappen te zetten ter verbetering van het stelsel. Het is voor het eerst dat omgevingsdiensten een plek aan deze bestuurlijke tafel hebben. Doel van het IBP is om te komen tot een schonere, veiligere en gezondere leefomgeving en het voorkomen van milieuschade in plaats van het achteraf te moeten herstellen. De deelnemende partijen onderschrijven dat omgevingsdiensten hierin een essentiële rol moeten spelen. Dit geldt niet alleen voor de uitvoering van de VTH-taken, maar ook voor de aanpak van grote maatschappelijke transitieopgaven als energietransitie, stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie en circulariteit.

Een stevige positie van de omgevingsdiensten is dan ook de basis voor het IBP. In het programma staat de ambitie centraal om te komen tot robuuste, deskundige en vernieuwende omgevingsdiensten die hun taken met gezag, onafhankelijkheid en professionaliteit kunnen uitvoeren en waarbij de informatiehuishouding tussen alle partijen in de keten op orde is. Ontwikkelpijlers van het programma zijn onder andere de financiering van omgevingsdiensten, informatie-uitwisseling, kennisinfrastructuur en de waarborging van onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving.

In kader 1 "Het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel" op pagina 8, gaan we uitgebreider op de inhoud van het IBP in.

Kader 1: Het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP)

Doel

Een sterke rol van omgevingsdiensten is de basis voor het IBP. In dit programma staat de ambitie centraal om te komen tot robuuste, deskundige en vernieuwende omgevingsdiensten die hun taken met gezag, onafhankelijkheid en professionaliteit kunnen uitvoeren en waarbij de informatiehuishouding tussen alle partijen in de keten op orde is. Daarbij is het de ambitie van het Rijk, provincies en gemeenten dat de omgevingsdiensten in staat zijn om naast de huidige taken een essentiële rol te vervullen in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat. Dit is in lijn met de ambities van de RUD.

Uitwerking

Het programma bestaat uit zes pijlers (tussen haakjes staat de 'trekker' van de pijler. Deze trekker draagt in organisatorische zin de verantwoordelijkheid voor de gehele pijler):

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering (VNG)
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging (JenV)
3. Informatie-uitwisseling en datakwaliteit (IenW)
4. Kennisinfrastructuur (inclusief arbeidsmarkt voor gekwalificeerd personeel) (OD-NL)
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving (IPO)
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht (IenW/ILT en/of BZK)

Looptijd en financiering

Het programma heeft een looptijd van 2 jaar (2022 – 2024) waarbij in 2023 de projecten worden vormgegeven, inclusief de bijbehorende financiële middelen. De uitvoering staat gepland voor 2024. De beschikbare middelen en financiering van het IBP zijn vastgelegd in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' (2021). Dit akkoord reserveert structureel 18 miljoen euro per jaar voor de versterking van het VTH-stelsel. Ook is over een periode van 3 jaar naar 6 miljoen euro oplopend bedrag voorzien voor de versterking van VTH bij ILT (dit bedrag wordt aangewend voor de versterking van de aanpak van de milieucriminaliteit). Deze middelen komen op de begroting van IenW en worden langs de lijn van de aanbevelingen van de commissie van Aartsen besteed aan landelijk overkoepelende onderwerpen.

IPB en ambities RUD

Omdat het IBP op veel vlakken aansluit bij de ambitie van de RUD voor 2030, doen er zich kansen voor om het programma als vliegwiel te gebruiken om de eigen ambities (versneld) te realiseren, waarbij ook nauwe samenwerking met de deelnemers is gewenst. De RUD zorgt ervoor dat het in 2023 op meerdere fronten, ambtelijk en op bestuurlijk/directieniveau is aangesloten bij onderdelen van het programma. Om een bijdrage te leveren, stelt de RUD medewerkers ter beschikking die op een specifiek terrein deskundig zijn. Participatie van de RUD in specifieke pilots en projecten van het IBP waarmee relevante interne ontwikkelingen versneld kunnen worden verwezenlijkt en (gedeeltelijk) gefinancierd, is daarbij een mooie bijkomstigheid.

2.3. *De RUD op weg naar 2030*

Parallel aan de landelijke evaluaties en onderzoeken werkt de RUD met de deelnemers aan de doorontwikkeling van de organisatie. Met als doel: een robuuste, deskundige en vernieuwende dienst voor zowel de VTH-uitvoeringstaken als (milieu)advisering bij ruimtelijke opgaven. Het bestuurlijke traject 'Kleur bekennen' en het ambtelijke programma 'Samen op weg' hebben hier invulling aan gegeven. Hiermee hebben de gemeenten en provincie een duidelijke ontwikkelrichting voor de RUD bepaald, namelijk de doorontwikkeling naar een technisch adviserende uitvoeringsorganisatie.

In de kadernota 2023 is deze ambitie verder uitgewerkt met oog op de maatschappelijke opgaven zoals energietransitie, stikstofreductie en klimaatadaptatie die steeds meer op het bord van gemeenten en provincie komen te liggen. Om de opdrachtgevers hierin zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen ontwikkelt de RUD zich tot 'het expertisecentrum voor de fysieke leefomgeving en partner bij de energietransitie'. Deze ambitie is omarmd door de Raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten en sluit naadloos aan bij de doelstelling van het IBP.

Sinds het vaststellen van de kadernota 2023, heeft de RUD samen met de opdrachtgevers onder andere de volgende stappen gezet op weg naar deze ambitie:

- Expertisecentrum
  De RUD als expertisecentrum verbindt en levert kennis, betrouwbare data, integrale adviezen (strategisch, tactisch en operationeel rekening houdend met technische-, juridische- en omgevingsaspecten) om deelnemers te ondersteunen bij de besluitvorming en het opstellen van beleid en regelgeving. Daarnaast worden kennis en data ingezet voor de efficiënte uitvoering van de VTH-taken gericht op een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen. Zo kunnen gegevens over (de impact van) overtredingen helpen bij het maken van handhaafbaar beleid en om de beschikbare handhavingscapaciteit gericht in te zetten. Kennisontwikkeling bij de RUD levert bovendien voordeel voor alle deelnemers op. Wat we bijleren door bijvoorbeeld omgevingswet-*proof* geluidsbeleid voor één gemeente te maken, is beschikbaar voor alle gemeenten.

  De samenwerking met de ODRU zorgt voor belangrijke kennisontwikkeling binnen beide omgevingsdiensten. Daarom breiden we deze samenwerking uit. Zo werken ODRU en RUD samen met de provincie aan soortenbescherming bij het saneren van asbestdaken. Een gezamenlijke procesmanager stimuleert verdere samenwerking op de werkvloer en neemt eventuele drempels weg, zodat projecten door kunnen gaan.

  De RUD groeit daarnaast ook op het gebied van technisch advies over de individuele milieuaspecten naar integraal adviseur. Waar we eerder al integraal milieuadvies gaven bij concrete initiatieven, hebben we inmiddels het eerste integrale advies op een omgevingsvisie geleverd. Een goed voorbeeld van technisch advies over bodem leest u op pagina 11 in kader 2.

  Ook op het gebied van data en geo-informatie groeit de RUD door. Zo kunnen luchtvaartbedrijven sinds kort in één oog opslag zien of hun melding of ontheffing om vluchten uit te voeren wel of niet haalbaar is. Het beleid van de provincie is in de kaarten geïntegreerd, bijvoorbeeld over vluchten in weidevogelgebieden of in de buurt van woningen. Omdat alle toegekende ontheffingen en de meldingen meteen in de kaarten worden opgenomen is ook meteen duidelijk hoeveel vluchten er nog op een bepaalde locatie mogelijk zijn. Een ander voorbeeld van de mogelijkheden van data en geo-informatie ter ondersteuning van het maken van ruimtelijk beleid vindt u op pagina 15 in kader 3.

- Partner in de energietransitie

  Als ‘partner in de energietransitie’ wil de RUD de denk- en uitvoeringskracht van gemeenten en provincie aanvullen om samen de complexe opgave van energietransitie realiseren. Aan de slag gaan met de energietransitie vraagt om pionieren, samenwerken en het uitwisselen van kennis en ervaring. En met name het nemen van ingrijpende beslissingen over de verdeling van de schaarse ruimte. Bij het inpassen van de energietransitie in de leefomgeving gaat veel aandacht uit naar planologie en ruimtelijke ontwikkeling. Hier zijn gemeenten goed in. De RUD kan de kennis over onder andere de bodem, grondwater en de ondergrond toevoegen. Dit helpt bijvoorbeeld om bodemenergie langdurig effectief te kunnen gebruiken. De energietransitie heeft ook een sterke regionale component. Hierin kan de RUD een verbindende rol spelen. Wij werken immers voor elf gemeenten en de provincie en kennen het hele gebied.

  De RUD heeft al ervaring met bodemenergie, zowel als adviseur voor gemeenten en provincie als in de uitvoering van de VTH-taken. Voor energiebesparing bij bedrijven voeren we momenteel de VTH-taken uit. Inmiddels is er een eerste verkenning gedaan met betrekking tot aanvullende producten en diensten op het gebied van energietransitie die nog ontwikkelt kunnen worden om onze opdrachtgevers beter te ondersteunen. Deze verkenning wordt verder uitgewerkt, waaruit een concreet voorstel komt voor de uitbreiding van onze energietaken.

Kader 2: Opruimen oude bodemverontreiniging schept kansen voor de toekomst

Vlak naast het centraal station in Amersfoort, in de buurt van het Mondriaanplein, ligt het Vetgasterrein. Hier stond vroeger een fabriek die gas uit kolen haalde voor de verlichting van stoomtreinen. Het restproduct dat hierbij overbleef was teer. Het teer werd tot de jaren '50 opgeslagen in bassins zonder afdichting en kon zo onbelemmerd de bodem inzakken. Nu staan er 280 filters die het restproduct, teer, heel veel teer, langzaam maar zeker uit de bodem oppompen. Over vijf jaar is de klus geklaard en kan het terrein worden ontwikkeld.

Het is niet de eerste keer dat het Vetgasterrein wordt gesaneerd. In 2003 werden er damwanden en bioschermen met persluchtfilters geplaatst, in de vorm van een trechter. Deze trechter moest de verontreiniging op z'n plek houden. Het risico is dat het smalste deel van de trechter verstopt, waardoor het teer er omheen gaat lopen. Een ander risico is dat het teer verder naar beneden zakt. "De klei van de Eemlaag houdt het teer nu nog tegen, maar het moet niet verder zakken. Dan komt het in het tweede watervoerend pakket (diepe grondwater) en gaat het zich verspreiden."

Kauwgom

Toezichthouder Ludo Meijer is sinds 2018 bij de sanering van de voormalige Vetgasfabriek betrokken. Hij legt uit waarom deze verontreiniging om zo'n langdurige en zorgvuldige aanpak vraagt. "Teer is als kauwgom. Het lost niet op. We kunnen het dus niet oppompen met het grondwater. Het zit tot 12 meter diep, daardoor is ontgraven ook niet geschikt. Dat is veel te duur." Tijdens de voorbereidingen die twee jaar duurden, werden onder andere explosieven uit de Tweede Wereldoorlog opgeruimd. "Tijdens deze werkzaamheden kwamen we kleine verontreinigingen tegen, die zijn nu opgeruimd. De kwaliteit van de bovenste meter grond is bekend en gesaneerd, dat maakt het aanleggen van kabels en leidingen makkelijker als straks het terrein daadwerkelijk wordt ontwikkeld."

Langzaam afvoeren

Tijdens de voorbereiding is ook een buizenstelsel aangelegd en zijn er tien filters getest. Ludo: "Alle filters hebben sensoren. Omdat de weerstand van water en van teer anders is, herkent een sensor wat het is. Is het teer, dan doet de pomp een paar slagen en komt het teer in de buizen terecht waar het langzaam wordt afgevoerd." Het lage tempo is noodzakelijk om te voorkomen dat de teer breekt; er moet zoveel mogelijk aan één stuk uit de bodem komen.

Monitoren

Nu de pompen hun werk doen, is het werk van Ludo nog niet gedaan. "We bespreken elk half jaar de voortgang en het grondwater wordt jaarlijks gemonitord. En het teer moet natuurlijk worden afgevoerd." De belangrijkste gesprekspartner is de gemeente Amersfoort. De gemeente is als eigenaar van het terrein beschikkinghouder en verantwoordelijk voor de sanering.

Geen blauwdruk

De collega's van de gemeente en Ludo als toezichthouder hadden niet altijd dezelfde belangen, maar wel hetzelfde doel: een schone bodem waar na de sanering veilig gebouwd kan worden. Ludo: "We doen het goed, of we doen het niet. Dat is het uitgangspunt." Dankzij deze houding en de jarenlange gezamenlijke inspanningen wordt de complexe, grootschalige verontreiniging nu gesaneerd. Is de methode Vetgasfabriek een blauwdruk voor alle teerverontreinigingen? "Er zijn gelukkig niet veel teerverontreinigingen en elke locatie is uniek."

3 Ontwikkelingen 2024

De afgelopen jaren is sterk ingezet op de doorontwikkeling van de RUD naar een technisch adviserende uitvoeringsorganisatie. Met de kadernota 2023 is een duidelijke stip op de horizon gezet voor 2030, waarbij de RUD het expertisecentrum is voor de fysieke leefomgeving en partner bij de energietransitie. Invulling geven aan deze ambitie vraagt een gefaseerde aanpak. Met deze kadernota concretiseren we de vervolgstappen op weg naar deze ambitie. Hierbij leggen we de nadruk op:

1. Versterken van de VTH-taakuitvoering

2. Ontwikkelen en verbreden advisering gericht op beleidsondersteuning

Daarnaast zijn er een aantal randvoorwaarden waaraan invulling gegeven moet worden om daadwerkelijk vervolgstappen te zetten.

3.1. Versterken van de VTH-kerntaken

De druk op de fysieke leefomgeving wordt groter waarbij het steeds moeilijker wordt om verschillende functies te combineren met behoud van de kwaliteit van die leefomgeving. Een veilige, gezonde en schone leefomgeving is daarmee niet vanzelfsprekend. Een robuuste en efficiënte uitvoering van de VTH-taken kan hieraan een bijdrage leveren. Door met vergunningen en maatwerkbesluiten de kaders aan de voorkant te geven en met toezicht en handhaving toe te zien dat hieraan wordt voldaan, kan milieuschade zoveel mogelijk worden voorkomen.

De afgelopen jaren hebben we belangrijke stappen gezet om de VTH-taakuitvoering verder te versterken en te verbeteren. We zijn er echter nog niet. Dit blijkt ook uit het rapport van de commissie van Aartsen, waarin wordt geadviseerd om een aantal noodzakelijk verbeteringen door te voeren. Deze adviezen zijn ook van toepassing op de RUD en sluiten grotendeels aan bij de ambitie voor 2030 van de RUD waar het expertisecentrum zowel betrekking heeft op de VTH-taken als beleidsondersteuning en de kennis die daarvoor nodig is.

In 2024 is het daarom van belang dat we inzetten op verdere versterking van de VTH-taakuitvoering. Dit doen we primair vanuit onze eigen ambities, bijvoorbeeld door de inzet van de casemanager uit te breiden. Waar het IBP een kans biedt om onze ambities versneld en mogelijke (gedeeltelijke) gefinancierd te behalen, nemen we deel aan specifieke pilots en projecten.

Gezien bovenstaande ligt het accent voor 2024 op:

3.1.1. Efficiënte uitvoering

Harmonisatie en professionalisering

Als RUD zijn we continu op zoek naar hoe we ons werk slimmer en beter kunnen uitvoeren. Het harmoniseren van de basistaken in de regio en het gezamenlijk ontwikkelen van plustaken is hierin een belangrijke bouwsteen. Het is noodzakelijk dat alle deelnemers tenminste het gehele basistakenpakket hebben ingebracht. Het voornemen van de gemeente Utrecht om het volledige basistakenpakket in te brengen en mogelijk aanvullende taken die logischerwijs bij de RUD belegd kunnen worden, is daarom een belangrijke mijlpaal en biedt kansen om onze taakuitvoering verder te professionaliseren (in lijn met IBP pijler 1). Daarnaast vraagt de Omgevingswet een andere manier van werken. Hoe dit op een zo efficiënt mogelijke manier moet worden vormgegeven moet ook blijken uit de eerste ervaringen die we in 2023 opdoen bij onze taakuitvoering onder de Omgevingswet.

In 2024 ligt de focus op het inpassen van de overgedragen taken en het doorvoeren van verbeteringen van de VTH-taakuitvoering onder de Omgevingswet. De regionale uitvoering- en handhavingsstrategie en de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) vormen hierbij de basis van hoe wij in 2024 werken.

Data en technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen en het slimme gebruik van data bieden mogelijkheden om de efficiëntie van de VTH-taakuitvoering te vergroten. De RUD heeft hier al ruime ervaring mee opgedaan, wat onder andere heeft geresulteerd in de ontwikkeling van de risicogericht toezicht applicatie (RGT-app) waarmee op basis van verschillende vergelijkende indicatoren bedrijven worden geselecteerd voor toezicht. Ook zijn er in 2022 succesvolle proeven uitgevoerd met het inzetten van een drone bij het uitvoeren van onze toezicht- en handhavingstaken ten aanzien van weidevogels. In 2024 ligt de focus op het breder toepassen van data en digitale hulpmiddelen zoals drones en ander technologische ontwikkelingen die bijdragen aan een efficiëntere uitvoering van onze taken. Daarbij zijn het belangrijke instrumenten om een bijdrage te leveren aan de monitoring van omgevingswaarden of beleidsdoelen onder de Omgevingswet.

Met het IBP stellen de ketenpartners in het VTH-stelsel zich ten doel om het informatielandschap structureel op orde te hebben. Het professionaliseren van de informatievoorziening, informatie-uitwisseling en de slimme toepassing van data voor de uitvoering van de VTH-taken is een doorlopend thema binnen de RUD. Ook de integrale aansluiting van de digitale omgeving van de RUD op het volledige informatielandschap van het gehele VTH-stelsel is daarbij van belang. Hiermee worden de effectiviteit, efficiëntie en nauwkeurigheid van de uitvoering van de taken bespoedigd en geoptimaliseerd.

De RUD zet in 2024 in op het verbeteren van de datakwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving en de ontwikkeling van tools om informatie over VTH beter te ontsluiten. Ook wordt ingezet op een verbeterde samenwerking tussen- en binnen omgevingsdiensten en ketenpartners en het stimuleren van het gebruik van bestaande tools zoals Inspectieview. Hierbij wordt in het bijzonder prioriteit gegeven aan het duurzaam en structureel organiseren van menskracht, kennis en aandacht voor de organisatie van de informatievoorziening binnen de organisatie.

3.1.2. Strafrechtelijke handhaving

Het onderwerp strafrechtelijke handhaving bestaat bij de RUD uit twee onderdelen: groen (natuurbescherming) en grijs (milieu en bodem). Ons team groene BOA's weet strafrecht al goed in te zetten en werkt hierin uitstekend samen met onder andere de politie en terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Onderstaande verbeteringen gaan dan ook alleen over milieu en bodem: de aanpak van milieucriminaliteit moet verbeterd worden.

Alle ketenpartijen - waaronder politie, Openbaar Ministerie, Zittende Magistratuur, het Functioneel Parket en de RUD- moeten hiervoor vanuit hun eigen rol samenwerken, waarbij er voldoende prioriteit is en capaciteit beschikbaar wordt gesteld. De RUD heeft hierin nog een ontwikkeling te gaan. De verbeterslag is inmiddels ingezet met het aantrekken en opleiden van meer BOA's.

In 2024 is de RUD in staat om strafrecht effectief in te zetten om milieucriminaliteit te bestrijden. De bemensing is zowel kwaliteit als kwantitatief op orde, en systemen en processen zijn ingericht om op te schalen van bestuursrecht naar strafrecht. We zullen hierin samenwerken met de ODRU. De ODRU heeft bijvoorbeeld een app in gebruik van de Landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) die bij controles aangeeft wanneer strafrecht ingezet moet worden. Wij zullen op eenzelfde wijze het inzetten van flankerend beleid borgen in onze processen.

Kader 3: Geur Amersfoort in beeld gebracht

Amersfoort wilde de geursituatie in de gemeente letterlijk in kaart brengen. Atze Witteveen (GIS-specialist) en Hans Meister (senior medewerker vergunningverlening) gingen met dit vraagstuk aan de slag. Het resultaat is een instrument waarmee collega's bij de gemeente kunnen zien waar welke ontwikkelingen mogelijk zijn als het gaat om geur. Atze: "Dit kunnen we voor alle milieuaspecten doen. De RUD heeft data, de kennis van milieu en van GIS (geografisch informatiesysteem)."

Op de interactieve kaart staan alle bekende geurbronnen van bedrijven met daarom heen de contouren waarbinnen de geur naar verwachting kan worden waargenomen. Die verwachtingen zijn gebaseerd op berekeningen die bij vergunningen horen, regels uit de Wet geurhinder en veehouderij en de standaardafstanden die worden gehanteerd in het Activiteitenbesluit milieu en de handreiking Bedrijven en milieuzonering van de VNG. Stukje bij beetje wordt deze theoretische situatie verfijnd naar de daadwerkelijke situatie. Bijvoorbeeld in het geval van een koffiebrander.

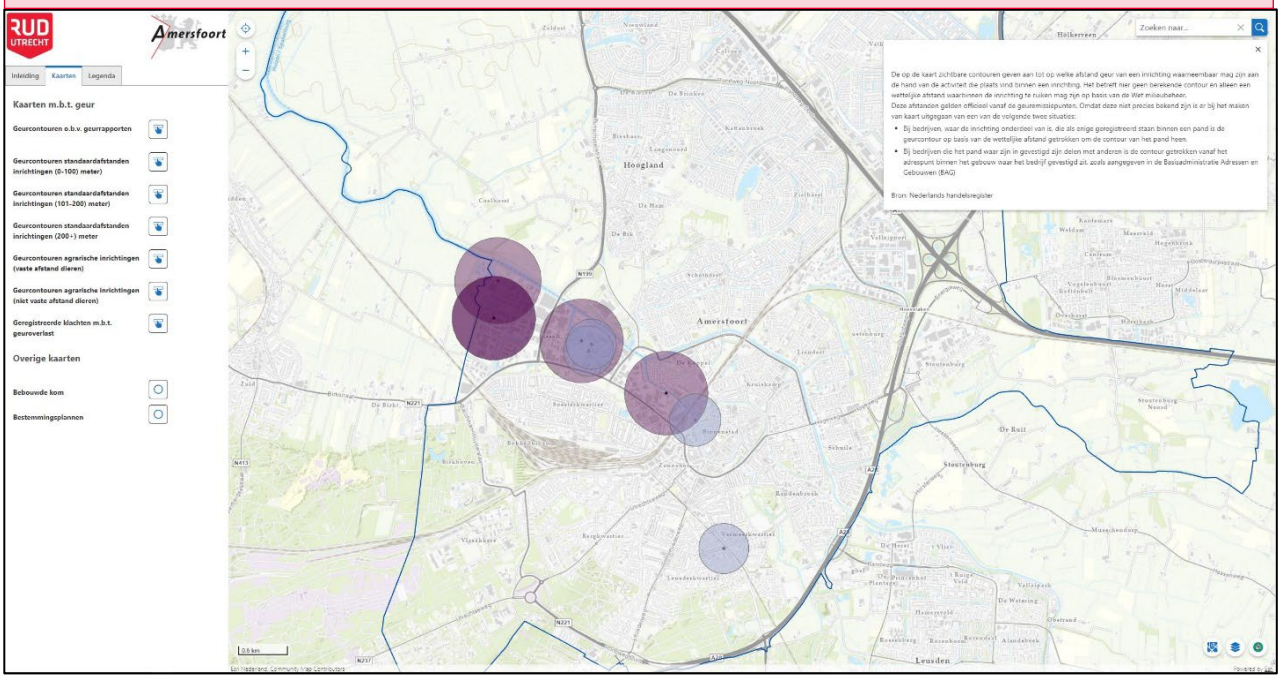
Atze: "Voor een koffiebranderij geldt een richtafstand van 500 meter tot gevoelige objecten als woningen en ziekenhuizen. Uit onderzoek bleek dat de daadwerkelijke afstand waarop een branderij in Amersfoort te ruiken was, kleiner was. Nu heeft dit bedrijf passende voorschriften en is de geuratlas weer een beetje beter."

Buurgemeenten

Naast de gemeente zelf, is een straal van twee kilometer van de buurgemeenten meegenomen in de kaart. Geur trekt zich immers niks aan van gemeentegrenzen. Buiten de bebouwde kom vinden we vooral veehouderijen. Voor deze bedrijven gelden geurregels voor onder andere de dierverblijven en het opslaan van mest en kuilvoer. Door deze geurbronnen, de geurbelasting en de afstanden op de kaart te combineren, is het voor de gemeente inzichtelijk waar in het buitengebied bijvoorbeeld huizen gebouwd kunnen worden. Atze benadrukt wel: "De kaart is indicatief; er geldt een onderzoeksplicht als je daadwerkelijk gaat ontwikkelen."

Heel veel mooie producten

Ook de geurklachten en de vermoedelijke veroorzakers van de overlast zijn op de kaart gezet. Atze: "De klachten zijn zeer verspreid, hierdoor kunnen we geen duidelijke oorzaak aanwijzen. Hier kunnen we dus niet veel mee, maar het is wel interessant." In een andere gemeente werd de relatie tussen klachten en veroorzaker wel duidelijk door alles met punten op de kaart te zetten en werd de kaart een belangrijk instrument bij het toezicht. "GIS is key. We maken met deze geurkaart milieu weer een stukje inzichtelijker voor mensen die er niet dagelijks mee te maken hebben. We kunnen nog heel veel mooie producten voor de gemeenten en de provincie maken."

3.2. Ontwikkelen en verbreden advisering voor beleidsondersteuning

De gestelde ambitie vergt doorontwikkeling naar een omgevingsdienst die op strategisch, tactisch en operationeel niveau de deelnemers kan adviseren en kan ondersteunen bij het maken van beleid over de fysieke leefomgeving.

De complexe opgaven waar gemeenten en provincies voor staan, waaronder de energietransitie, vragen ook om een omgevingsdienst die een bijdrage kan leveren aan het in samenhang wegen van de verschillende elementen van de fysieke leefomgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten meer bestuurlijke afwegingsruimte om invulling te geven aan de leefomgeving. Milieu, natuur, bodem en water maken hier ook deel van uit. Om te komen tot een weloverwogen keuze is kennis nodig over deze thema's, geënt op de lokale situatie. Met strategische, tactische en operationele advisering kan de RUD een bijdrage leveren aan de besluitvorming en vanuit deze thema's ondersteunen bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen.

Daarnaast willen we invulling geven aan onze ambitie om partner te zijn in de energietransitie. Voor 2024 ligt daarom de focus op:

3.2.1. Doorontwikkeling advisering

Vooruitkijkend naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 is de RUD al in 2021 gestart met de ontwikkeling van een cluster advies en adviesvaardigheden onder medewerkers. Hiermee schuift de rol van de RUD van primair de uitvoering op naar de voorkant, gericht op beleidsondersteuning. De inzet van casemanagers en omgevingsadviseurs binnen het in ontwikkeling zijnde cluster, leidt tot kwalitatieve, effectieve en efficiënte afstemming en samenwerking met/tussen ketenpartners. De essentiële ontwikkelde adviesvaardigheden worden met name ingezet om de benodigde kennis over lokale milieueffecten aan de deelnemers te leveren ten behoeve van de lokale afwegingen in een omgevingsplan of -verordening.

In 2024 staat het cluster advies er en zijn we toe aan verdere doorontwikkeling. De adviesrol van de RUD is uitgebouwd en heeft een structurele plek binnen de organisatie en bij de opdrachtopgevers. Incidentele integrale adviezen op omgevingsvisies en omgevingsplannen groeien door naar een product dat door alle opdrachtgevers wordt afgenomen. De experts van de RUD hebben zich verder ontwikkeld in hun rol en zetten hun kennis in om nieuwe, complexe vraagstukken van advies te voorzien. Onze casemanagers en omgevingsmanagers hebben een goede relatie opgebouwd met de opdrachtgevers en zijn goed aangesloten op lokale en regionale wensen en behoeften. De RUD heeft de capaciteit om hierop in te spelen en opdrachtgevers vraag gestuurd op meerdere inhoudelijke terreinen en niveaus (van uitvoering tot strategie) te adviseren.

3.2.2. Versterken rol bij de energietransitie

De Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht zijn ambitieus in hun energiedoelstellingen en willen actief invulling geven aan de doelen uit het klimaatakkoord. Dit betekent dat gemeenten bijvoorbeeld alle woningen van het aardgas halen of zoeken naar locaties om duurzame hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Een grote opgave. Voor bedrijven geldt dat zij hun energieverbruik drastisch omlaag moeten brengen of moeten overschakelen naar duurzamere vormen van energie, zoals groene waterstof, om zo hun bedrijfsvoering op een verantwoorde manier te kunnen continueren.

Er liggen veel kansen en behoeften waarin de RUD een rol kan spelen. Een logische rol, omdat de RUD vanuit haar reguliere taken op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving over veel kennis en inzichten beschikt die van meerwaarde kunnen zijn bij het samenstellen en uitrollen van relevant beleid. Het draait dan met name om de Regionale Energie Strategieën (RES), de Regionale Structuurvisie Warmte (RSW) en de daarmee op gemeentelijk niveau samenhangende Transitievisies Warmte (TVW).

Daarnaast heeft de RUD een duidelijke rol bij de verplichtingen en verantwoordelijkheden die bedrijven in toenemende mate krijgen met betrekking tot energie. Kennis en inzichten die juist ook aan de voorkant kunnen bijdragen aan goede kaders en een stevige basis voor het verder vormgeven van vervolgstappen naar RES 2.0 en de evaluatie van de TVW's in 2026.

Met de kadernota 2023 is de ambitie neergelegd om in 2030 partner bij de energietransitie te zijn. Om hier te komen zijn de afgelopen jaren al een aantal stappen gezet. Zo is er een Programma 'RUD Utrecht, partner in de energietransitie' opgezet en is, in het kader daarvan, een inventarisatie uitgevoerd naar hoe de RUD haar deelnemers kan ondersteunen en haar rol kan vergroten. Dit wordt de komende jaren verder vormgegeven met nieuwe producten die via de Producten en diensten catalogus (PDC) worden aangeboden. Ook in 2024 zetten we in op de (door)ontwikkeling van producten, zowel voor VTH als voor advisering.

3.2.3. Kennisopbouw

Het belang van kennis zal de komende jaren alleen maar toenemen vanwege de steeds complexere integrale vraagstukken waar gemeenten en provincie voor staan. Daarbij neemt onder de Omgevingswet de behoefte aan specifieke kennis over milieu en de fysieke leefomgeving, die aansluit bij de regionale en lokale behoefte, toe. Kennis die de RUD kan inbrengen. Om aan deze behoefte invulling te kunnen geven is het belangrijk om te onderkennen dat kennis veel meer is dan het doen van een opleiding. Juist de toepassing en ontwikkeling van kennis in - en voor - de praktijk, voor uitvoering en beleidsondersteuning, moet centraal staan. Het benutten van elkaars ervaring is daarin essentieel. Dit vraagt van de RUD een investering in het vastleggen en borgen van kennis, in kennisontwikkeling van medewerkers en in kennisdeling.

De vastgestelde strategische ambities voor 2030 geven richting aan de ontwikkeling van de RUD als expertisecentrum en kennisinstituut voor haar deelnemers. Om deze ambitie te realiseren moet kennis worden ontwikkeld, aangetrokken en geborgd. Hiervoor is een goed functionerende kennisinfrastructuur nodig, waarbij kennis stroomt. Dat wil zeggen dat kennis niet bij een specifieke medewerker, een deelnemer of andere kennisbronnen blijft steken, maar dat kennis voor iedereen beschikbaar is bij de taakuitvoering. Hierin ligt ook een gezamenlijke opgave van de RUD en de deelnemers. De kennispositie van de RUD en de deelnemers kan daarbij vergroot worden door bij (nieuwe) vraagstukken niet kennis van buitenaf in te huren, maar de RUD bewust in te zetten. Zo krijgt de RUD de mogelijkheid om kennis op te bouwen en deze voor alle deelnemers beschikbaar te maken. Daarnaast komt ook specifieke kennis van de deelnemers hierdoor beschikbaar voor de RUD en alle deelnemers. De RUD kan hierdoor als een spin in het (kennis)web gaan fungeren.

Een voorbeeld van de opgaven waar gemeenten en provincies voor staan, is stikstof: gemeenten en provincies wordt gevraagd uitvoering te geven aan het landelijke beleid en hebben hun eigen opgaven en vraagstukken op dit gebied. De RUD bouwt kennis en ervaring met dit onderwerp op en kan data leveren die de opdrachtgevers ondersteunen bij het maken van keuzes. We zien dat de vraag naar deze expertise toeneemt, evenals de vraag naar expertise op het gebied van energie en klimaat. We willen de benodigde kennis bundelen binnen de RUD, zodat alle opdrachtgevers hier gebruik van kunnen maken. Gezien het toenemende aantal vragen dat op de RUD afkomt, is het van belang dat de organisatie zich voorbereidt kennis- en capaciteitsuitbreiding op het gebied van onderwerpen als stikstof, energietransitie en klimaatadaptatie. Dit betekent dat de RUD zich zal aansluiten bij landelijke kennisplatforms en de samenwerking zoekt met onderwijs- en kennisinstellingen. Tegelijkertijd zet de RUD in op het vertalen van de kennis naar de opgaven van de deelnemers. Dit betekent dat de RUD als expertisecentrum proactief ontwikkelingen vertaalt naar de uitvoeringspraktijk.

Een speerpunt in de ontwikkeling van de RUD als expertisecentrum is het aantrekken van (nieuwe en ontbrekende) kennis. Hierbij zet de RUD in op de uitvoering van een professionele werving- en selectiestrategie waarin het positieve en zichtbare werkgeversmerk van de organisatie zorgt voor de aanwas van nieuw gekwalificeerd personeel, het binden en boeien daarvan en de structurele borging van deze kennis en expertise.

3.3. *Randvoorwaarden*

De volgende stap op weg naar de RUD als kenniscentrum voor de fysieke leefomgeving en partner bij de energietransitie kan alleen ingevuld worden als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De belangrijkste voorwaarden zijn eigenaarschap vanuit de deelnemers, een passende organisatiestructuur en een passende financieringsstructuur.

3.3.1. Eigenaarschap van de deelnemers

De gestelde ambities kan de RUD niet alleen behalen. Hiervoor is nadrukkelijk de steun nodig van de deelnemers. En dan niet alleen vanuit hun opdrachtgevers rol, maar vooral vanuit hun rol als eigenaar. Dit kan vormgegeven worden door:

De RUD binnen de eigen organisatie profileren als expertisecentrum voor de fysieke leefomgeving en partner bij de energietransitie;

- De RUD als eerste leverancier van adviesopdrachten in te zetten;
- De RUD structureel te betrekken aan de voorkant van de beleidscyclus;
- Data beschikbaar te stellen en het delen van data mogelijk te maken;
- Inbreng van alle basistaken;
- Basistaken te harmoniseren;
- Actief binnen de eigen organisatie ontwikkelde kennis met de RUD te delen zodat deze kennis beschikbaar komt voor alle deelnemers;
- Gezamenlijk plustaken te ontwikkelen.

Deze verantwoordelijkheden zijn in lijn met eerdere afspraken.

3.3.2. Organisatieontwikkeling

De gestelde ambities hebben niet alleen impact op de inhoud van het werk, maar heeft ook consequenties voor de wijze waarop het werk wordt georganiseerd en uitgevoerd. De afgelopen jaren heeft de voorbereiding op de Omgevingswet en de invoering van een nieuw zaaksysteem (Powerbrowser) veel van de veranderkracht van de organisatie in beslag genomen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2023 ontstaat er nieuwe ruimte om te kijken hoe de doorontwikkeling van de RUD en het behalen van de ambities voor 2030 verder vormgeven kan worden. Dit vergt een uitgebreid en zorgvuldig proces dat in 2023 wordt gestart en waarvan de uitvoering en realisatie grotendeels in 2024 plaatsvindt. Het doel is een organisatie(structuur) die past bij de uitvoering van het werk. En een die rekening houdt met een aantal uitdagingen en initiatieven waar we de komende jaren in meer of mindere mate mee te maken krijgen:

Intensiveren van de samenwerking met de ODRU

Binnen de gestelde kaders wordt de samenwerking tussen de RUD en ODRU geïntensiveerd, hetgeen bijdraagt aan de versterking en slagvaardigheid van de organisatie en waarmee het dienstverleningsniveau aan blijft sluiten bij de wensen en behoeften van de deelnemers.

In lijn met de in 2021 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen de organisaties, stemmen beide MT's veelvuldig met elkaar af, coöpereren teams op specifieke inhoudelijke expertisegebieden (onder andere op het gebied van geluid, bouwtaken, energiebesparing en bodemtaken onder de Omgevingswet) en wordt kennis uitgewisseld. Een verdere verkenning, inventarisatie en verbreding wordt in 2024 vormgegeven en maakt inzichtelijk op welke wijze en vorm(geving) voor bepaalde producten, diensten en taken samenwerken opportuun en noodzakelijk is.

Overdracht van taken en mensen vanuit de gemeente Utrecht

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert het basistakenpakket. Dit zal ertoe leiden dat de gemeente Utrecht nieuwe taken bij de RUD gaat beleggen. Mogelijk betekent dit dat medewerkers van de gemeente Utrecht overgaan naar de RUD Utrecht en zorgvuldig ingepast moeten worden in onze organisatiestructuur.

Advisering en Omgevingswet

De organisatiestructuur van de RUD is primair geënt op de uitvoering van de VTH-taken. Met het ontwikkelen en versterken van advisering is het een logisch moment om te verkennen of advisering op een andere manier in de organisatie ingebed moet worden. Hetzelfde geldt voor andere werkwijzen die volgen uit de Omgevingswet. We hebben er bewust voor gekozen om eerst de Omgevingswet te implementeren en vervolgens te kijken wat dit betekent voor de organisatiestructuur. In 2024 kunnen de inzichten die zijn opgedaan met één jaar werken onder de Omgevingswet worden betrokken bij de inrichting van de organisatiestructuur.

Werving en selectie van de juiste mensen.

De ambities kunnen niet waargemaakt worden zonder de juiste mensen op de juiste plek. De gestelde ambities voor 2030 stellen ons voor een uitdaging om mensen aan te trekken met een profiel dat past bij de gestelde ambities. Met een krappe arbeidsmarkt is het onontbeerlijk om een goede arbeidsmarktstrategie te hebben. Hier hebben we invulling aan gegeven door een arbeidsmarkspecialist te werven die ook voor 2024 ondersteund bij de werving van gekwalificeerd personeel.

3.3.3. Financieringsstructuur

De huidige financieringsstructuur van de RUD is ingericht op de uitvoering van VTH-taken in opdracht van de deelnemers. De ontwikkeling en verbreding van advisering zorgt voor een grotere stroom aan adviesvragen van de deelnemers. De verwachting is dat zij zich niet voor een periode van vier jaar kunnen committeren aan de afname van adviesproducten en -diensten binnen een bepaald wetgevingsgebied of thema, hetgeen momenteel een vereiste is om taken in de DVO te brengen. Het structureel werken met aanvullende opdrachten of projecten zal leiden tot een toename van de doorlooptijd van deze opdrachten en de administratieve last voor de RUD. Dit is onwenselijk. Met behulp van een separate financieringsstroom voor adviesproducten en -diensten kan het benodigde maatwerk door de RUD worden geleverd. Om goed invulling te kunnen geven aan de adviesrol is er daarnaast differentiatie nodig in de tarieven, dienen functieschalen van RUD medewerkers aan te sluiten bij de inhoudelijke werkzaamheden en moet er ruimte worden gecreëerd voor kennis- en productontwikkeling. Dit leidt ertoe dat de advisering in 2024 uit de pilotsfeer komt en een volwaardig product zal zijn van de RUD. Deze aspecten hebben invloed op de financiering en de financieringsstructuur en zal daarop moeten aansluiten.

RUD
UTRECHT
Handhaving Natuur

4 Ontwikkelingen in de deelnemersbijdrage en de benodigde ondersteuning vanuit Bedrijfsvoering

De in deze kadernota omschreven ontwikkelingen in het VTH-domein hebben uiteraard ook gevolgen voor de deelnemersbijdrage van de RUD Utrecht en tevens voor de afdeling Bedrijfsvoering. Deze kadernota bevat geen begroting maar geeft wel een zo betrouwbaar mogelijke indicatie van de deelnemersbijdrage in 2024. Het gaat daarbij om zowel de vaste als de variabele bijdrage. In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

4.1. Bedrijfsvoering

Binnen de RUD hebben we alle ondersteunende diensten samengevoegd binnen bedrijfsvoering. Hierbij moet gedacht worden aan zaken als financiën, receptie, ICT en Informatievoorziening (IV), HRM, communicatie, secretariaat en accountmanagement. Al deze onderdelen hebben gemeen dat ze niet direct werkzaam zijn voor de vakgebieden, maar daaraan ondersteuning bieden.

Voor 2024 zijn er meerdere doelen en doelstellingen die de afdeling bedrijfsvoering wil behalen. Voor de kadernota zouden wij er drie in het bijzonder willen toelichten.

4.1.1 ICT en IV

De RUD Utrecht beschikt door de uitgevoerde werkzaamheden in het verleden (door zowel de RUD Utrecht als de voorgangers) alsmede door de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden aan een grote hoeveelheid data. Doelstelling is deze data zoveel mogelijk om te zetten in relevante informatie die bijdraagt aan de doelstellingen van de RUD Utrecht en zijn opdrachtgevers. De afdeling informatievoorziening (IV) en ICT spelen hier een cruciale rol in.

Binnen de RUD is begin 2022 een nieuw VTH-zaaksysteem geïmplementeerd dat ook geschikt is om te gebruiken bij de Omgevingswet. De inrichting implementatie en overgang heeft veel van onze medewerkers op de afdeling IV en ICT gevraagd, alsook van de medewerkers in het primaire proces. Hierdoor is de doorontwikkeling op diverse onderdelen van informatie gestuurd werken tijdelijk minder geweest. De data die in ons VTH-systeem worden opgeslagen geven samen met externe (openbare) bronnen meer inzicht bij de uitvoering van onze werkzaamheden en bij het adviseren van onze deelnemers. Wij gebruiken intern verschillende systemen om onze medewerkers te ondersteunen door diverse databronnen te koppelen en hiermee data te transformeren tot informatie. Door de ontwikkelrichting van de RUD en de snel veranderende wereld om ons heen zal de afdeling ICT en IV in 2024 extra aandacht besteden om op deze onderdelen een verdere doorontwikkeling te maken ter ondersteuning van de primaire teams.

De doorontwikkeling zal investeringen vragen, maar ook leiden tot effectiever en efficiënter werken.

4.1.2 HRM en Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt voor kwalitatief goed opgeleide medewerkers in het vakgebied van VTH en bijbehorende advisering is ontzettend krap. De concurrentie voor personeel is hoog, want naast de omgevingsdiensten zijn ook gemeenten en provincies op zoek naar deze medewerkers. Binnen de RUD zorgen wij allereerst middels arbeidsmarktcommunicatie voor zichtbaarheid bij de doelgroep. Daarnaast volgen wij twee sporen. Allereerst hebben wij een recruiter in dienst die specifiek zoekt naar voor ons geschikte medewerkers op openstaande en toekomstige functies. Voor starters ontwikkelen we specifiek beleid om deze ook aan ons te binden. Wij ontwikkelen in 2024 stagebeleid dat moet leiden tot stagiaires die ook bij de RUD Utrecht blijven werken en intern worden opgeleid. In 2024 zullen ook de contacten met hoge scholen en universiteiten worden geïntensiveerd om ook tijdig in beeld te zijn bij mogelijk toekomstige medewerkers.

4.1.3 Samenwerking met andere collega Omgevingsdiensten

De rijksoverheid heeft met commissie van Aartsen en daarna het Interbestuurlijk programma (IBP) een startschot gegeven voor verbetering van VTH en de keten. Eén van de onderdelen hiervan is robuustheid van de dienst. Om deze robuustheid te creëren en ook te (blijven) voldoen aan de kwaliteitscriteria is het van belang dat op specialistische deskundigheidsgebieden een samenwerking aan te gaan met collega omgevingsdiensten in de regio. Er is reeds een intentieovereenkomst tussen de beide omgevingsdiensten in de provincie Utrecht. In 2024 zal verder ingezet worden op een nauwe samenwerking waarin beide diensten elkaar versterken. Bedrijfsvoering zal ondersteunen om daar waar er ‘drempels’ zijn om samen te werken deze zoveel mogelijk weg te nemen.

4.2. Financieringsmodel

Op verschillende gebieden ziet de RUD Utrecht een verschuiving in de costdrivers van onze dienstverlening. Waar in het verleden de voornaamste costdriver personeel (loonkosten) was zien we dat er steeds meer specialistische ‘gereedschappen’ in worden gezet voor het uitvoeren van onze taken (met steeds groter wordende investeringen en jaarlijkse kosten). Daarbij moet gedacht worden aan de terreinwagens voor onze groene buitengebied BOA’s, boot, geluidsapparatuur en drones. De huidige financieringsmethodiek is gebaseerd op uren en bijbehorende loonkosten. In 2024 verwachten wij specifiek aandacht te gaan besteden aan de methodiek en dan met name wat de impact is van de andere ‘costdrivers’ is en op welke wijze wij deze aan de methodiek kunnen toevoegen.

Daarnaast verwacht de RUD Utrecht dat er in de toekomst meer vraag zal gaan zijn naar beleidsondersteunende taken. De verwachting is hierbij dat deelnemers zich niet voor een periode van vier jaar kunnen committeren aan de afname van adviesproducten en -diensten binnen een bepaald wetgevingsgebied of thema, hetgeen momenteel een vereiste is om taken in de DVO te brengen. Het structureel werken met aanvullende opdrachten of projecten zal leiden tot een toename van de doorlooptijd van deze opdrachten en de administratieve last voor de RUD. Dit is onwenselijk. Met behulp van een aparte financieringsstroom voor adviesproducten en -diensten kan het benodigde maatwerk door de RUD worden geleverd. Om goed invulling te kunnen geven aan de adviesrol is er daarnaast differentiatie nodig in de tarieven, dienen functieschalen van RUD medewerkers aan te sluiten bij de werkzaamheden en moet er ruimte worden gecreëerd voor kennis- en productontwikkeling.

4.3. Financiële vertaling ontwikkelingen

In deze paragraaf beschrijven wij hoe de huidige ontwikkelingen, voor zo ver mogelijk, financieel zijn verwerkt in de bijdrage per deelnemer.

4.3.1 Prijscompensatie

De RUD Utrecht heeft de verschillende materiele kostenposten in de begroting van totaal € 2.938.000 niet aangepast voor de te verwachten prijsstijging. Wel is er in de begroting een post opgenomen om de prijsstijging van deze kosten op te kunnen vangen (stelpost prijscompensatie). Uiteraard is de prijsstijging tussen 2022 (huidig jaar) en 2024 nog onzeker. De RUD Utrecht maakt voor een inschatting gebruik van de juni-circulaire van de rijksoverheid. De verwachting is dat de prijzen in 2023 met 4% zullen stijgen en in 2024 met 4,2%. Op totaalniveau verwachten we dus een prijsstijging van € 239.000. De stelpost is om deze reden verhoogd naar € 240.000.

4.3.2 Onvoorzien

De totale begroting van de RUD Utrecht is tussen 2014 (jaar van oprichting) en 2024 (jaar van deze kadernota) gestegen van 10,9 miljoen naar 17,8 miljoen Euro. Behalve in het jaar van Oprichting waarin de post onvoorzien € 329.000 bedroeg is de post onvoorzien elk begrotingsjaar ongeveer gelijk gebleven (€ 225.000). Uiteraard brengt een groeiende begroting (63% tussen 2014 en 2024) meer risico's met zich mee. Daarnaast zien we ook dat Omgevingsdiensten de komende jaren te maken hebben met veel onzekerheden. Voorbeelden hiervan zijn de verdere ontwikkelingen van het Coronavirus (of andere infectieziekten), de komst van de Omgevingswet, de benodigde doorontwikkelingen van de organisatie en opvolging van het rapport van Aartsen en het Inter Bestuurlijk Programma (IBP). Om deze reden stelt de RUD Utrecht voor om de post Onvoorzien te verhogen naar € 325.000.

4.3.3 Ontwikkelbudget

Vanaf 2019 heeft de RUD Utrecht een ontwikkelbudget tussen de € 146.000 en € 200.000 beschikbaar gehad als onderdeel van de oorspronkelijke begroting. Door de dynamiek in het vakgebied is de RUD Utrecht in de afgelopen vier jaar echter altijd genoodzaakt geweest om de oorspronkelijke begroting te wijzigen en meer middelen beschikbaar te maken voor de doorontwikkeling van de organisatie. Ontwikkelingen in het vakgebied (zoals bijvoorbeeld de trajecten "Samen op Weg" en "Kleur bekennen") hebben ervoor gezorgd dat er middels begrotingswijzigingen tussen de € 613.000 en € 1.107.000 ingezet moest worden om de benodigde ontwikkelingen in de afgelopen vier jaar te bekostigen.

Als De RUD Utrecht kijkt naar de nabije toekomst verwacht zij dat deze trend aan zal blijven houden. De onzekerheden rondom de komst van de Omgevingswet en de opvolging van het rapport van Aartsen middels het IBP zal de komende jaren veel doorontwikkeling vragen van alle omgevingsdiensten in Nederland. Om deze doorontwikkelingen te bekostigen stelt de RUD Utrecht voor om een ontwikkelbudget te begroten voor 2024 van 2% van de totale begroting. Voor 2024 is dit € 350.000. Het voorstel is om € 150.000 van dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve "doorontwikkeling RUD Utrecht" zodat deze middelen over meerdere jaren ingezet kunnen worden en niet gebonden zijn aan doorontwikkelingen die in 2024 gemaakt dienen te worden.

Jaar	Oorspronkelijke Begroting	Aangepaste begroting
2019	€ 200.000	€ 613.000
2020	€ 146.000	€ 1.087.000
2021	€ 150.000	€ 747.000
2022	€ 150.000	€ 1.107.000

4.3.4 Arbeidsmarkt

Het voorstel is om in de begroting middelen voor arbeidsmarkt communicatie op te nemen en tevens een recruiter vast aan te stellen. De totale meerkosten ten opzichte van de begroting 2023 zijn daarmee € 134.000 op jaarbasis.

4.3.5 Omgevingswet

De huidige verwachting is dat de Omgevingswet 1 januari 2023 in zal gaan, al is dit nog wel onzeker. Het jaar 2024 is dus waarschijnlijk een jaar waarin de RUD volledig onder de Omgevingswet zal moeten functioneren. In deze kadernota zijn de financiële consequenties met betrekking tot de invoering van deze wet voor de deelnemers nog niet volledig inzichtelijk. Zo zal het bevoegd gezag van de bodemtaken gaan verschuiven van de provincie naar de gemeenten. Voor de provincie is rekening gehouden in het DVO met de afname van de bodemtaken aangezien hier afspraken over zijn gemaakt. Van verschillende gemeenten hebben we hier echter nog geen formele toezegging op. Wel is er een inschatting van de afname per gemeente gebruikt bij deze kadenota. Deze inschatting is gebaseerd op gesprekken tussen de deelnemende gemeenten en de RUD Utrecht. Aangezien de inschatting van de afname van bodemtaken nog niet definitief is voor onze deelnemende gemeenten, moet er rekening meer gehouden worden dat de variabele en vaste bijdragen nog zullen veranderen. Eventueel kunnen hier ook nog frictiekosten uit ontstaan als er voor de RUD een te grote daling in de afname van bodemtaken ontstaat. In 2023 zal de RUD ook voor de gemeenten die zijn aangesloten bij de ODRU de bodemtaken gaan verzorgen. Voor 2024 is hier nog geen formele afspraak over en derhalve is daar ook financieel nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast is de begroting behorende bij deze kadernota nog gebaseerd op de uitvoeringsplannen onder de oude wetgeving. Eind 2022 zullen de uitvoeringsplannen onder de Omgevingswet beschikbaar zijn en dit zal dan dus tot wijzigingen in de begroting leiden.

4.4. Ontwikkeling van de bijdrage

De stijging van de totale bijdrage t.o.v. de begroting 2023 bestaat uit een stijging van de vaste bijdrage (€ 998.000) en een stijging van de variabele bijdrage (€ 975.000). De stijging van de vaste bijdrage wordt deels veroorzaakt door een verwachte stijging van de CAO-lonen. Uitgaand van de juni-circulaire van de Rijksoverheid zal de CAO-stijging in 2024 4,2% zijn. Voor een groot aantal medewerkers is er verder een individuele groei van 3% in de salarisschaal mogelijk. Voor Bedrijfsvoering gaat dit totaal om een stijging van ongeveer € 380.000. Zoals hier boven gesteld zou ook de prijscompensatie toe moeten nemen met € 190.000. Hiermee verwachten we de prijsstijging van de rest van de materiele lasten op te kunnen vangen. Om doorontwikkeling van de RUD te kunnen realiseren willen we voor 2024 het budget voor de Ontwikkelkosten stellen op 2% van de totale begroting. Het gaat dan om € 200.000 extra. Daarnaast stellen we voor om de post Onvoorzien met € 100.000 te verhogen. Verder zijn de communicatielasten verruimd om meer zichtbaarheid te hebben op de arbeidsmarkt; ook willen we een recruiter aannemen om effectiever te kunnen opereren op deze arbeidsmarkt.

De variabele bijdrage stijgt ten opzichte van de begroting van 2023 met € 975.000. Dit komt zo goed als volledig door een verhoging van de tarieven met gemiddeld 6,8%. Deze verhoging komt grotendeels door de grote verwachte CAO-stijging en daarnaast door de individuele stijgingen. Daarnaast dwingt de krapte in de arbeidsmarkt de RUD Utrecht steeds vaker om medewerkers te laten instromen in een hogere aanloopschaal dan aanvankelijk gebruikelijk was. Het nieuwe tarief voor Vergunningverlening bedraagt € 77,00 en het tarief voor Handhaving bedraagt € 71,60.

Onder de Omgevingswet zal het bevoegd gezag van de bodemtaken gaan verschuiven van de Provincie naar de gemeenten. Om een inschatting te maken van hoeveel bodemtaken elke gemeente zal gaan afnemen na ingang van de Omgevingswet zijn individuele gesprekken gevoerd met onze deelnemende gemeenten en ook met de ODRU. Voor de berekening van de deelnemersbijdrage is rekening gehouden met de inschatting uit deze gesprekken. Deze inschattingen zullen tevens besproken worden in het Algemeen Bestuur van 3 november 2022. Aangezien de inschatting van de afname van bodemtaken nog niet definitief zijn voor onze deelnemende gemeenten, moet er rekening mee gehouden worden dat de variabele- en vaste bijdrage nog kunnen veranderen.

Hieronder staat een overzicht van de verandering van de indicatieve bijdragen per opdrachtgever ten opzichte van de begroting 2023. In bijlage 2 is een analyse opgenomen van de ontwikkeling van de vaste bijdrage. In bijlage 3 is de analyse voor de variabele bijdrage opgenomen, in bijlage 4 is de ontwikkeling van de totale bijdrage te zien.

Opdrachtgever:	Variabele bijdrage 2024	Vaste bijdrage 2024	Totale bijdrage 2024	Totale bijdrage 2023	Verschil	% Verschil
Amersfoort	1.281.000	905.000	2.186.000	1.943.000	243.000	12,5%
Baarn	297.000	211.000	508.000	463.000	45.000	9,7%
Bunschoten	353.000	250.000	603.000	552.000	51.000	9,2%
Eemnes	154.000	109.000	263.000	241.000	22.000	9,1%
Houten	255.000	180.000	435.000	397.000	38.000	9,6%
Leusden	303.000	215.000	518.000	471.000	47.000	10,0%
Lopik	353.000	249.000	602.000	534.000	68.000	12,7%
Nieuwegein	284.000	201.000	485.000	406.000	79.000	19,5%
Provincie*	5.467.000	3.846.000	9.313.000	8.208.000	1.105.000	13,5%
Soest	508.000	359.000	867.000	791.000	76.000	9,6%
Utrecht	1.178.000	833.000	2.011.000	1.845.000	166.000	9,0%
Woudenberg	238.000	168.000	406.000	373.000	33.000	8,8%
Totaal	**10.672.000**	**7.526.000**	**18.197.000**	**16.223.000**	**1.974.000**	**12,2%**

*De inschatting van de bodemactiviteiten bij de provincie is voor 2024 bijgesteld naar 15.106 uur. De vergelijkende cijfers uit de begroting 2023 zijn nog gebaseerd op de oude inschatting van de bodemactiviteiten (12.351 uur) waardoor er nu een stijging te zien is.

Bijlage 1 Risicomanagement

Algemene risico's

Het risicoprofiel van de RUD bestaat uit bedrijfsspecifieke risico's en meer algemene risico's. Bij deze laatste kan onder meer gedacht worden aan macro-economische ontwikkelingen en loon- en prijsontwikkelingen. Ook zijn er natuurlijk onzekerheden over (toekomstig) rijksbeleid en ontwikkelingen in wet- en regelgeving. Al deze ontwikkelingen kunnen risico's en onzekerheden met zich meebrengen. Deze zijn echter nagenoeg niet beïnvloedbaar noch kwantificeerbaar. Deze risico's worden in principe niet opgenomen in de risicoanalyse zolang ze niet leiden tot meer specifieke en kwantificeerbare risico's voor de RUD Utrecht.

Specifieke risico's

De specifieke risico's zijn de risico's die op de RUD van toepassing zijn. Net als vorig jaar zijn middels sessies met MT en medewerkers de risico's in kaart gebracht en is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan.

Dit heeft geresulteerd in onderstaande risicoanalyse voor 2024:

Risico	Omschrijving	I/S	Kans %	Impact x € 1000	Restrisico x € 1.000
1. Outputfinanciering: productie, achterblijvende vraag	De productie (producten) zoals afgesproken in de DVO's wordt niet gerealiseerd (kwantitatief of kwalitatief) waardoor de inkomsten lager zijn dan begroot. 1% minder productie is meer dan € 100.000 minder inkomsten. Een deel van de productie is vraag gestuurd. De kosten om deze productie te realiseren is echter wel vast en betreft voornamelijk loonkosten.	S	25%	€ 400	€ 100
2. Outputfinanciering: onvoldoende productiviteit	Binnen de RUD is ervan uitgegaan dat medewerkers 1.360 declarabele uren per jaar maken in de primaire teams.	S	50%	€ 400	€ 200
3. Outputfinanciering: kengetallen	De kentallen in de PDC komen niet overeen met de werkelijke uren voor een product waardoor er meer of minder kosten gemaakt worden.	I	15%	€ 300	€ 45

Risico	Omschrijving	I/S	Kans %	Impact x € 1000	Restrisico x € 1.000
4. Ziekteverzuim	Bij de begroting is ervan uitgegaan dat de productieve medewerkers 1.360 declarabele uren per jaar realiseren. Die aanname is o.m. gebaseerd op een maximaal verzuim van 5%.	S	25%	€ 190	€ 48
5. Wet- en regelgeving: Algemeen	Als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet zullen werkprocessen, systemen en producten aangepast moeten worden en medewerkers bijgeschoold.	S	40%	€ 300	€ 120
6. Wet- en regelgeving: Invoering Omgevingswet transitie bodemtaken	Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet zal het bevoegd gezag van de bodemtaken verschuiven van de Provincie naar de verschillende gemeentes. Als deze verschuiving betekent dat er minder bodemtaken bij de RUD Utrecht worden belegd zullen er frictiekosten gaan ontstaan, aangezien de RUD Utrecht in dat geval gedwongen afscheid zal moeten nemen van vast personeel.	I	30%	€ 1.200	€360
7. Inflatie (specifiek)	Gebruikelijk gaat de RUD Utrecht voor de prijsstijging en CAO stijgingen, bij het opstellen van de begrotingen, uit van de circulaire die door de rijksoverheid wordt opgesteld. Momenteel is de inflatie zodanig hoog dat de inschatting gebaseerd op de circulaire mogelijk te laag zijn ingeschat. Wel is de overheid momenteel bezig met een pakket aan maatregelen om de koopkracht op peil te houden en de inflatie te beperken. De verwachting is dat deze maatregelen in 2023 in zullen gaan. Het prijsniveau in 2023 blijft echter een specifiek risico voor 2023.	I	25%	€ 400	€ 100
Totaal restrisico:					**€ 973**

Tegenover de bestaande risico's staat het vrij beschikbare vermogen (algemene reserve + jaarresultaat), waarvan het saldo per 31-12-2021 € 1.546.000 bedraagt, als financiële buffer (weerstandscapaciteit). De hierbij behorende ratio is: 1,6 (minimaal 1,0 is gewenst). De weerstandscapaciteit ligt hiermee boven het gewenste niveau. Daarnaast is er ook nog de post Onvoorzien in de begroting opgenomen, aangezien deze vrij besteedbaar is en normaliter als eerste ingezet zal worden wanneer één van bovenstaande risico's zich voordoet is de uiteindelijke weerstandscapaciteit nog groter. Wel verwachten we door een geprognotiseerd negatief resultaat eind 2022 dat het weerstandsvermogen af zal nemen.

Bijlage 2 Ontwikkeling van de vaste bijdrage

De vaste bijdrage is bepaald op basis van de kosten van de bedrijfsvoering (overhead) en de directe (vaste) overige kosten van de uitvoering van het VTH-werkproces. De directe (vaste) overige kosten van dit werkproces betreffen bijvoorbeeld automatiseringsapparatuur, kosten voor het primaire zaaksysteem Powerbrowser en archivering.

De verwachte totale vaste bijdrage stijgt met € 998.000 ten opzichte van de begroting 2023; dit is een stijging van 15,3%. De voornaamste oorzaak van deze stijging zijn de loonkosten die met ruim 6,5% stijgen. Onderdeel hiervan is de CAO stijging van 4,2 procent, individuele stijgingen van 3% en instroom van nieuwe medewerkers hoger in de salarisschaal in verband met de arbeidsmarkt. Daarnaast stellen we voor het budget voor Onvoorzien met € 100.000 en de Stelpost prijscompensatie met € 190.000 op te hogen. Gezien de omvang van de organisatie is er een grotere buffer nodig om de risico's die gelopen worden op te kunnen vangen. Ook de stelpost prijscompensatie dient opgehoogd te worden in verband met de te verwachte prijsstijgingen en de omvang van de organisatie. Daarnaast is de keuze gemaakt om het ontwikkelbudget voor 2024 naar ongeveer 2% van de totale begroting te verhogen in verband met de noodzakelijke toekomstige doorontwikkelingen van de RUD Utrecht (€ 200.000 extra). Tot slot zal de RUD Utrecht extra moeten gaan inzetten om binnen deze krappe arbeidsmarkt de juiste mensen aan zich te kunnen binden (€ 134.000). De verwachting is dat met deze stijgingen de afdeling Bedrijfsvoering dit jaar voldoende ondersteuning kan blijven bieden aan het primaire proces.

onderdeel	stijging vaste bijdrage
Loonkosten	374.000
Onvoorzien	100.000
Prijscompensatie	190.000
Ontwikkelbudget	200.000
Arbeidsmarkt	134.000
Totaal	**998.000**

De vaste bijdrage wordt verdeeld over de opdrachtgevers op basis van de in de programmabegroting vastgestelde omvang en naar rato van de afgenomen uren in het DVO. Deze uren zijn vooralsnog niet veranderd ten opzichte van 2023. Hieronder staat een overzicht van de stijging van de vaste bijdrage per opdrachtgever ten opzichte van de begroting 2023. De vaste bijdrage zal op basis van de definitieve uitvoeringsplannen 2024 en 2023 nog gaan verschuiven per deelnemer.

Opdrachtgever:	Vaste bijdrage 2024	Vaste bijdrage 2023	Verschil	% Verschil
Amersfoort	905.000	781.000	124.000	15,9%
Baarn	211.000	187.000	24.000	12,8%
Bunschoten	250.000	223.000	27.000	12,1%
Eemnes	109.000	97.000	12.000	12,4%
Houten	180.000	159.000	21.000	13,2%
Leusden	215.000	190.000	25.000	13,2%
Lopik	249.000	215.000	34.000	15,8%
Nieuwegein	201.000	164.000	37.000	22,6%
Provincie	3.846.000	3.300.000	546.000	16,5%
Soest	359.000	319.000	40.000	12,5%
Utrecht	833.000	743.000	90.000	12,1%
Woudenberg	168.000	150.000	18.000	12,0%
Totaal	**7.526.000**	**6.528.000**	**998.000**	**15,3%**

Bijlage 3 Ontwikkeling van de variabele bijdrage

De variabele bijdrage van de opdrachtgevers is gebaseerd op de verwachte afname van producten en diensten zoals deze is opgenomen in de dienstverleningsovereenkomsten (DVO). Daarnaast bestaat de variabele bijdrage uit gemeenschappelijke regionale taken. De variabele bijdrage zal worden afgerekend op basis van de werkelijke productie.

De stijgende loonkosten als gevolg van de nieuwe CAO en de individuele groeimogelijkheden van medewerkers veroorzaken een tariefstijging van ongeveer 6,8%. Het nieuwe tarief voor Vergunningverlening bedraagt € 77,00 en het tarief voor Handhaving bedraagt € 71,60.

We hebben een analyse gemaakt van de verschillen in de variabele bijdrage ten opzichte van de initiële programmabegroting 2023. De verschillen bestaan uit de stijging van het uurtarief (+) en verhoging van de bodemtaken.

Hieronder staat een overzicht van de indicatieve variabele bijdrage per opdrachtgever voor 2024.

Opdrachtgever:	Variabele bijdrage 2024:	Variabele bijdrage 2023:	Verschil:	Verklaard door tariefstijging:	Verklaar door verhoging bodemtaken:
Amersfoort	1.281.000	1.162.000	119.000	81.000	38.000
Baarn	297.000	276.000	21.000	19.000	2.000
Bunschoten	353.000	329.000	24.000	23.000	1.000
Eemnes	154.000	144.000	10.000	10.000	1.000
Houten	255.000	238.000	17.000	16.000	2.000
Leusden	303.000	281.000	22.000	19.000	2.000
Lopik	353.000	319.000	34.000	22.000	11.000
Nieuwegein	284.000	242.000	42.000	18.000	24.000
Provincie	5.467.000	4.908.000	559.000	351.000	208.000
Soest	508.000	472.000	36.000	32.000	3.000
Utrecht	1.178.000	1.102.000	76.000	75.000	-
Woudenberg	238.000	223.000	15.000	15.000	-
Totaal	**10.672.000**	**9.695.000**	**975.000**	**683.000**	**292.000**

Bijlage 4 Ontwikkeling van de totale bijdrage

Hieronder staat een overzicht van de indicatieve totale bijdrage per opdrachtgever voor 2024.

Opdrachtgever:	Variabele bijdrage 2024 (excl. Bodemtaken)	Bodemtaken 2024	Variabele bijdrage 2024	Vaste bijdrage 2024	Totale bijdrage 2024	Totale bijdrage 2023	Verschil	% Verschil
Amersfoort	965.000	316.000	1.281.000	905.000	2.186.000	1.943.000	243.000	12,5%
Baarn	221.000	76.000	297.000	211.000	508.000	463.000	45.000	9,7%
Bunschoten	298.000	55.000	353.000	250.000	603.000	552.000	51.000	9,2%
Eemnes	117.000	37.000	154.000	109.000	263.000	241.000	22.000	9,1%
Houten	182.000	73.000	255.000	180.000	435.000	397.000	38.000	9,6%
Leusden	245.000	58.000	303.000	215.000	518.000	471.000	47.000	10,0%
Lopik	262.000	91.000	353.000	249.000	602.000	534.000	68.000	12,7%
Nieuwegein	209.000	75.000	284.000	201.000	485.000	406.000	79.000	19,5%
Provincie	4.346.000	1.121.000	5.467.000	3.846.000	9.313.000	8.208.000	1.105.000	13,5%
Soest	412.000	96.000	508.000	359.000	867.000	791.000	76.000	9,6%
Utrecht	892.000	286.000	1.178.000	833.000	2.011.000	1.845.000	166.000	9,0%
Woudenberg	165.000	73.000	238.000	168.000	406.000	373.000	33.000	8,8%
Totaal	**8.314.000**	**2.357.000**	**10.672.000**	**7.526.000**	**18.197.000**	**16.223.000**	**1.974.000**	**12,2%**

Bezoekadres
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Postadres
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Contact
(030) 702 3300
info@rudutrecht.nl
www.rudutrecht.nl